

Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας
ΣΧΟΛΗ: Σχολή Διοίκησης Οικονομίας
ΤΜΗΜΑ: Διοίκηση Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ &
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

HELLENIC
MINISTRY for the
ENVIRONMENT
PHYSICAL PLANNING
and PUBLIC WORKS

Πτυχιακή Έργασία

ΘΕΜΑ

*ιαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων
από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική
Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης»*

*εύθυνη Καθηγήτρια: Μαραβιά Νεκταρία
εύθυνος Έργασίας: Μουτσιούλας Ηλίας*

Καλαμάτα, 14 Μαρτίου 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	1-2
Εισαγωγή.....	3-8

Πρώτο Μέρος

Διαδικασίες Σχεδιασμού Τεχνικών Έργων από τους ΟΤΑ

Κεφάλαιο Πρώτο : Εννοιολογική προσέγγιση όρων

1. Εννοιολογική προσέγγιση όρων	11
1.1 Έννοιες	11
1.2 Γενικές Αρχές.....	11-12
1.2.1 Ειδικές Έννοιες - ορισμοί.....	12-13
1.2.2 Γενικές Έννοιες - ορισμοί	14-16

Κεφάλαιο Δεύτερο : Τεχνικός και οικονομικός προγραμματισμός

2. Εισαγωγή.....	17
2.1 Τεχνικό πρόγραμμα.....	18-19
2.2 Προϋπολογισμός.....	20-21
2.2.1 Αναμόρφωση (τροποποίηση) προϋπολογισμού	21-22
2.3 Ανάθεση εκπόνησης μελέτης έργου.....	22
2.3.1 Εισαγωγή	22
2.3.2 Ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τους ΟΤΑ.....	22-24
2.3.3 Αναγκαία στοιχεία μελέτης έργου	24-25
2.3.4 Διαδικασία ανάθεσης μελέτης έργου.....	25-28

Κεφάλαιο Τρίτο : Προγραμματισμός και επιλογή τρόπου κατασκευής

Δημοσίων έργων.	29
3.1 Εισαγωγή.....	29
3.1.1 Εκτέλεση έργων με απευθείας ανάθεση	30-31
3.1.2 Απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων.	31-32

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

3.1.3 Η απευθείας ανάθεση σε κατασκευαστικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ	33
3.1.4 Εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία	33-36
3.2 Διενέργεια δημοπρασίας με μειοδοτικό διαγωνισμό.....	36
3.2.1 Διακήρυξη δημοπρασίας.....	37-38
3.2.1.1 Δημοσίευση διακήρυξης για την διενέργεια δημοπρασίας	38

Κεφάλαιο Τέταρτο : Οι επιτροπές των δημοπρασιών - Οικονομικές προσφορές.....	39
4.1 Εισαγωγή.....	39
4.1.1 Συγκρότηση επιτροπής	39-40
4.1.2 Επιτροπή διαγωνισμού	40-41
4.2 Συστήματα υποβολής προσφορών.....	41-42
4.2.1 Διαδικασία κατάθεσης οικονομικών προσφορών.....	42-44
4.2.2 Διαδικασία παραλαβής οικονομικών προσφορών.....	44-45
4.2.3 Αξιολόγηση προσφορών και έγκριση ή ακύρωση του αποτελέσματος της δημοπρασίας.....	46
4.2.3.1 Εισαγωγή.....	46
4.2.3.2 Αποσφράγιση οικονομικών προσφορών	46-47
4.2.3.3 Διασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού στις δημοπρασίες	47-48
4.2.3.4 Έγκριση αποτελέσματος δημοπρασίας.....	48-49
4.2.3.5 Ακύρωση αποτελέσματος δημοπρασίας	49-50

Δεύτερο Μέρος

Σύμβαση Κατασκευής Έργου.....	51
-------------------------------	----

Κεφάλαιο Πρώτο : Σύμβαση Κατασκευής	53
1.1 Υπογραφή Σύμβασης.....	53-54
1.2 Εγγύηση καλής εκτέλεσης	54-56
1.3 Προθεσμίες και τμηματικές προθεσμίες	56
1.3.1 Εισαγωγή	56
1.3.2 Προθεσμίες	56-58
1.3.3 Τμηματικές προθεσμίες	58
1.3.4 Παράταση προθεσμιών.....	58-59

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

1.4	Χρονοδιάγραμμα κατασκευής	59
1.5	Ποινικές Ρήτρες.....	60
1.6	Πιστοποιήσεις.....	61
1.7	Λογαριασμοί.....	62-64
1.8	Προκαταβολές.....	64-66
1.9	Υποχρεώσεις ανάδοχου κατά την εκτέλεση του έργου	66
1.9.1	Ημερολόγιο του έργου.....	66-67
1.9.2	Επιμετρήσεις.....	67-68
1.10	Αφανείς εργασίες.....	68-69
1.11	Αυξομειώσεις εργασιών και νέες εργασίες	69-71
1.12	Απρόβλεπτες δαπάνες.....	71
1.13	Ανακεφαλαιωτικός πίνακας	72-73

Κεφάλαιο Δεύτερο

2.	Έκπτωση Αναδόχου-Διάλυση της σύμβασης.....	74
2.1	Εισαγωγή.....	74
2.2	Έκπτωση αναδόχου	74-75
2.3	Διαδικασίες έκπτωσης αναδόχου.....	75-77
2.4	Διάλυση της σύμβασης - αποζημίωση αναδόχου.....	77
2.4.1	Εισαγωγή	77
2.4.2	Διάλυση όταν ζητηθεί από τον φορέα κατασκευής του έργου.. 77-78	
2.4.3	Διάλυση της σύμβασης όταν ζητηθεί από τον ανάδοχο..	79-80
2.5	Αποζημίωση αναδόχου	81

Κεφάλαιο Τρίτο

3.	Έλεγχος έργου	81
3.1	Διοίκηση, παρακολούθηση και έλεγχος του έργου.....	81-82
3.2	Επιτροπή παρακολούθησης του έργου	82-83
3.2.1	Συγκρότηση επιτροπής	83-84
3.2.2	Αρμοδιότητες της επιτροπής.....	84-85

Κεφάλαιο Τέταρτο

4. Παραλαβή του έργου.....	86
4.1 Εισαγωγή.....	86
4.2 Χρόνος Υποχρεωτικής συντήρησης έργου	86-87
4.3 Έλεγχος εργασιών	87-88
4.4 Βεβαίωση περάτωσης εργασιών.....	88
4.5 Παραλαβή του έργου.....	89-90
4.5.1 Προσωρινή παραλαβή.....	90-91
4.5.2 Οριστική παραλαβή.....	91
4.5.3 Διοικητική παραλαβή	92

Τρίτο Μέρος

Φορείς Ανάληψης Δημοσίων Έργων.....	95
1. Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ).....	95
1.1 Οι συμμετέχοντες επιχειρήσεις στις δημοπρασίες με διαγωνισμό	95
1.2 Προϋποθέσεις για συμμετοχή εργοληπτικών επιχειρήσεων σε δημοπρασίες έργων	96-97
1.3 Έλεγχος και προβλεπόμενες κυρώσεις.....	97-98
1.4 Εγγραφή και κριτήρια εγγραφής επιχειρήσεων στο ΜΕΕΠ " Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων "	98-99
1.5 Καθαρή θέση εργοληπτικής επιχείρησης	99
1.6 Κατάταξη εργοληπτικής επιχείρησης στο ΜΕΕΠ " Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων ".....	99-100
1.6.1 Τύπος κατάταξης.....	100
1.7 Στελέχωση του ΜΕΕΠ από τεχνικούς του ΜΕΚ	100-103
1.8 Ανώτατα και κατώτατα όρια προϋπολογισμού αξίας έργων που μπορούν να αναλάβουν εργοληπτικές επιχειρήσεις	104-106
1.9 Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών	106-108

Τέταρτο Μέρος

1. Συμπεράσματα	110
1.1 Εισαγωγή	110
1.2 Σχεδιασμός και προγραμματισμός.....	110-111
1.3 Τρόπος εκτέλεσης έργων με βάση την δαπάνη εκτέλεσής τους	111
1.3.1 Έργα δαπάνης έως 6925 Ευρώ με ΦΠΑ.....	111-112
1.3.2 Έργα δαπάνης έως 12120 Ευρώ με ΦΠΑ.....	112
1.3.3 Έργα δαπάνης πάνω από 12120 Ευρώ με ΦΠΑ	112-113
1.4 Γενικά συμπεράσματα και προσωπικές απόψεις για την εκτέλεση έργων από τους ΟΤΑ.....	113-114

Πρόλογος

Πέρασαν περίπου τέσσερα χρόνια από εκείνη την στιγμή που πέρασα την πόρτα του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας και μου φαίνεται πως ήταν χθες.

Κι όμως έχω φτάσει ένα σκαλοπάτι πριν από την απόκτηση του πτυχίου. Το τελευταίο σκαλοπάτι ονομάζεται πτυχιακή, που πιστεύω ότι είναι το επιστέγασμα των γνώσεων που μου πρόσφεραν οι καθηγητές της Σχολής μου αλλά και της δικής μου προσπάθειας, ως φοιτητής.

Τέσσερα χρόνια εμπειρίας, τέσσερα χρόνια δημιουργίας, τέσσερα χρόνια γνωριμίας, τέσσερα χρόνια εμπλουτισμός γνώσεων, τέσσερα χρόνια αγωνίας, χαράς και απογοήτευσης, θέλω να πιστεύω ότι δεν θα πάνε χαμένα στην πορεία του χρόνου.

«Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης» αυτό είναι το θέμα της πτυχιακής που ανέλαβα πριν από μερικούς μήνες, σε συνεργασία της καθηγήτριας Νεκταρίας Μαραβά.

Θέμα αρκετά επίκαιρο αν λάβουμε υπόψη μας και τις πρόσφατες καταστροφές σε έργα που προκάλεσαν τα έντονα καιρικά φαινόμενα στην χώρα μας. Πέρα από αυτό όμως, είναι ένα θέμα το οποίο κατά καιρούς απασχολεί τους ΟΤΑ γιατί αποτελούσαν και αποτελούν την εγγύηση για την ανάπτυξη των ΟΤΑ και την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των πολιτών.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συμφοιτητές και καθηγητές με τους οποίους συνεργάστηκα αλλά και τους υπαλλήλους του Δήμου Θουρίας που κατά την διάρκεια της εκεί πρακτικής μου άσκησης με βοήθησαν στην συγκέντρωση αρκετών πληροφοριών όσον αφορά την εργασία μου αλλά και όχι μόνο. Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την κυρία Φιλιοπούλου Θεοδώρα υπάλληλο του Δήμου Θουρίας, την κυρία Κυριακοπούλου Νατάσα πολιτική μηχανικό του Δήμου Θουρίας και τον κύριο Γεωργακίλα Δημήτριο για το πλούσιο υλικό και τις πληροφορίες που μου έδωσαν, ούτως ώστε να συντάξω και να αποτυπώσω σε μερικές σελίδες από χαρτί και μελάνι την διαδικασία εκτέλεσης των έργων από τους ΟΤΑ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θεσμικό πλαίσιο που καθορίζει το σχεδιασμό και την εκτέλεση των δημοσίων έργων έχει περιγραφεί στο Ν. 1418/84, στα μετέπειτα Π.Δ. και στις τροποποιήσεις του. Τα δημόσια έργα, τα έργα υποδομής, αποτελούσαν και αποτελούν την εγγύηση για την ανάπτυξη της χώρας, την ανασυγκρότηση της οικονομίας και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Έτσι λοιπόν η εργασία μου στο κύριο μέρος της βασίζεται κυρίως πάνω σε ένα θεσμικό πλαίσιο που εφαρμόζεται για την εκτέλεση δημοσίων έργων από τους ΟΤΑ. Ένα θεσμικό πλαίσιο που διαρκώς δέχεται αναπροσαρμογές και τροποποιήσεις για τον καλύτερο, ασφαλέστερο και πιο διαφανή τρόπο εκτέλεσης και δημοπράτησης των έργων. Δεν στηρίζομαι μόνο στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο αλλά έχω και σαφή (κατά κάποιον τρόπο) εικόνα της διαδικασίας εκτέλεσης έργων, αφού κατά την διάρκεια της πρακτικής μου άσκησης, στον Δήμο Θουρίας, παρακολούθησα ορισμένες δημοπρατήσεις έργων που έλαβαν χώρα στον Δήμο αυτό. Παράλληλα με συνεντεύξεις που πήρα από υπεύθυνους της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Θουρίας μπόρεσαν και με καθοδήγησαν στο να αποτυπώσω σε μερικές κόλλες χαρτί την ελληνική πραγματικότητα στην διαδικασία της εκτέλεσης των Δημοσίων Έργων από τους ΟΤΑ.

Η εργασία διαρθρώνεται σε τέσσερα μέρη. Το κάθε μέρος χωρίζεται σε κεφάλαια. Η σειρά των κεφαλαίων σε κάθε μέρος δεν είναι τυχαία, είναι τοποθετημένα με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να δείχνουν βήμα προς βήμα τα στάδια της διαδικασίας σχεδιασμού των τεχνικών έργων από τους ΟΤΑ.

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τις διαδικασίες σχεδιασμού και εκτέλεσης των τεχνικών έργων από τους ΟΤΑ. Το δεύτερο μέρος αναφέρεται στην σύμβαση κατασκευής του έργου. Το τρίτο μέρος

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

στους φορείς εκτέλεσης των δημοσίων έργων και τέλος υπάρχει το τέταρτο μέρος το οποίο περιέχει συμπεράσματα του τρόπου ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων έργων από τους ΟΤΑ. Μια πρώτη συνοπτική περιγραφή σε αυτά τα μέρη είναι η ακόλουθη.

Ξεκινάμε από το πρώτο μέρος. Για να εκτελεστεί ένα έργο θα πρέπει πρώτα να έχει εξασφαλιστεί σχετική πίστωση ολοκλήρωσης της εκτέλεσής του αλλά και να έχει συνταχθεί μία πλήρη και ολοκληρωμένη Τεχνική Μελέτη έργου. Βάσει αυτών, το έργο εντάσσεται στο Τεχνικό Πρόγραμμα εκτελεστέων έργων του Δήμου (ΟΤΑ) και υποβάλλεται προς έγκριση στο Δημοτικό Συμβούλιο. Αφού υπάρξει έγκριση του Τεχνικού Προγράμματος από το Δημοτικό Συμβούλιο το έργο εντάσσεται στον προϋπολογισμό του Δήμου (ΟΤΑ) κατά κωδικό αριθμό και υποβάλλεται στην Δημαρχιακή Επιτροπή για έγκριση. Στην συνέχεια, το σχέδιο του προϋπολογισμού μαζί με την εισηγητική του έκθεση καταρτίζεται από την Δημαρχιακή Επιτροπή και εισάγεται για την τελική του έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο. Μετά την έγκριση και την ψήφιση του από το Δημοτικό Συμβούλιο είναι δυνατή η εκτέλεση του έργου που συμπεριλαμβάνεται στον προϋπολογισμό.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία της έγκρισης της εκτέλεσης του έργου ακολουθεί το στάδιο της επιλογής του τρόπου κατασκευής του. Κάθε έργο, ανάλογα με το ύψος της δαπάνης του μπορεί να εκτελεστεί με διαφορετικό τρόπο. Έτσι λοιπόν, η απόφαση του τρόπου εκτέλεσης για έργα δαπάνης έως 6.925 Ευρώ με Φ.Π.Α. μπορούν να εκτελεστούν είτε με αυτεπιστασία από τις υπηρεσίες του Δήμου είτε με ανάθεση σε Εργολήπτη Δημοσίων Έργων ύστερα από πρόχειρο διαγωνισμό. Τα έργα αυτά μπορούν να εκτελεσθούν χωρίς να είναι απαραίτητη η ύπαρξη Τεχνικής Μελέτης, αλλά αρκεί μία απλή Τεχνική Περιγραφή των εργασιών που θα εκτελεσθούν για την ολοκλήρωση του κάθε έργου. Η απόφαση του τρόπου εκτέλεσης για έργα δαπάνης έως 12.120 Ευρώ με Φ.Π.Α. μπορούν να εκτελεστούν είτε με αυτεπιστασία, ύστερα όμως από σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία καθορίζει ποια έργα

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

αυτής της δαπάνης θα εκτελεσθούν με αυτεπιστασία είτε με ανάθεση ύστερα από πρόχειρο διαγωνισμό. Για τα έργα αυτού του ποσού είναι απαραίτητη η ύπαρξη Τεχνικής Μελέτης. Η απόφαση του τρόπου εκτέλεσης για έργα δαπάνης πάνω από 12.120 Ευρώ με Φ.Π.Α. εκτελούνται πάντα με Μειοδοτικό Διαγωνισμό (Δημοπρασία) και ύστερα από την σύνταξη Τεχνικής Μελέτης του έργου. Για τα έργα αυτού του ποσού είναι απαραίτητη η ύπαρξη Τεχνικής Μελέτης.

Στην περίπτωση ανάθεσης έργου με μειοδοτικό διαγωνισμό ο Δήμος (ΟΤΑ) προβαίνει σε δημοσίευση της διακήρυξης για δημοπράτηση έργου στο Φ.Ε.Κ. (Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως).

Στο Τρίτο μέρος και συγκεκριμένα στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στους φορείς που μπορούν να αναλάβουν δημόσια έργα και γίνεται εκτενή αναφορά στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) στο τρόπο συγκρότησή του αλλά και στην κατάταξη των επιχειρήσεων αυτών σε κατηγορίες έργων.

Ύστερα από 15 ημέρες από την δημοσίευση της διακήρυξης πραγματοποιείται η δημοπρασία με την παραλαβή των οικονομικών προσφορών από την Επιτροπή Διαγωνισμού. Αφού η Επιτροπή κρίνει την νομιμότητα και την εγκυρότητα της διαδικασίας της προσφοράς, η Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση αποσφραγίζει διαδοχικά τους φακέλους με τις οικονομικές προσφορές. Ακολουθεί το στάδιο της οικονομικής αξιολόγησης των προσφορών (με την εφαρμογή μαθηματικού τύπου) και αν δεν υποβληθούν αντιρρήσεις για το αποτέλεσμα, η Επιτροπή Εισήγησης Ανάθεσης ανακοινώνει το αποτέλεσμα τη δημοπράτησης του έργου. Την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας την έχει η δημορχιακή επιτροπή.

Το Δεύτερο Μέρος. Μετά την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας ακολουθεί η υπογραφή Σύμβασης του Έργου μεταξύ Δήμου και αναδόχου.

Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος του έργου καταθέτει εγγύηση καλής εκτέλεσης σε ποσοστό 5% του

**Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.**

προϋπολογισμού της αξίας του έργου και σε περίπτωση αθέτησης των όρων του Συμφωνητικού το ποσό της εγγύησης περιέχεται στην κυριότητα του ΟΤΑ. Σε προθεσμία 15 ημερών ο ανάδοχος καταθέτει προθεσμίες για την περάτωση των εργασιών τις οποίες τις υποβάλλει μέσω ενός σχεδιαγράμματος. Μετά την σύνταξη του σχεδιαγράμματος ακολουθεί ο ορισμός της ποινικής ρήτρας. Ποινική ρήτρα μπορεί να επιβληθεί στον ανάδοχο σε περίπτωση υπέρβασης από μέρος του αναδόχου της συνολικής προθεσμίας περάτωσης των εργασιών χωρίς να έχει επέλθει δικαιολογία παράτασης των εργασιών.

Κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου ο ανάδοχος συντάσσει τις πιστοποιήσεις των εργασιών και με βάση αυτές, κατά μηνιαία χρονικά διαστήματα, συντάσσονται οι λογαριασμοί οι οποίοι υποβάλλονται στην διευθύνουσα υπηρεσία για έγκριση. Οι λογαριασμοί συντάσσονται πάντοτε ανακεφαλαιωτικοί και για την πληρωμή συνοδεύονται μόνο από τον ανακεφαλαιωτικό συνοπτικό πίνακα των εργασιών που εκτελέστηκαν απ' την αρχή του έργου.

Από τις υποχρεώσεις του αναδόχου είναι και η τήρηση ενός ημερολόγιου του έργου που συμπληρώνεται για κάθε ημέρα κατασκευής και το οποίο υπογράφεται από τον επιβλέποντα του έργου αλλά και στο τέλος κάθε μήνα ο ανάδοχος συντάσσει επιμετρήσεις για τις εργασίες που εκτελέστηκαν τον προηγούμενο μήνα.

Μπορεί κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου να έχουμε αυξομειώσεις εργασιών και νέες εργασίες και άρα απρόβλεπτες δαπάνες για την κατασκευή και ολοκλήρωση του έργου.

Μία από τις υποχρεώσεις του Δήμου (ΟΤΑ) είναι η παροχή προκαταβολών στον ανάδοχο. Η παροχή προκαταβολής θα πρέπει να ορίζεται στην διακήρυξη και είναι ίση με 15% του υλικού ποσού που προβλέπει η σύμβαση.

Για την σωστή και άρτια εκτέλεση των εργασιών από πλευράς αναδόχου ορίζεται επιτροπή παρακολούθησης του έργου. Σε περιπτώσεις που ο ανάδοχος παραβιάσει τους όρους της σύμβασης

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

καθίσταται έκπτωτος. Περιπτώσεις έκπτωσης του αναδόχου και διάλυση της σύμβασης αναλύονται και περιγράφονται στο κεφάλαιο τρίτο του Δεύτερου μέρους.

Όταν οι εργασίες έχουν εκτελεσθεί, ο επιβλέπων του έργου αναφέρει στην Διευθύνουσα υπηρεσία για το πέρας των εργασιών από τον ανάδοχο. Τότε η διευθύνουσα υπηρεσία εκδίδει για το χρόνο περάτωσης των εργασιών, μια βεβαίωση περάτωσης εργασιών.

Ο ανάδοχος μετά το πέρας των εργασιών έχει την υποχρέωση να συντηρεί το έργο για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα. Μετά από την σύνταξη της βεβαίωσης αυτή ακολουθεί η παραλαβή του έργου. Για την παραλαβή του έργου η διευθύνουσα υπηρεσία συγκροτεί τριμελής επιτροπή παραλαβής του έργου. Το έργο παραλαμβάνεται προσωρινά και οριστικά. Με την προσωρινή παραλαβή ελέγχονται οι εργασίες ποσοτικά και ποιοτικά. Η οριστική παραλαβή γίνεται μετά την προσωρινή και την πάροδο του χρόνου υποχρεωτικής από τον ανάδοχο συντήρησης. Η προσωρινή παραλαβή πρέπει να διενεργηθεί μέσα σε έξι μήνες από τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου εφόσον υποβληθεί απ' τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση του έργου μέσα σε δύο μήνες από την περάτωση ενώ η οριστική παραλαβή πρέπει να διενεργηθεί μέσα σε δύο μήνες από τότε που λήγει ο χρόνος εγγύησης.

Στα τελευταία κεφάλαια της εργασίας μου κάνω μία κριτική αποτίμηση του προγραμματισμού και της εκτέλεσης των δημοσίων έργων από τους ΟΤΑ αλλά και κλείνω με τα γενικά συμπεράσματα και προσωπικές απόψεις για την εκτέλεση έργων από τους ΟΤΑ.

Τέλος, μαζί με το περιεχόμενο της εργασίας δίδεται ένα παράρτημα το οποίο περιλαμβάνει τα διοικητικά έγγραφα που δημιουργούνται για την εκτέλεση και αποπεράτωση ενός έργου. Κατά την διάρκεια ανάπτυξης του θέματός μου και μέσω των υποσημειώσεων, σας τοποθετώ σε αυτά τα έγγραφα.

Αυτή ήταν μια μικρή περιγραφή των όλων όσον αναφέρονται και αναπτύσσονται στα επόμενα κεφάλαια. Η προσπάθεια

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

σύνταξης και ανάπτυξης του θέματός μου ήταν αρκετά δύσκολη διότι η διαδικασία εκτέλεσης δημοσιών έργων στηρίζεται πάνω σε ένα τεράστιο θεσμικό πλαίσιο που διαρκώς ανανεώνεται και αναπροσαρμόζεται. Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους με βοήθησαν στο να ολοκληρώσω της εργασία μου.

Το αποτέλεσμα της προσπάθειάς μου ξεκινά.....

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

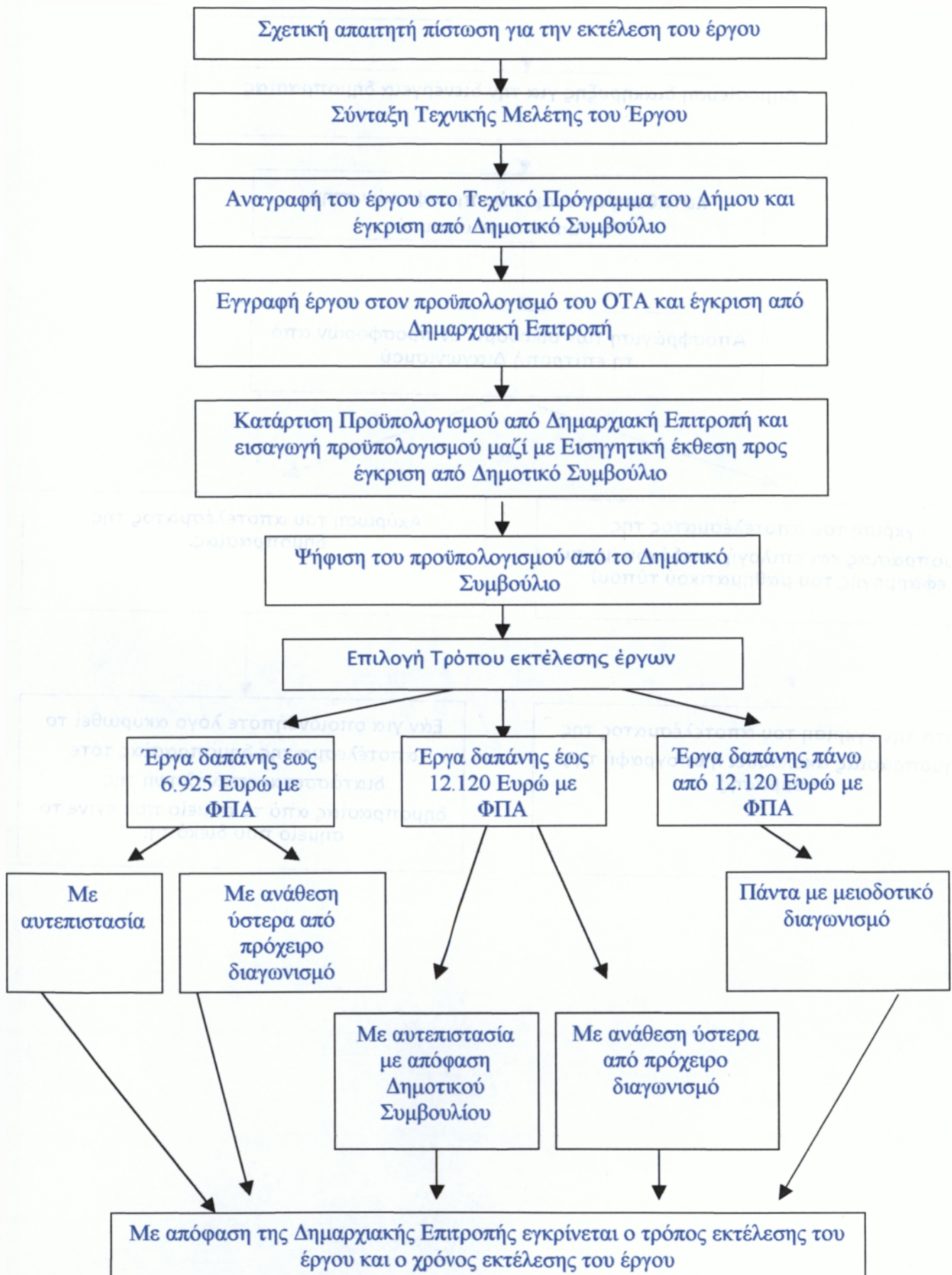
ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

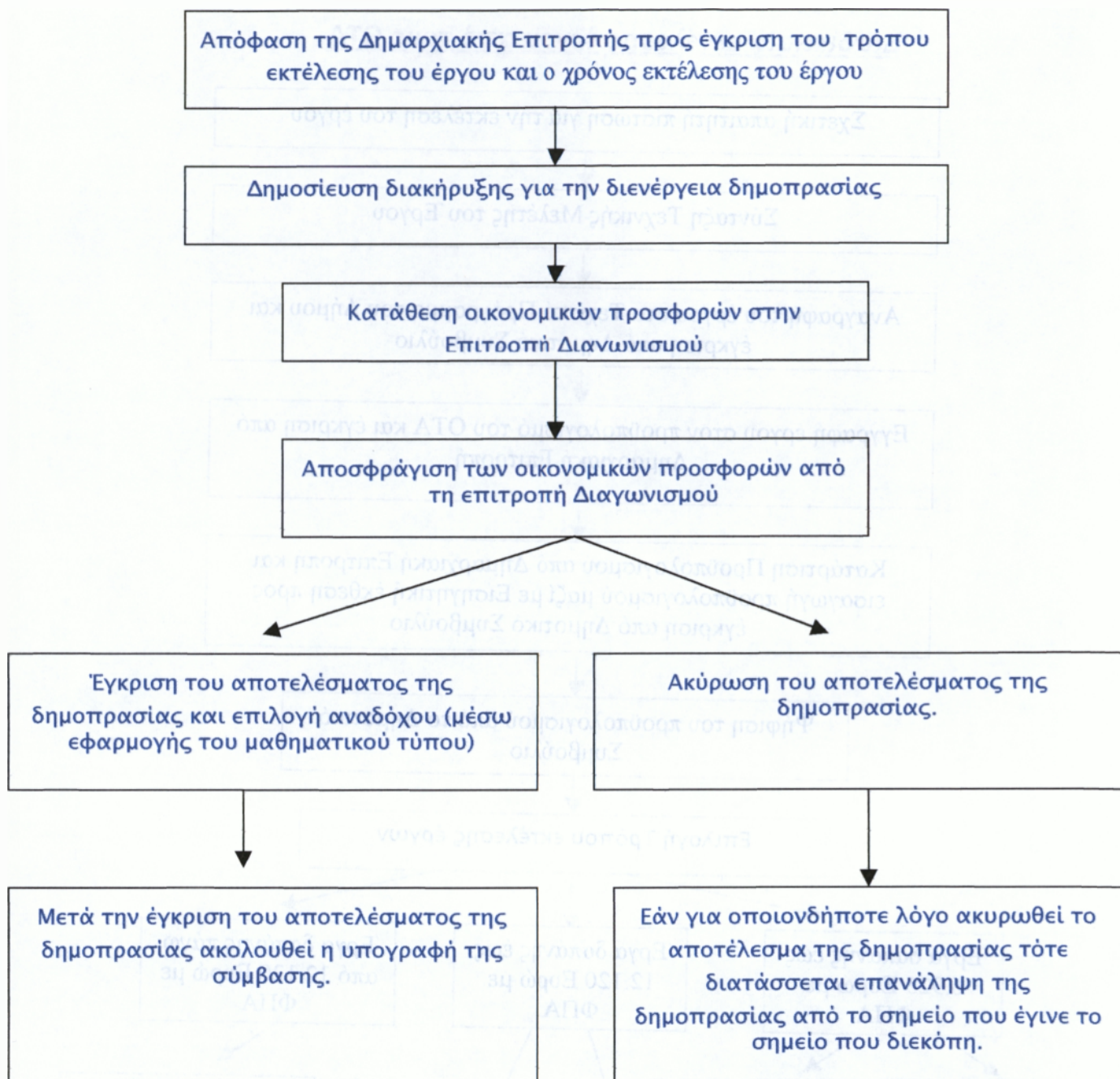
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ
ΟΤΑ

Διάγραμμα 1ο

Διαδικασία εκτέλεσης έργου από τους ΟΤΑ

Διάγραμμα 2ο

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Τα παραπάνω διαγράμματα 1 και 2 περιγράφουν τις διαδικασίες σχεδιασμού και εκτέλεσης των τεχνικών έργων από τους ΟΤΑ.

Το πρώτο (1^ο) διάγραμμα δείχνει την διαδικασία που ακολουθείται από την ένταξη του έργων στο Τεχνικό Πρόγραμμα του ΟΤΑ μέχρι την έγκριση του τρόπου εκτέλεσης του έργου από την Δημορχιακή Επιτροπή και συγκεκριμένα περιγράφει όλα αυτά που αναγράφονται στα κεφάλαια 2 και 3 αυτού του μέρους.

Το δεύτερο (2^ο) διάγραμμα δείχνει την διαδικασία επιλογής του αναδόχου του έργου και συγκεκριμένα περιγράφει όλα αυτά που αναγράφονται στο 4^ο κεφάλαιο αυτού του μέρους.

Μέρος Πρώτο

Κεφάλαιο Πρώτο

Εννοιολογική προσέγγιση όρων

1.1 Έννοιες

Τα δημόσια έργα είναι έργα υποδομής της χώρας που καλύπτουν βασικές ανάγκες του κοινωνικού συνόλου, συμβάλλουν στην ανάπτυξη των παραγωγικών δυνατοτήτων, στην αύξηση του εθνικού προϊόντος, στην ασφάλεια της χώρας και γενικά αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του λαού.[¹]

Τα δημόσια έργα εντάσσονται στο γενικό πλαίσιο της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.

Από τεχνική άποψη δημόσια έργα είναι όλα τα έργα που εκτελούν φορείς του δημόσιου τομέα και συνδέονται με οποιοδήποτε τρόπο με το έδαφος, το υπέδαφος ή τον υποθαλάσσιο χώρο, όπως και τα πλωτά τμήματα των τεχνικών έργων. « Ως έργο νοείται κάθε νέα κατασκευή ή επέκταση ή ανακαίνιση ή επισκευή ή συντήρηση και η οικονομικά ή τεχνικά αυτοτελής λειτουργία, καθώς και κάθε σχετική ερευνητική εργασία, που απαιτεί τεχνική γνώση και επέμβαση. »[²]

1.2 Γενικές Αρχές

Για την εκπλήρωση των επιδιωκόμενων στόχων στον τομέα των δημόσιων έργων οι διατάξεις του νόμου 1418/1984 αποσκοπούν να καθιερώσουν:

[¹] παρ.1, άρθρο 1, Ν. 1418/1984.

[²] παρ.1, άρθρο 1, Ν.2229/1994 (Α 138)

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

α) τους ενιαίους κανόνες για την κατασκευή όλων των δημόσιων έργων και την αντιμετώπιση των ιδιαιτεροτήτων φορέων και έργων με τα προεδρικά διατάγματα του άρθρου 19 του νόμου αυτού.

β) τον κοινωνικό έλεγχο που συνίσταται στη θεσμοθετημένη συμμετοχή στις σχετικές διαδικασίες εκπροσώπων των φορέων που θα χρησιμοποιήσουν ή θα λειτουργήσουν τα έργα, των Οργανισμών τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ο κοινωνικός έλεγχος, χωρίς να μειώνει την ευθύνη της δημόσιας διοίκησης ή του αντίστοιχου φορέα, εξασφαλίζει ιδιαίτερα τη διαφάνεια των διαδικασιών, την τήρηση του σχεδιασμού και εφαρμογής της μελέτης, την τήρηση του χρονοδιαγράμματος κατασκευής, την παρακολούθηση του κόστους του έργου, την αιτιολογημένη αποδοχή ενδεχομένων τροποποιήσεων, την προστασία του περιβάλλοντος.

γ) το ορθολογικό πλαίσιο για την ανάπτυξη και τη συνεχή παρακολούθηση των τεχνικών, οργανωτικών και οικονομικών δυνατοτήτων των εργοληπτικών επιχειρήσεων που αναλαμβάνουν την κατασκευή των έργων.

1.2 Ειδικές και Γενικές έννοιες - ορισμοί

1.2.1 Ειδικές έννοιες-ορισμοί

Για να γίνουν κατανοητές ορισμένες έννοιες που θα αναφερθούν στην συνέχεια, θα δώσουμε την σημασία και την επεξήγηση των εννοιών αυτών σε αυτήν την ενότητα. Στην αρχή θα αναφερθούμε σε ειδικές έννοιες και ορισμούς ενώ στην συνέχεια θα αναφερθούμε σε γενικές έννοιες. Έτσι λοιπόν:

Για την εφαρμογή του νόμου 1418/1984 οι παρακάτω όροι, έχουν την ακόλουθη σημασία.

Κύριος του Έργου και Αναθέτουσα Αρχή

1. "Εργοδότης" η "κύριος του έργου" είναι το Δημόσιο η άλλο νομικό πρόσωπο του δημοσίου τομέα για λογαριασμό του οποίου καταρτίζεται η σύμβαση ή κατασκευάζεται το έργο.
2. Αναθέτουσα αρχή είναι το νομικό πρόσωπο που έχει την ευθύνη κατάρτισης της σύμβασης, σύμφωνα με τις ισχύουσες εκάστοτε

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις ή σύμφωνα με τους όρους σύμβασης μεταξύ αυτού και του κυρίου του έργου (προγραμματική σύμβαση).

Για την εφαρμογή του νόμου αυτού, «Κύριος του έργου» και «αναθέτουσα αρχή» είναι το Ελληνικό Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, **οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού (Ο.Τ.Α.)**, οι δημοτικές επιχειρήσεις και οι ενώσεις κάθε νομικής μορφής που αποτελούνται από έναν ή περισσότερους από τους παραπάνω οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και οι Επιχειρήσεις και Οργανισμοί του ευρύτερου δημόσιου τομέα, για τις οποίες δεν προβλέπεται από τις διατάξεις από τις οποίες διέπονται, κανονισμός ανάθεσης και εκπόνησης μελετών και παροχής υπηρεσιών.

3. "Φορέας κατασκευής του έργου" είναι η αρμόδια Αρχή ή Υπηρεσία που έχει την ευθύνη παραγωγής του έργου (ΟΤΑ).
4. "Ανάδοχος εργολήπτης" ή "ανάδοχος" είναι η εργοληπτική επιχείρηση στην οποία έχει ανατεθεί με σύμβαση η κατασκευή του έργου.
5. "Σύμβαση" είναι η γραπτή συμφωνία μεταξύ του εργοδότη ή του φορέα κατασκευής του έργου και του ανάδοχου για την κατασκευή του έργου καθώς και όλα τα σχετικά τεύχη, σχέδια και προδιαγραφές.
6. "Διευθύνουσα Υπηρεσία" ή "Επιβλέπουσα Υπηρεσία" είναι τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, έλεγχο και διοίκηση της κατασκευής του έργου.
7. "Προϊσταμένη Αρχή" ή "Εποπτεύουσα Αρχή" είναι, η Αρχή ή Υπηρεσία ή όργανο του φορέα κατασκευής του έργου που εποπτεύει την κατασκευή του και ιδίως αποφασίζει για κάθε μεταβολή των όρων της σύμβασης ή άλλων στοιχείων αυτής όπου αυτό ορίζεται από το νόμο αυτόν και τα προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με εξουσιοδότηση του.
8. "Τεχνικό Συμβούλιο" είναι το συλλογικό όργανο του φορέα κατασκευής του έργου το οποίο γνωμοδοτεί στα θέματα που ορίζει ο νόμος αυτός και τα προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με εξουσιοδότηση του.

1.2.2 Γενικές Έννοιες - ορισμοί

1. «Εργοδότης»

Η αναθέτουσα αρχή που είναι άμεσος αποδέκτης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών, ως αντισυμβαλλόμενη του αναδόχου, είτε για λογαριασμό της, είτε για λογαριασμό του κυρίου του έργου.

2. «Μελετητής», «Σύμβουλος» ή «Γραφείο Μελετών», «Γραφείο Συμβούλων»

Το φυσικό πρόσωπο ή η ατομική επιχείρηση χωρίς νομική προσωπικότητα, που έχει την απαιτούμενη επιστημονική γνώση και το αναγνωρισμένο από το δίκαιο της επαγγελματικής του έδρας δικαίωμα να εκπονεί μελέτες.

3. «Εταιρεία Μελετών», «Εταιρεία Συμβούλων»

Επαγγελματική μονάδα με νομική προσωπικότητα οποιασδήποτε εταιρικής μορφής με την κατάλληλη επιστημονική και λοιπή στελέχωση, που έχει την αναγνωρισμένη από το δίκαιο της έδρας της ικανότητα και το δικαίωμα να εκπονεί μελέτες.

4. «Μητρώο Μελετητών»

Πίνακας των μελετητών που καταρτίζεται και τηρείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 4 και 5 του νόμου 1418/1984.

5. «Μητρώο Εταιρειών Μελετών»

Πίνακας των εταιρειών μελετών που καταρτίζεται και τηρείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

6. «Βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο (Πτυχίο)»

Το βεβαιωτικό έγγραφο που εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, στο οποίο φαίνεται η εκάστοτε κατάσταση των μελετητών, των εταιρειών μελετών ή των γραφείων μελετών.

7. «Μελέτη»

Η επιστημονική και τεχνική εργασία και έρευνα που αποβλέπει στην κατασκευή ή μη τεχνικού έργου ή στο σχεδιασμό και την απεικόνιση προγραμμάτων και μεθόδων ανάπτυξης του ευρύτερου χώρου με την κατασκευή ή μη τεχνικών έργων.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

8. «Επιβλέπων της μελέτης»

Ο διπλωματούχος ανώτατης σχολής που ορίζεται από τον εργοδότη, για να ασκεί τις αρμοδιότητες που του μεταβιβάζει στην υπό εκπόνηση μελέτη

9. « Τεχνικό Συμβούλιο»

Το αρμόδιο συμβούλιο, το οποίο γνωμοδοτεί κατά περίπτωση για την έκδοση αποφάσεων από τον εργοδότη.

10. «Παρέχων υπηρεσίες»

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η κοινοπραξία ή συμπράξεις τους που έχει δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασία κατάρτισης σύμβασης.

11. «Υποψήφιος»

Ο παρέχων υπηρεσίες που έχει ζητήσει να του δοθεί πρόσκληση συμμετοχής σε κλειστή διαδικασία ή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση.

12. «Προσφέρων»

Αυτός που έχει υποβάλει προσφορά ή αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς την αναθέτουσα αρχή για την κατάρτιση σύμβασης του.

13. «Ανάδοχος»

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η κοινοπραξία ή συμπράξεις τους, που καταρτίζουν σύμβαση με τον εργοδότη.

14. «Προεκτιμώμενη αμοιβή»

Το ποσό που καθορίζεται από την αναθέτουσα αρχή και αναφέρεται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προκειμένου να διενεργηθεί διαδικασία σύναψης σύμβασης.

15. «Συμβατική αμοιβή»

Το ποσό της προσφοράς του αναδόχου για τις περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων μελετών και παροχής υπηρεσιών με οικονομική προσφορά, για δε τις λοιπές περιπτώσεις, η Προεκτιμώμενη αμοιβή.

16. «Τελική αμοιβή»

Το συνολικό ποσό που καταβάλλεται στον ανάδοχο για την ολοκλήρωση του αντικειμένου της σύμβασης.

17. «Ανοιχτές διαδικασίες»

Οι διαδικασίες στις οποίες μπορούν να εκδηλώνουν ενδιαφέρον ή να υποβάλουν προσφορά όλοι οι ενδιαφερόμενοι που παρέχουν υπηρεσίες, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του νόμου 1418/1984.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

18. «Κλειστές διαδικασίες»

Οι διαδικασίες στις οποίες μπορούν να υποβάλουν προσφορά μόνο όσοι έχουν προεπιλεγεί από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του νόμου 1418/1984.

19. «Διαδικασίες με διαπραγμάτευση»

Οι διαδικασίες στις οποίες η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε διαβουλεύσεις της επιλογής της και διαπραγματεύεται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

20. «Διαγωνισμός μελετών»

Η διαδικασία που αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει η αναθέτουσα αρχή μελέτες ή σχέδια κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής και των έργων πολιτικού μηχανικού, που επιλέγονται από κριτική επιτροπή μετά από σύγκριση με ή χωρίς την απονομή χρηματικών βραβείων.

21. «Σύμβαση»

Το σύνολο των εγγράφων που είναι υπογεγραμμένα από τον εργοδότη και τον ανάδοχο στα οποία περιλαμβάνονται ή αναφέρονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του ενός έναντι του άλλου.

22. «Σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών»

Η σύμβαση στην οποία η παροχή του αναδόχου προς τον εργοδότη συνίσταται στην προσφορά γνώσεων και ικανοτήτων, με τη διάθεση κυρίως συγκεκριμένου επιστημονικού δυναμικού και άλλων μέσων.

23. « Προθεσμιακή σύμβαση »

Η σύμβαση συγκεκριμένης διάρκειας, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, με την οποία ο κύριος του έργου αναθέτει, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου, σε έναν ή περισσότερους μελετητές, την εκπόνηση μελετών ή παροχής υπηρεσιών, για τις οποίες δεν είναι γνωστά εκ των προτέρων στοιχεία, όπως οι χρόνοι έναρξης και λήξης των επιμέρους μελετών ή υπηρεσιών, οι ακριβείς χώροι στους οποίους θα εκτελεσθεί το έργο και ο ακριβής προσδιορισμός του αντικειμένου της σύμβασης.

Μέρος Πρώτο

Κεφάλαιο Δεύτερο

Τεχνικός και Οικονομικός Προγραμματισμός

2. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα και στα εκάστοτε άρθρα του, οι ΟΤΑ είναι υποχρεωμένοι να συντάσσουν το τεχνικό και οικονομικό τους πρόγραμμα πριν την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου τους.

Βασική προϋπόθεση για οποιαδήποτε εκτέλεση έργου από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η αναγραφή αυτού στο ετήσιο Τεχνικό Πρόγραμμα εκτελεστέων έργων του Ο.Τ.Α. ,αφού πρώτα βέβαια έχει εξασφαλισθεί η σχετική απαιτητή πίστωση για την ολοκλήρωση του καθώς και η πλήρης και ολοκληρωμένη Τεχνική Μελέτη του έργου για την οποία τεχνική μελέτη θα αναφερθώ παρακάτω εκτενέστερα.

Σ' αυτό το κεφάλαιο θα κάνουμε μια περιγραφή του τρόπου με τον οποίο ένας ΟΤΑ δημιουργεί το τεχνικό πρόγραμμά του με κριτική ανάλυση της νομοθεσίας που διέπει τους ΟΤΑ για την σύνταξη του τεχνικού προγράμματος. Μετά την σύνταξη του τεχνικού προγράμματος ακολουθεί η ψήφιση και η κατάρτιση (εγγραφή) της συγκεκριμένης πίστωσης έργου στον προϋπολογισμό.

Στο κεφάλαιο που αναφέρεται στην ανάθεση Μελέτης Έργου θα αναφερθώ στην Νομοθεσία που διέπει τους ΟΤΑ για την ανάθεση μελέτης έργου, θα αναφερθώ στα κυριότερα στοιχεία που περιλαμβάνει μια μελέτη ενός έργου, θα αναφέρω τα έργα για τα οποία δεν συντάσσονται μελέτες, αλλά και θα κάνω περιγραφή της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου για την εκτέλεση της μελέτης.

2.1 Τεχνικό Πρόγραμμα [3]

Ξεκινώντας λοιπόν από το Τεχνικό πρόγραμμα έχουμε:

«Για την σύνταξη του τεχνικού προγράμματος:

1. Τα δημοτικά συμβούλια οφείλουν, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους να καταρτίζουν γενικό πρόγραμμα, που περιλαμβάνει με σειρά προτεραιότητας τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν και που η δαπάνη τους πρέπει να αντιμετωπισθεί με κάθε είδους έσοδα του προϋπολογισμού του Δήμου. Η δαπάνη για κάθε έργο υπολογίζεται κατά προσέγγιση, σύμφωνα με προκαταρκτικές εκθέσεις, προμελέτες, μελέτες ή άλλα στοιχεία. Τέτοια έργα μπορεί να είναι:
 - Ύδρευση
 - Ηλεκτροφωτισμός
 - Έργα εξυγίανσης (αποχέτευσης ακαθάρτων και βρόχινων νερών)
 - Οδοποιίας
 - Εφαρμογή σχεδίου πόλεως
 - Κατασκευή έργων αθλητισμού και παιδικής χαράς
 - Κατασκευή κτιρίων για την εξυπηρέτηση δημοτικών πνευματικών, πολιτιστικών, κοινωνικών και υγειονομικών σκοπών».
2. «Η δαπάνη για κάθε έργο υπολογίζεται κατά προσέγγιση, σύμφωνα με προκαταρκτικές εκθέσεις, προμελέτες, μελέτες ή άλλα στοιχεία».
3. «Τα τοπικά συμβούλια και οι πάρεδροι οφείλουν τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους να υποβάλλουν στο δημοτικό συμβούλιο σχέδιο τεχνικού προγράμματος, το οποίο να περιλαμβάνει ιεραρχημένα τα εκτελεστέα έργα για το δημοτικό ή κοινοτικό διαμερίσματα».
4. «Δεν επιτρέπεται η εκτέλεση έργου που δεν περιλαμβάνεται στο τεχνικό πρόγραμμα ενώ η τροποποίηση του προγράμματος επιτρέπεται μόνον ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου».
5. «Τροποποίηση του προγράμματος επιτρέπεται μόνον ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου».

[3] Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Τμήμα Γ' Κεφ. Α' «ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ» Άρθρο 265.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Σύμφωνα με το παραπάνω συγκεκριμένο άρθρο θα λέγαμε λοιπόν ότι τεχνικό πρόγραμμα είναι ο « μπούσουλας» των τεχνικών έργων που χρειάζονται να γίνουν σε ένα δήμο ή μία κοινότητα, με σειρά προτεραιότητας και με αντιμετώπιση των δαπανών τους από τα κάθε λογής έσοδα του προϋπολογισμού τους, με στόχο την αναβάθμιση της ζωής των κατοίκων τους και την ικανοποίηση άμεσων και επιτακτικών κοινωνικών, περιβαλλοντολογικών και πολιτιστικών αναγκών στα διοικητικά τους όρια των δήμων.

Όμως εκείνο που έχει σημασία κατά την κατάρτιση του τεχνικού προγράμματος, είναι η αξιολόγηση και ιεράρχηση των έργων τόσο χωροταξικά μέσα στο δήμο ή την κοινότητα, όσο και από πλευράς σπουδαιότητας και αναγκαιότητάς τους. Έτσι, ως προς την πρώτη ιεράρχηση, πρέπει να γίνεται προγραμματισμός των εκτελεστέων έργων κατά συνοικισμό, ενώ ως προς τη δεύτερη πρέπει να λαμβάνεται υπόψη τι ποσοστό του δήμου ή της κοινότητας ή συνοικισμού τους εξυπηρετούν, το επείγον, η ζωτικότητα και η γενικότερη σημασία τους στην εκπλήρωση των παραπάνω στόχων.

Πολύ σωστή είναι η διάταξη της παρ. 5 με την οποία επιτρέπεται η τροποποίηση, με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, του τεχνικού προγράμματος, η οποία αναφέρεται προφανώς στις περιπτώσεις εκείνες που απρόβλεπτα γεγονότα ή καταστάσεις επιβάλλουν κάτι τέτοιο, όπως π.χ. σε περίπτωση ζημιών από μία πλημμύρα ή από ένα σεισμό ή από την κατάρρευση μιας γέφυρας μέσω της οποίας γίνεται η μοναδική επικοινωνία του δήμου ή της κοινότητας με την ευρύτερη περιοχή κ.ο.κ.

Μετά την κατάρτιση του Τεχνικού Προγράμματος του Ο.Τ.Α. ,η οποία γίνεται ύστερα από την εισήγηση του Δημάρχου και την συνεργασία της Τεχνικής & Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου, το ολοκληρωμένο Τεχνικό Πρόγραμμα εισάγεται για έγκριση στο Δημοτικό Συμβούλιο. [4]

[4] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου, Σελ 2-13.

2.2 Προϋπολογισμός

Σύμφωνα με τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα:

«Στον προϋπολογισμό γράφονται όλα τα έσοδα και οι δαπάνες των δήμων». [5]

«Η δημορχιακή επιτροπή συντάσσει το σχέδιο του προϋπολογισμού των εσόδων και των εξόδων του δήμου και το υποβάλλει, αιτιολογώντας κάθε εγγραφή στο δημοτικό συμβούλιο, για συζήτηση και απόφαση. Το συμβούλιο ψηφίζει τον προϋπολογισμό και τον υποβάλλει στον Διευθυντή Τοπ. Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης στο νομό ή την νομαρχία, ισοσκελισμένο». [6]

«Μεταφορά πιστώσεως για την εκτέλεση έργου.

1. Πίστωση που έχει εγγραφεί στον προϋπολογισμό για την εκτέλεση ορισμένου έργου, επιτρέπεται σε περίπτωση που υπάρχει αδυναμία να εκτελεστεί το έργο αυτό, να διατεθεί μόνον για την εκτέλεση άλλου έργου. Για την διάθεση αυτή απαιτείται αναμόρφωση του προϋπολογισμού.
2. Κατά το τελευταίο τρίμηνο του οικονομικού έτους επιτρέπεται να διατεθούν πιστώσεις, που έχουν εγγραφεί για έργα που δεν έχουν εκτελεστεί και δεν μπορούν πια να εκτελεστούν στο διάστημα που απομένει, για την πληρωμή άλλων δαπανών. Για την διάθεση αυτή απαιτείται αναμόρφωση του προϋπολογισμού». [7]

Ύστερα από την έγκριση του Τεχνικού Προγράμματος από το Δημοτικό Συμβούλιο, όλα τα έργα αυτού συμπεριλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του Δήμου κατά Κωδικό Αριθμό και Υπηρεσία, ανάλογα με την φύση και την ιδιότητα αυτών από την Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου, η οποία μετά την

[5] Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Τμήμα Α' Κεφ. Α' «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ» Άρθρο 215 "Περιεχόμενο Προϋπολογισμού"

[6] Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Τμήμα Α' Κεφ. Α' «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ» Άρθρο 215 "Περιεχόμενο Προϋπολογισμού"

[7] Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Τμήμα Α' Κεφ. Α' «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ» Άρθρο 215 "Περιεχόμενο Προϋπολογισμού"

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

ολοκλήρωσή της την εισάγει για έγκριση στην Δημαρχιακή Επιτροπή. Στην συνέχεια το σχέδιο του προϋπολογισμού μαζί με την Εισηγητική του Έκθεση καταρτίζεται από την Δημαρχιακή Επιτροπή και εισάγεται για την τελική του έγκριση στο Δημοτικό Συμβούλιο. Μετά την έγκριση και την ψήφιση από το Δημοτικό Συμβούλιο του Προϋπολογισμού είναι δυνατή η εκτέλεση των έργων που συμπεριλαμβάνονται σε αυτόν.

2.2.1 Η αναμόρφωση (τροποποίηση) του προϋπολογισμού.

Η αναμόρφωση (τροποποίηση) του προϋπολογισμού, δεν είναι παρά μεταφορά πιστώσεων που συντελείται μέσα (εσωτερικά) σ' αυτόν, η οποία μπορεί να γίνει μόνο μετά την έγκρισή του (προϋπολογισμού) και εφόσον υπαρκτοί, νομικοί ή πραγματικοί λόγοι, επιβάλλουν αυτή.

Αν δεν υπήρχαν οι διατάξεις αυτές, που λειτουργούν ως « ασφαλιστικές δικλίδες » υπέρ των έργων, θα μπορούσαν άνετα οι δήμοι και οι κοινότητες, με την μέθοδο της αναμόρφωσης των προϋπολογισμών τους, να μεταφέρουν χρήματα που προορίζονται για συγκεκριμένα έργα σε άλλες δαπάνες και να πληρώνουν αυτές με τα χρήματα αυτά.

Συνεπώς με τις εν λόγω διατάξεις, καθιερώνεται κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο κάθε μεταφορά πίστωσης που έχει διατεθεί για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου σε άλλο σκοπό (ακόμα και σε άλλο έργο) είναι παράνομη κατ' αρχήν.

Και λέμε « κατ' αρχήν» διότι ο ίδιος ο νομοθέτης επιτρέπει δύο (2) εξαιρέσεις στον κανόνα αυτόν:

1. Την 1^η εξαίρεση συνιστά η περίπτωση εκείνη κατά την οποία υπάρχει αδυναμία εκτέλεσης του συγκεκριμένου έργου για το οποίο έχει διατεθεί η σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό. Εδώ επιτρέπεται με αναμόρφωση του προϋπολογισμού, να διατεθεί η πίστωση για το έργο αυτό για την εκτέλεση άλλου έργου (δηλαδή διάθεση πίστωσης αλλά μόνο από έργο σε έργο) &

2. Την 2^η εξαίρεση συνιστά η περίπτωση εκείνη κατά την οποία φθάνουμε στο τελευταίο τρίμηνο του οικονομικού έτους και δεν έχουν εκτελεσθεί - αλλά και δεν μπορούν να εκτελεσθούν στο απόμειναν διάστημα έργα, για τα οποία υπάρχει πίστωση στον προϋπολογισμό τους. Στην περίπτωση αυτή, ενόψει της αντικειμενικής αδυναμίας εκτέλεσης των έργων αυτών, επιτρέπεται, με αναμόρφωση του προϋπολογισμού να διατεθεί πίστωση από ένα ή περισσότερα τέτοια έργα για την πληρωμή άλλων δαπανών του δήμου ή της κοινότητας (ανεξάρτητα αν αφορούν αυτές έργα) που αποτελούν επιτακτικές και ανεξόφλητες υποχρεώσεις τους προς τρίτους.

2.3 Ανάθεση Εκπόνησης Μελέτης Έργου [8]

2.3.1 Εισαγωγή

Όπως προηγούμενα έγραψα, για την εκτέλεση ενός έργου απαραίτητες προϋποθέσεις είναι η σύνταξη του Τεχνικού Προγράμματος, αφού πρώτα βέβαια έχει εξασφαλισθεί η σχετική απαιτητή πίστωση για την ολοκλήρωση του καθώς και η πλήρης και ολοκληρωμένη Τεχνική Μελέτη του έργου και τέλος η αναγραφή του στον προϋπολογισμό του ΟΤΑ κατά κωδικό αριθμό. Στην ενότητα αυτή, θα αναφερθώ στην Νομοθεσία που διέπει τους ΟΤΑ για την ανάθεση μελέτης έργου, θα αναφερθώ στα κυριότερα στοιχεία που περιλαμβάνει μια μελέτη ενός έργου, θα αναφέρω τα έργα για τα οποία δεν συντάσσονται μελέτες, αλλά και θα κάνω περιγραφή της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου για την εκτέλεση της μελέτης.

2.3.2 Η ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τους ΟΤΑ

Η ισχύουσα νομοθεσία για την ανάθεση μελέτης εκτέλεσης ενός έργου διέπεται σήμερα από το ν. 716/1977 «Περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών» και σειρά προεδρικών διαταγμάτων

[8] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Ορισμός Μηχανικού για την σύνταξη μελέτης, σελίδα 1.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

όπως είναι το π.δ. 541/1978 «περί κατηγοριών μελετών», αλλά και πολλές υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν επίσης σ' εκτέλεση του ν. 716/77.

Η Ελληνική Νομοθεσία για την ανάθεση μελετών αναφέρει ότι:

Ο ν. 716/77 προσδιορίζει τις έννοιες της μελέτης και του μελετητή και των γραφείων μελετών και καθορίζει τους όρους και τη διαδικασία της ανάθεσης και της εκπόνησης των μελετών από μελετητές και γραφεία μελετών για λογαριασμό του Δημοσίου, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών Δημοσίου Ενδιαφέροντος.

Περαιτέρω ο νόμος αυτός συνέστησε τα επαγγελματικά Μητρώα που τηρούνται στο ΥΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., η εγγραφή στα οποία αποτελεί προϋπόθεση για την απόκτηση πτυχίου μελετητή και για τη συμμετοχή στη διαδικασία ανάθεσης μελέτης δημοσίου έργου.

Σχετικά με την διαδικασία της ανάθεσης της εκπόνησης μελέτης δημοσίου έργου, ο ν. 716/77 καθορίζει διαδικασία ανάδειξης του αναδόχου, ανάλογα με την κατηγορία της μελέτης και το ύψος της «προεκτιμώμενης» αμοιβής του μελετητή για την εκπόνηση της μελέτης, η οποία στηρίζεται στην αξιολόγηση από Επιτροπή που ορίζει ο φορέας που αναθέτει την μελέτη μεταξύ των προσκαλούμενων μελετητών και γραφείων μελετών με μοναδικά κριτήρια την εκτίμηση των ουσιαστικών προσόντων του υποψήφιου, δηλαδή την εμπειρία και το επιστημονικό δυναμικό του μελετητή ή του γραφείου μελετών, και τις υποχρεώσεις του, δηλαδή το φόρτο εργασίας, από τυχόν εκκρεμείς προηγούμενες μελέτες που έχει αναλάβει. Η ανάδειξη του μελετητή γίνεται με απόφαση του φορέα μετά από γνώμη (απλή) της ανωτέρω Επιτροπής.

Το ύψος της αμοιβής του μελετητή για την εκπόνηση της μελέτης, δεν υπεισέρχεται καθόλου στην διαδικασία για την ανάδειξη του αναδόχου, αλλά καθορίζεται με βάση τις ισχύουσες διατάξεις (κώδικες) για την αμοιβή των μελετητών και προσδιορίζεται με βάση τον προϋπολογισμό του σταδίου της προμελέτης. Η τελική όμως αμοιβή του μελετητή μπορεί να υπερβεί μέχρι και ποσοστό 40% την αμοιβή που προσδιορίσθηκε στο ανωτέρω στάδιο της προμελέτης, αναγόμενη στο στάδιο της υποβολής της μελέτης.

Είναι προφανές εκ των ανωτέρω ότι η αμοιβή του μελετητή, ως προσδιοριζόμενη με βάση τον προϋπολογισμό του έργου στο στάδιο της προμελέτης, βρίσκεται σε άμεση σύνδεση και εξάρτηση από τον προϋπολογισμό αυτό. Αν δε ληφθεί υπόψη ότι στις περισσότερες των περιπτώσεων η «προεκτιμώμενη» αμοιβή δεν καθορίζεται μετά από πραγματική εκτίμηση του κόστους της μελέτης, δεν είναι ασύνηθες γεγονός η «τελική» αμοιβή της μελέτης να είναι πολλαπλάσια και πολλές φορές πενταπλάσια, εξαπλάσια ή και περισσότερο της «προεκτιμώμενης».

Περαιτέρω όμως η σύνδεση και εξάρτηση της αμοιβής του μελετητή από τον προϋπολογισμό του έργου στο οποίο αφορά η μελέτη, είναι προφανές ότι επηρεάζει και το σχεδιασμό, τη δημοπράτηση και την εκτέλεση του έργου, δεδομένου ότι η μελέτη αυτή δεν αποβλέπει πάντοτε στο σχεδιασμό, την ανάθεση και την εκτέλεση ενός δημοσίου έργου με τον ποιοτικά σωστότερο τρόπο και οικονομικά με το μικρότερο κόστος κατασκευής.

Στην συνέχεια θα αναφερθώ στα κυριότερα στοιχεία που περιλαμβάνει μια μελέτη ενός έργου, θα αναφέρω τα έργα για τα οποία δεν συντάσσονται μελέτες, αλλά και θα κάνω περιγραφή της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου για την εκπόνηση της μελέτης.

2.3.3 Η μελέτη θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

1. Μια έκθεση

Στην έκθεση γίνεται μια περιληπτική περιγραφή του τεχνικού μέρους του εκτελεσθέντος έργου.

2. Την προσμέτρηση.

Η προσμέτρηση είναι ένας πίνακας στον οποίο αναγράφονται, ανάλογα της φύσης του έργου και βάσει των στοιχείων, οι ποσότητες των προς εκτέλεση εργασιών.

3. Την ανάλυση τιμών.

Είναι το τμήμα της μελέτης κατά το οποίο προσδιορίζεται αναλυτικά η τιμή μονάδος κάθε εκτελούμενης εργασίας.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

4. Το τιμολόγιο.

Είναι το τμήμα της μελέτης στο οποίο αναφέρεται η δαπάνη των εκτελούμενων εργασιών ανά μονάδα με βάση την ανάλυση των τιμών.

5. Τον Προϋπολογισμό.

Είναι το τμήμα της μελέτης κατά το οποίο βάσει της προσμέτρησης και του τιμολογίου προσδιορίζεται η απαιτούμενη συνολική δαπάνη εκτέλεσης του έργου.

6. Την συγγραφή των υποχρεώσεων.

Είναι το τμήμα της μελέτης κατά το οποίο καθορίζονται μεταξύ των συμβαλλόμενων, οι σχέσεις που αφορούν τους ειδικούς και τεχνικούς όρους εκτέλεσης του έργου π.χ. ο χρόνος εγγυήσεως, ο χρόνος παράδοσης κ.α.

Μελέτες δεν συντάσσονται για έργα προμήθειας , εργασίας και μεταφοράς αξίας μέχρι 880,41 ΕΥΡΩ. Επίσης δεν συντάσσονται μελέτες για επισκευή μηχανημάτων , καθαρισμό οδών, υπονόμων και αρδευτικών αυλακών, αποκομιδής απορριμμάτων, προμήθειας γραφικής ύλης, καυσίμων και ανταλλακτικών μηχανημάτων.

2.3.4 Διαδικασία ανάθεσης μελέτης έργου

Η σύνταξη μελετών των Δημοτικών και Κοινοτικών έργων γίνονται από τις Τεχνικές Υπηρεσίες των Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) για τους Ο.Τ.Α. που έχουν δική τους Τεχνική Υπηρεσία ή ανατίθενται σε ιδιωτικά μελετητικά γραφεία και μελετητές, με διαγωνισμό.

Για την ανάθεση μελέτης εκτέλεσης ενός έργου, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης προβαίνουν σε δημόσια πρόσκληση εκδήλωση ενδιαφέροντος προς τα Γραφεία μελετών για την εκπόνηση της υπό ανάθεση μελέτης και η οποία θα προσκομισθεί εγγράφως στο Ενημερωτικό Δελτίο του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.) εντός ορισμένης προθεσμίας από την δημοσίευση της πρόσκλησης και δε θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη των είκοσι (20) ημερών. Η ημέρα της προσκομίσεως δεν συνυπολογίζεται στην πιο πάνω προθεσμία.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Η πρόσκληση δημοσιεύεται υποχρεωτικά σε ημερήσιες εφημερίδες της πρωτεύουσας, σε μία εφημερίδα της έδρας του Νομού και στο Ενημερωτικό Δελτίο του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος.

Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος θα πρέπει να είναι σαφής ως προς το αντικείμενο της μελέτης (τεχνικό και οικονομικό) τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της μελέτης ή την αξιολόγηση της ειδικής προκαταρκτικής μελέτης ή έκθεσης, τις τυχόν πρόσθετες απαιτήσεις, το χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της μελέτης, οι κατηγορίες και οι τάξεις των απαιτούμενων πτυχίων κτλ. Από τα ζητούμενα στην πρόσκληση στοιχεία πρέπει να προκύπτουν τα ουσιαστικά προσόντα και οι δυνατότητες του γραφείου όπως:

α) Εμπειρία Γενική και Ειδική και κυρίως το αποδεδειγμένα εκτελεσθέν μελετητικό έργο του γραφείου και των στελεχών που συμμετέχουν στο δυναμικό του σε παρεμφερή αντικείμενα. Ως αποδεικτικά στοιχεία νοούνται βεβαιώσεις υπηρεσιών, βεβαιώσεις αναδόχων εργοδοτών κτλ.

β) Δυνατότητες του Γραφείου κατά τον προβλεπόμενο χρόνο εκπόνησης της μελέτης ένεκα άλλων υποχρεώσεων που έχει αναλάβει.

Οι φορείς θα πρέπει να τηρούν αποδεικτικά στοιχεία ως προς το εκπρόθεσμο υποβολής των σχετικών αιτήσεων και ως προς το χρόνο κοινοποίησης των αποφάσεων ανάθεσης.

Οι μελέτες ανατίθενται, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, στα γραφεία μελετών και στα συμπράττοντα γραφεία μελετών, τα οποία εκδήλωσαν ενδιαφέρον και τα οποία ανταποκρίνονται στους όρους που έχουν καθορισθεί.

Μεταξύ των Γραφείων Μελετών τα οποία εκδήλωσαν ενδιαφέρον, το Δ.Σ. επιλέγει, κατά την κρίση του, κατόπιν αξιολόγησης των προσόντων τους, τα γραφεία μελετών που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της αντίληψης της μελέτης. Οι επιτροπές αξιολόγησης πρέπει να απαρτίζονται από πρόσωπα κατάλληλης εμπειρίας και προσόντων. Τέτοια πρόσωπα θεωρούνται επιστήμονες ειδικοτήτων σχετικών με την υπό ανάθεση μελέτη.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Τα επιλεγόμενα γραφεία καλούνται, εντός τακτικής προθεσμίας, να υποβάλλουν είτε ειδική προκαταρκτική μελέτη για έργα μεγάλης σημασίας και ειδικά έργα είτε απλές προκαταρκτικές εκθέσεις για μικρότερης σημασίας έργα, όπως ορίζει η εκάστοτε πρόσκληση έτσι ώστε να είναι δυνατή η εκτίμηση των προτεινόμενων λύσεων και του προϋπολογισμού του έργου. Οι ανωτέρω προκαταρκτικές μελέτες ή εκθέσεις συντάσσονται βάσει επαρκών στοιχείων τα οποία χορηγούνται από το Δ.Σ. του εκάστοτε Ο.Τ.Α. Τα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται σε τεύχη των οποίων τα αντίγραφα χορηγούνται σε όλα τα μελετητικά γραφεία ή μελετητές που έχουν επιλεγεί από το Δ.Σ.

Αφού αξιολογηθούν οι υποβαλλόμενες κατά τα παραπάνω προκαταρκτικές μελέτες ή εκθέσεις, η μελέτη ανατίθεται προς έγκριση για την πιο αρτιότερη από τεχνοοικονομικής άποψη λύση. Τέλος, η συμβατική αμοιβή του μελετητή καθορίζεται βάσει του προϋπολογισμού δαπάνης του μελετηθέντος έργου.

Η απόφαση του Δ.Σ. της έγκρισης της ανάθεσης της μελέτης κοινοποιείται υποχρεωτικά σε όλα τα γραφεία μελετών που είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την μελέτη του έργου το οποίο θα εκτελεστεί.

Στην συνέχεια συνάπτεται σύμβαση μεταξύ του Ο.Τ.Α. και του αναδόχου της μελέτης. Η υπογραφή της σύμβασης μπορεί να γίνει και μετά από την παρέλευση των έξι (6) μηνών από την δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος στο ενημερωτικό δελτίο του Τ.Ε.Ε.

Στην περίπτωση μελέτης Α ή Β τάξης στις διατάξεις περί εντοπιότητας υπάγονται ισότιμα οι μελετητές Α τάξης που έχουν έδρα το νομό και οι Β τάξης που έχουν έδρα το διαμέρισμα της μελέτης. Στην περίπτωση μελέτης Β ή Γ τάξης δεν ισχύουν οι διατάξεις περί εντοπιότητας. Στην περίπτωση σύνθετης μελέτης στην οποία έστω και μία κατηγορία είναι Γ ή ανώτερης τάξης δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθούν οι διατάξεις περί εντοπιότητας.

Ενστάσεις για την ανάθεση της μελέτης γίνεται για οποιαδήποτε πράξη των Ο.Τ.Α., από την ημέρα δημοσίευσης πρόσκλησης εκδήλωσης

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

ενδιαφέροντος μέχρι και την έκδοση της εγκριτικής απόφασης για ανάθεση της μελέτης, μπορεί να ασκηθεί ένσταση από οποιοδήποτε από τα ενδιαφερόμενα γραφεία μελετών ή από τους μελετητές εντός δέκα (10) ημερών από την ημέρα έκδοσης της έγκρισης για ανάθεση της μελέτης.

Τέλος επισημαίνουμε ότι τελικά για την αποδοχή ή απόρριψη της ενστάσεως αποφασίζει ο εργοδότης (ο φορέας που αναθέτει τη μελέτη) μετά τη λήψη της γνωμοδότησης της ΓΕΜ και χωρίς τη γνώμη αυτή εάν παρέλθει η σύμφωνα με τα παραπάνω προβλεπόμενη προθεσμία των 15 ημερών. (Γνωμοδοτική Επιτροπή Μελετών)

Μέρος Πρώτο

Κεφάλαιο Τρίτο

3. Προγραμματισμός και Επιλογή τρόπου κατασκευής Δημοσίων Έργων

3.1 Εισαγωγή:

Τα έργα προγραμματίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και ορίζεται για κάθε έργο ή ομάδα έργων, το ύψος και η πηγή προέλευσης των πιστώσεων για τη χρηματοδότηση της κατασκευής. Η αρμόδια Αρχή ή υπηρεσία που έχει την ευθύνη κατασκευής του έργου αποφασίζει για τον τρόπο κατασκευής σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1418/84. Η απόφαση αυτή μπορεί να παίρνεται για κάθε έργο ή για είδη εργασιών ή για εργασίες που αφορούν ορισμένη χρονική περίοδο.

Τα δημόσια έργα κατασκευάζονται:

- α) από το φορέα κατασκευής του έργου με αυτεπιστασία μέσω κατάλληλης τεχνικής Υπηρεσίας και προσωπικού που είτε υπάρχει είτε κατά περίπτωση προσλαμβάνεται και αμείβεται απ' τις πιστώσεις του έργου ή
- β) από ειδικευμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις.

Οι τρόποι επιλογής εργοληπτικής επιχείρησης για την κατασκευή ενός δημόσιου έργου είναι:

	Επιλογή εργοληπτικής επιχείρησης
α	Η απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων. Η απευθείας ανάθεση σε κατασκευαστικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ
β	Η εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία
γ	Η δημοπρασία, με την μέθοδο του μειοδοτικού διαγωνισμού

3.1.1 Εκτέλεση έργων με απευθείας ανάθεση

Για έργα μέχρι 6.925 ΕΥΡΩ με Φ.Π.Α. ή για έργα από 6.925 ΕΥΡΩ με Φ.Π.Α. έως 12.120 με Φ.Π.Α. μπορούν να εκτελεστούν με απ' ευθείας ανάθεση. Την απόφαση για την εκτέλεση έργου με απ' ευθείας ανάθεση λαμβάνεται από την Δημορχιακή Επιτροπή.

Σχετικό άρθρο αναφέρει:

«Οι Δημορχιακές Επιτροπές μπορούν να αποφασίζουν την απευθείας ανάθεση έργων, με σύναψη σύμβασης, σε εργοληπτική επιχείρηση, η οποία έχει από τις διατάξεις το δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό του συγκεκριμένου έργου, στις εξής περιπτώσεις:

1. αν ο διαγωνισμός είτε δεν φέρει αποτέλεσμα, είτε οι προσφορές κριθούν μη ικανοποιητικές από τον κύριο του έργου. Το μη ικανοποιητικό αποτέλεσμα του διαγωνισμού κρίνεται από την Δημορχιακή Επιτροπή ή το Κοινοτικό Συμβούλιο.
2. αν υπάρχει ανάγκη κατεπείγουσα, που προέκυψε από θεομηνία ή ανωτέρω βία και χρειάζεται να αντιμετωπισθεί αμέσως.
3. αν προκύπτει να συνεχισθούν οι εργασίες, μετά από έκπτωση του αναδόχου ή μετά από διάλυση της εργολαβικής σύμβασης, για οποιοδήποτε λόγο.
4. αν πρόκειται για έργο ειδικό ή έργο με ειδικές συνθήκες εκτέλεσης ή ειδική κατηγορία έργων που χαρακτηρίζονται έτσι με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών Έργων και Θεώρηση Μελετών». [9]

Η απόφαση της Δημορχιακής Επιτροπής πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να καθορίζει τους όρους της σχετικής σύμβασης.

Η απευθείας ανάθεση εκτέλεση ενός έργου από έναν συγκεκριμένο ανάδοχο γίνεται από την Δημορχιακή Επιτροπή ή το Δημοτικό Συμβούλιο. Η υπογραφή της σχετικής σύμβασης γίνεται σε κάθε περίπτωση από τον Δήμαρχο.

[9] Άρθρο 83 παρ..1 του Ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α).

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Οι κάθε είδους εισφορές, τέλη κρατήσεις υπέρ τρίτων και κάθε άλλη δαπάνη που ισχύουν με την απευθείας ανάθεση έργων βαρύνουν τον ανάδοχο των έργων αυτών και τέλος επιτρέπεται ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η ανάληψη εκτέλεσης έργου, οποιασδήποτε αξίας από δημόσια υπηρεσία ή κρατικό οργανισμό με ειδική σύμβαση της οποίας οι όροι καθορίζονται στην ίδια απόφαση. Στην ειδική σύμβαση καθορίζονται οι όροι πληρωμής, παραλαβής και απόδοσης λογαριασμού. Στην περίπτωση αυτή τις αρμοδιότητες της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ασκεί η δημόσια υπηρεσία ή ο κρατικός οργανισμός στην οποίο έχει ανατεθεί η εκτέλεση του έργου.

3.1.2 Η απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Σχετικό άρθρο αναφέρει:

«Επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων». [10]

Το όριο μέχρι του οποίου επιτρέπεται πρόχειρος διαγωνισμός ορίζεται για εκτέλεση έργων μέχρι 6.925 ΕΥΡΩ με Φ.Π.Α.

Μέχρι το όριο που επιτρέπεται προφορική δημοπρασία, αυτή διενεργείται με προφορικές προσφορές ποσοστού έκπτωσης ενώπιον της επιτροπής διεξαγωγής της. Η επιτροπή καταγράφει στο πρακτικό τα στοιχεία του κάθε συναγωνιζόμενου και την έκπτωση που δηλώνει καθένας απ' αυτούς που συμμετέχει στη δημοπρασία μπορεί μετά την εκφώνηση και καταγραφή από άλλο συμμετέχοντα ευνοϊκότερης προσφοράς για τον κύριο του έργου, να προσφέρει ξανά μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης. Το πρακτικό, μόλις τελειώσει ο συναγωνισμός, κλείνει και προσυπογράφεται από τον τελευταίο μειοδότη. Στις προφορικές δημοπρασίες κάθε συναγωνιζόμενος προσφέρει ενιαίο ποσοστό έκπτωσης για όλες τις τιμές του τιμολογίου της υπηρεσίας σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό.

[10] Νόμος 1418/1984 Άρθρο 4 παρ.2 περίπτωση γ' .

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Στις προφορικές δημοπρασίες της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται επίσης τα ακόλουθα:

α) Η δημοπρασία διενεργείται με βάση κείμενο των όρων και τιμών που εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία.

β) Ανακοίνωση για τη δημοπρασία δημοσιεύεται σε μια ημερήσια τοπική εφημερίδα πέντε τουλάχιστον μέρες πριν από τη δημοπρασία και τοιχοκολλάτε πριν από την ίδια προθεσμία στο χώρο ανακοινώσεων της υπηρεσίας που διενεργεί τη δημοπρασία. Αν δεν εκδίδεται στα όρια του Νομού τέτοια εφημερίδα αρκεί η πιο πάνω τοιχοκόλληση. Παράλληλα μπορεί πάντοτε κατά την κρίση της υπηρεσίας να ακολουθηθεί και οποιοσδήποτε άλλος πρόσφορος τρόπος γνωστοποίησης της δημοπρασίας.

γ) Η προσφορά δεσμεύει αυτόν που την υποβάλλει επί ένα μήνα από τη διεξαγωγή της δημοπρασίας. Μέσα σ' αυτό το μήνα πρέπει να υπογραφεί η σχετική σύμβαση.

δ) Η έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας γίνεται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία.

Ο τρόπος αυτός αποτελεί εξαιρετική διαδικασία και εφαρμόζεται σε ειδικές περιπτώσεις, όπως σε περίπτωση θεομηνίας, σοβαρού επικείμενου κινδύνου μοναδικότητας του κατασκευαστή συνέχισης εργασιών ύστερα από έκπτωση του αναδόχου ή διάλυσης της εργολαβικής σύμβασης όταν πρόκειται για ερευνητικές εργασίες ή εργασίες δοκιμαστικές εφαρμογής νέων τεχνολογιών ή για έργα ειδικής φύσης, εφόσον χαρακτηριστούν έτσι με απόφαση του φορέα κατασκευής του έργου που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του τεχνικού Συμβουλίου ή όταν πρόκειται για την κατασκευή έργων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) από κατασκευαστικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ εγγεγραμμένες στο μητρώο του άρθρου 16 του νόμου 1418/1984 ή για μικρά έργα και εργασίες συντήρησης, εφόσον στην τελευταία περίπτωση η προϋπολογιζόμενη δαπάνη τους δεν υπέρβαινε ορισμένα ποσά που καθορίζονται γενικά ή κατά φορείς ή κατηγορίες έργων με απόφαση του Υπουργού Δημοσίων Έργων.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

3.1.3 Η απευθείας ανάθεση σε κατασκευαστικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ.

Για έργα μέχρι 6.925 ΕΥΡΩ με Φ.Π.Α. μπορούν να εκτελεστούν από κατασκευαστικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ. Την απόφαση για την εκτέλεση έργου από κατασκευαστική επιχείρηση των ΟΤΑ λαμβάνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Η απευθείας ανάθεση σε κατασκευαστικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ και γενικά η κατασκευή έργων από τις επιχειρήσεις αυτές γίνεται με τις προϋποθέσεις και τους όρους που ορίζονται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Δημοσίων Έργων.

Το αρμόδιο όργανο διοίκησης του δήμου μπορεί με απόφασή του να αναθέτει, την απευθείας εκτέλεση έργου προϋπολογισμού δαπάνης μέχρι 11738,81 ΕΥΡΩ ή 4.000.000 δραχμές σε κατασκευαστική επιχείρηση ΟΤΑ του Νομού γραμμένη για την αντίστοιχη κατηγορία έργου στο ΜΕΕΠ. Προκειμένου για την ανάθεση εκτέλεσης έργου από Δήμο σε κατασκευαστική επιχείρηση, που έχει ο ίδιος συστήσει ή συμμετέχει σ' αυτήν, το παραπάνω όριο ορίζεται στο ποσό των 23477,62 ΕΥΡΩ ή οκτώ εκατομμυρίων 8.000.000 δραχμών.

3.1.4 Εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία

Για έργα μέχρι 6.925 ΕΥΡΩ με Φ.Π.Α. ή για έργα από 6.925 ΕΥΡΩ με Φ.Π.Α. έως 12.120 με Φ.Π.Α. μπορούν να εκτελεστούν με αυτεπιστασία. Την απόφαση για την εκτέλεση έργου με αυτεπιστασία λαμβάνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Δημορχιακής Επιτροπής.

Σχετικά άρθρα αναφέρουν:

«Τα δημόσια έργα κατασκευάζονται από το φορέα κατασκευής του έργου με αυτεπιστασία μέσω κατάλληλης τεχνικής Υπηρεσίας και

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

προσωπικού που είτε υπάρχει είτε κατά περίπτωση προσλαμβάνεται και αμείβεται απ' τις πιστώσεις του έργου». [11]

«Στην περίπτωση κατασκευής έργου με αυτεπιστασία η επίβλεψη οργανώνει και διευθύνει τα μέσα που έχει στη διάθεσή της κατά τον οικονομικοτεχνικά προσφορότερο τρόπο για να επιτύχει την κατασκευή του έργου σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τους κανόνες της τέχνης, ώστε να ανταποκρίνεται στον προορισμό του». [12]

Η εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία αποφασίζεται από την Προϊσταμένη Αρχή μετά από εισήγηση της Διευθύνουσας υπηρεσίας. Για την απόφαση αυτή λαμβάνονται υπόψη ιδίως η φύση των εργασιών, η διάρθρωση των υπηρεσιών, το τυχόν υπάρχον εργατοτεχνικό προσωπικό, ο διαθέσιμος μηχανικός εξοπλισμός και γενικά η οικονομία της κατασκευής. Η Διευθύνουσα υπηρεσία ορίζει τεχνικό υπάλληλο ως επιβλέποντα και άλλους υπαλλήλους ως βοηθούς του εφόσον απαιτείται. Με μέριμνα της υπηρεσίας συντάσσεται χρονοδιάγραμμα και αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής. Συντάσσεται επίσης προσμέτρηση των απαιτούμενων υλικών, προγραμματίζεται ο αριθμός, οι ειδικότητες και η διάρκεια απασχόλησης του εργατοτεχνικού προσωπικού και ο αριθμός, το είδος και η διάρκεια απασχόλησης του μηχανικού εξοπλισμού που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση του έργου.

Ο απαιτούμενος αριθμός του προσωπικού και των μηχανημάτων, οι ποσότητες των υλικών, ο τρόπος και ο ρυθμός απασχόλησης του προσωπικού, ανάλωσης υλικών, μίσθωσης και χρήσης μηχανημάτων, και όλα τα άλλα αναγκαία για την εκτέλεση του έργου στοιχεία εγκρίνονται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία. Ο αριθμός των μηχανημάτων έργων των οποίων η αγορά είναι τυχόν αναγκαία για την κατασκευή του έργου, εγκρίνεται από την Προϊσταμένη Αρχή από την οποία επίσης εγκρίνεται και ο τρόπος εκμετάλλευσης των μηχανημάτων μετά τη χρήση τους στο έργο.

[11] Ν.1418/84 Άρθρο 4 παρ. 1 περίπτωση β'

[12] Νόμος 1418/1984 Άρθρο 6 παρ. 3 " Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων "

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Το απαιτούμενο προσωπικό προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες για το φορέα κατασκευής σχετικές διατάξεις. Απαιτούμενο προσωπικό μπορεί και ο κύριος του έργου να διαθέσει ή να προσλάβει σύμφωνα με τις ισχύουσες γι' αυτόν διατάξεις. Στο προσωπικό αυτό μπορεί να περιλαμβάνεται υπαλληλικό και εργατοτεχνικό προσωπικό οποιασδήποτε ειδικότητας αναγκαίας για την κατασκευή και την τεχνικοοικονομική διοίκηση του έργου.

Από τις διατιθέμενες για το έργο πιστώσεις καταβάλλονται, με βάση νόμιμα δικαιολογητικά, όλες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για το έργο όπως είναι οι μισθοί, τα ημερομίσθια και οι σχετικές εργοδοτικές επιβαρύνσεις του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου, οι δαπάνες προμήθειας μηχανημάτων και εξοπλισμού, η αξία των υλικών και οι δαπάνες διαλογής, αποθήκευσης, μεταφοράς και χρήσης τους, τα μισθώματα μηχανημάτων, τα ασφάλιστρα και οι δαπάνες λειτουργίας τους, οι αμοιβές για παροχή υπηρεσιών, και το αντάλλαγμα για την υπεργολαβική εκτέλεση εργασιών με υλικά ή χωρίς υλικά (φατούρα).

Για την αγορά των υλικών και μηχανημάτων, τη μίσθωση μηχανικού εξοπλισμού ή την εκτέλεση μεταφορών εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις που διέπουν κάθε φορά το φορέα κατασκευής. Για την ανάδειξη εργολάβων επιμέρους εργασιών που περιλαμβάνονται στην απολογιστική εκτέλεση.

Κατά την εκτέλεση έργου με αυτεπιστασία τηρείται με ευθύνη της υπηρεσίας ημερολόγιο ανάλογο με το επιβαλλόμενο για οποιαδήποτε απολογιστική εκτέλεση εργασιών.

Σχετικό άρθρο αναφέρει το εξής:

«Σε κάθε περίπτωση απολογιστικής εκτέλεσης εργασιών τηρείται ειδικό ημερολόγιο στο οποίο καταγράφονται καθημερινά το απασχολούμενο προσωπικό κατά ειδικότητα μηχανήματα, ή άλλα μέσα, τα απαιτούμενα υλικά και καύσιμα, οι εκτελούμενες εργασίες περιγραφικά και κατά θέση του έργου,

και κάθε άλλο στοιχείο για την τεκμηρίωση της ορθολογιστικής διαχείρισης των μέσων, των υλικών και της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού. Τα φύλλα του ημερολογίου αυτού συνοδεύουν τους απολογισμούς των έργων και τίθενται υπόψη της επιτροπής προσωρινής παραλαβής. Μετά την έναρξη της καθημερινής εργασίας ειδικό δελτίο που περιλαμβάνει ονομαστική κατάσταση του απασχολούμενου προσωπικού και κατάσταση των μηχανημάτων, παραδίδεται στον εκπρόσωπο της Διευθύνουσας υπηρεσίας». [13]

Για τις εργασίες που εκτελούνται με αυτεπιστασία συντάσσεται επιμέτρηση και απολογισμός της δαπάνης όπως και στην περίπτωση εργασιών που είχαν συντελεστεί από εργοληπτικές επιχειρήσεις με διαγωνισμό.

3.2 Διενέργεια Δημοπρασίας με μειοδοτικό διαγωνισμό

Γενικός Κανόνας στην εκτέλεση έργων είναι η κατασκευή έργων με διαγωνισμό, για το λόγω αυτό , δηλαδή για την ανάθεση του έργου σε εργοληπτική επιχείρηση, για τις οποίες θα μιλήσουμε παρακάτω εκτενέστερα, διενεργείται δημοπρασία, θεσπίζονται όμως περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται από τον νόμο η απ' ευθείας ανάθεση του έργου ή ανάθεση με πρόχειρο διαγωνισμό. Αν πρόκειται για έργο που ο προϋπολογισμός του είναι μεγαλύτερος από το όριο που επιτρέπεται απευθείας ανάθεση, μπορεί να διενεργηθεί πρόχειρος διαγωνισμός ή προφορική δημοπρασία. Για έργα μεγαλύτερου προϋπολογισμού διενεργείται δημοπρασία.

Παρακάτω θα αναφερθώ στα κυριότερα στοιχεία που περιλαμβάνει μία διακήρυξη αλλά και στο πότε και που δημοσιεύεται.

[13]παρ. 9 του άρθρου 42 Π.Δ. 609/1987.

3.2.1 Διακήρυξη Δημοπρασίας [14]

Η δημοπρασία για την ανάθεση κατασκευής έργου διενεργείται με βάση τη σχετική διακήρυξη. Η διακήρυξη με την οποία γίνεται και ο προσδιορισμός του συστήματος υποβολής των προσφορών (άρθρ. 4 παρ. 4 του Ν. 1418/84) [15] εγκρίνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση από την προϊσταμένη Αρχή (Δημαρχιακή Επιτροπή), η οποία και διενεργεί τη δημοπρασία ή ορίζει την αρχή που θα τη διενεργήσει. Κατά την έγκριση αυτή μπορεί να τροποποιηθεί το σχέδιο διακήρυξης που υπάρχει τυχόν στην εγκεκριμένη μελέτη.

Η διακήρυξη για τη διενέργεια δημοπρασίας, περιέχει τα εξής τουλάχιστον στοιχεία, ανάλογα με το σύστημα υποβολής προσφοράς:

1. τον τίτλο της αρχής που εκδίδει τη διακήρυξη.
2. Το σύστημα υποβολής προσφοράς με αναφορά στις διατάξεις που εφαρμόζονται για τη διεξαγωγή της δημοπρασίας.
3. τον τίτλο του έργου, τα κύρια χαρακτηριστικά του και τον προϋπολογισμό του, όπως και αν περιλαμβάνεται τυχόν εκπόνηση μελέτης.
4. Την ημερομηνία διεξαγωγής της δημοπρασίας, τις έδρες των υπηρεσιών στις οποίες θα γίνει η παραλαβή των προσφορών από τις επιτροπές διαγωνισμού, την ώρα λήξης παραλαβής των προσφορών, και τις ενέργειες της καθεμιάς επιτροπής σε περίπτωση που η παραλαβή των προσφορών γίνεται σε περισσότερες έδρες υπηρεσιών, όπως και τον τόπο και το χρόνο ανοίγματος των προσφορών στην περίπτωση αυτή.
5. Τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που γίνονται δεκτές για υποβολή προσφοράς, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις και τα τυχόν πρόσθετα απαιτούμενα προσόντα και προϋποθέσεις.
6. Τις απαιτούμενες εγγυήσεις συμμετοχής και προς ποιόν πρέπει να παρέχεται η εγγύηση.

[14] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Καθορισμός όρων Διακήρυξης και Δημοπράτησης του Έργου, σελίδες 4-14.

[15] Για το συγκεκριμένο άρθρο αναφέρομαι στην σελίδα 30 «Συστήματα υποβολής προσφορών»

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

7. Τα τυχόν απαιτούμενα πρόσθετα δικαιολογητικά, όπως δηλώσεις, αναλύσεις, παρατηρήσεις και άλλα.
8. Τον κατάλογο των συμβατικών τευχών και σχεδίων, τη σειρά ισχύος τους και που βρίσκονται διαθέσιμα για τους ενδιαφερομένους.
9. Σαφείς οδηγίες για τον τρόπο σύνταξης και υποβολής των προσφορών.
10. Το φορέα κατασκευής, πληροφορίες για τις πιστώσεις του έργου, για τους τυχόν ειδικούς όρους πληρωμής και για τις επιβαρύνσεις του εργολαβικού ανταλλάγματος για κρατήσεις υπέρ τρίτων κ.λ.π.
11. Τα κριτήρια βαθμολογίας για ανάδειξη της βέλτιστης προσφοράς σε περίπτωση αξιολόγησης των προσφορών και τυχόν αμοιβή των αξιολογότερων μελετών.
12. Το χρόνο ισχύος των προσφορών, όπως προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις.
13. Την τυχόν αποδοχή εναλλακτικών προσφορών.
14. Την Αρχή που θα εγκρίνει το αποτέλεσμα της δημοπρασίας.

3.2.1.1 Δημοσίευση διακήρυξης για την διενέργεια δημοπρασίας [16]

Περίληψη της διακήρυξης για τη διενέργεια δημοπρασίας δημοσιεύεται τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες. Όταν πρόκειται για επανάληψη δημοπρασίας και εφόσον η επανάληψη γίνεται πριν περάσουν τέσσερις μήνες απ' την προηγούμενη δημοπρασία, όλες οι προθεσμίες της παραγράφου αυτής μειώνονται στο μισό.

[16 | Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Περίληψη Διακήρυξης από την Δημαρχιακή Επιτροπή και Αποστολή προς Δημοσίευση στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, σελίδα 15.

Μέρος Πρώτο

Κεφάλαιο Τέταρτο

Οι Επιτροπές των Δημοπρασιών - οικονομικές προσφορές

4.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο θα κάνω μία αναφορά στις Επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση αλλά και στις Επιτροπές Διαγωνισμού. Για την Επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση θα αναφερθώ στον τρόπο συγκρότησης της επιτροπής αυτής αλλά και στις αρμοδιότητες και τις ευθύνες που έχουν τα άτομα που την απαρτίζουν. Στην συνέχεια θα παρουσιάσω τις αρμοδιότητες που έχει η επιτροπή διαγωνισμού.

Ας ξεκινήσω λοιπόν από τις Επιτροπές Εισήγησης για ανάθεση έργου. Έτσι λοιπόν:

4.1.1 Οι Επιτροπές Εισήγησης για Ανάθεση αποτελούνται από: ^[17]

- α) Τέσσερις τεχνικούς υπαλλήλους φορέων του Δημοσίου τομέα, που έχουν την αντίστοιχη δυνατότητα ανάλογα με τα στελέχη που διαθέτουν οι Υπηρεσίες για την αξιολόγηση δημοπρατούμενου τεχνικού έργου. Αν το έργο πρόκειται να χρησιμοποιηθεί από φορέα άλλον απ' το φορέα κατασκευής, το ένα από αυτά τα μέλη προέρχεται από το φορέα που θα χρησιμοποιήσει το έργο.
- β) Έναν εκπρόσωπο των ΟΤΑ που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από την Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού
- γ) Έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τα αρμόδια όργανα του ΤΕΕ

[¹⁷] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Συγκρότηση Επιτροπής Εισήγησης για Ανάθεση, σελίδα 16.

δ) Έναν εκπρόσωπο των εργοληπτικών οργανώσεων που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τους υποδεικνυόμενους από τις πανελλήνιες σχετικές οργανώσεις.

Οι Επιτροπές Εισηγήσης για Ανάθεση συγκροτούνται από την προϊσταμένη Αρχή του φορέα κατασκευής του έργου. Από τα μέλη με στοιχεία α έως δ ορίζεται και ο Πρόεδρος της Επιτροπής με τον αναπληρωτή του. Στις επιτροπές ορίζεται και αριθμός αναπληρωματικών μελών που αναπληρώνουν κατά τη σειρά που διορίζονται οποιαδήποτε από τα τακτικά αυτά μέλη που τυχόν λείπουν, απουσιάζουν ή κωλύονται. Το έργο της επιτροπής διεξάγεται με επιμέλεια του Προέδρου.

Οι φορείς του δημόσιου τομέα που δεν εκτελούν συστηματικά έργα μπορεί γενικά ή σε συγκεκριμένη περιοχή να μη συστήσουν ιδιαίτερη επιτροπή Εισηγήσης αλλά να απευθύνονται σε Επιτροπή Εισηγήσης για Ανάθεση που έχει συγκροτηθεί σε αντίστοιχο επίπεδο από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων ή τη Νομαρχία.

4.1.2 Επιτροπή Διαγωνισμού

Όταν πρόκειται για δημοπρασία έργου με προϋπολογισμό που δεν υπερβαίνει το ανώτερο όριο για το οποίο *γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Δ' τάξης του ΜΕΕΠ, [18]* η επιτροπή διαγωνισμού ασκεί και τα καθήκοντα της Επιτροπής Εισηγήσης για Ανάθεση. Οι επιτροπές Εισηγήσης για Ανάθεση οφείλουν να παραδώσουν την Εισηγήση τους έγκαιρα ώστε η

[18] το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην τέταρτη (4η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε δύο δισεκατομμύρια (2.000.000.000) δραχμές ή σε πέντε εκατομμύρια οκτακόσιες εξήντα εννέα χιλιάδες τετρακόσια έξι (5.869.406) ΕΥΡΩ. Αντίστοιχα το κατώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην τέταρτη (4η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε τετρακόσια εκατομμύρια (400.000.000) δραχμές ή σε ένα εκατομμύριο εκατόν εβδομήντα τρεις χιλιάδες οχτακόσια ογδόντα ένα (1.173.881) ΕΥΡΩ.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

αρμόδια Αρχή να αποφασίσει για το αποτέλεσμα του διαγωνισμού μέσα στην προθεσμία ισχύος των προσφορών.

Οι επιτροπές διαγωνισμού αποτελούνται από τρία υπηρεσιακά μέλη που ορίζονται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας που διενεργεί τη δημοπρασία. Ένα από τα μέλη των επιτροπών ορίζεται ως Πρόεδρος. Για τις επιτροπές ορίζεται και αριθμός αναπληρωματικών μελών που αναπληρώνουν κατά τη σειρά που διορίζονται, οποιαδήποτε από τα τακτικά μέλη που τυχόν λείπουν, απουσιάζουν ή κωλύονται. Τα μέλη των επιτροπών διαγωνισμού μπορεί να ορίζονται για τη διενέργεια περισσότερων διαγωνισμών.

Έτσι λοιπόν, μετά την συγκρότηση των επιτροπών ακολουθείται η διαδικασία της κατάθεσης και παραλαβής των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία της αποσφράγισης αυτών.

4.2 Συστήματα υποβολής προσφορών

Σχετικό άρθρο αναφέρει:

«Η διακήρυξη για τη δημοπράτηση καθορίζει το σύστημα υποβολής των προσφορών».[¹⁹]

Συστήματα υποβολής προσφορών είναι:

α) Η προσφορά ενιαίου ποσοστού έκπτωσης πάνω σε συμπληρωμένο τιμολόγιο της Υπηρεσίας.

β) Η προσφορά επιμέρους ποσοστών έκπτωσης κατά ομάδες τιμών, σε συμπληρωμένο τιμολόγιο ομαδοποιημένων τιμών της Υπηρεσίας με έλεγχο ομαλότητας των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης.

γ) Η συμπλήρωση από το μειοδότη ανοικτού τιμολογίου με έλεγχο ομαλότητας των τιμών σε σχέση με αντίστοιχο τιμολόγιο, που περιέχει τιμές της υπηρεσίας.

δ) Η ελεύθερη συμπλήρωση ανοικτού τιμολογίου που μπορεί να περιλαμβάνει αναλυτικές τιμές ή περιληπτικές τιμές ή και κατ' αποκοπή τιμή.

[¹⁹] Παράγραφος 4, Άρθρο 4 του Ν. 1418/1984.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

ε) Η προσφορά που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα για το έργο ολόκληρο ή κατά τμήματα. Στο σύστημα αυτό αξιολογείται πρώτα η ποιότητα της προσφοράς (μελέτη) και στη συνέχεια εξετάζεται η οικονομική προσφορά.

στ) Η μειοδοσία μόνο πάνω στο ποσοστό οφέλους για εκτέλεση απολογιστικών εργασιών.

ζ) Η προσφορά για την αξιοποίηση ακινήτων του εργοδότη με το σύστημα της αντιπαροχής ποσοστών εξ' αδιαιρέτου και αντιστοίχων διηρημένων ιδιοκτησιών.

η) Η προσφορά που περιλαμβάνει τη μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση με αντάλλαγμα τη λειτουργία ή εκμετάλλευση του έργου ή άλλα τυχόν ανταλλάγματα έναντι της κατασκευής του έργου.

4.2.1 Διαδικασία Κατάθεσης οικονομικών προσφορών [20]

Η κατάθεση των προσφορών σε δημοπρασίες για έργα με προϋπολογισμό που δεν υπερβαίνει το όριο μέχρι το οποίο *γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Β τάξης*[21], γίνεται στην έδρα μιας μόνο υπηρεσίας. Για έργα μεγαλύτερου προϋπολογισμού μπορεί με τη διακήρυξη να ορίζονται μία ή περισσότερες έδρες υπηρεσιών για την παραλαβή των προσφορών.

Η κατάθεση των οικονομικών προσφορών σε δημοπρασίες συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που προβλέπει η διακήρυξη, γίνεται στην έδρα της υπηρεσίας που ορίζει η διακήρυξη.

Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις καταθέτουν την οικονομική προσφορά στην επιτροπή του διαγωνισμού με νόμιμο εκπρόσωπό τους ή πληρεξούσιο

[20] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Κατάθεση προσφορών, σελίδες 4 και 8-10.

[21] Δες περισσότερα στις σελίδες 86-88 «το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην δεύτερη (2η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε τετρακόσια εκατομμύρια (400.000.000) δραχμές ή σε ένα εκατομμύριο εκατόν εβδομήντα τρεις χιλιάδες οχτακόσια ογδόντα ένα (1.173.881) ΕΥΡΩ».

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

διορισμένο, σύμφωνα με το καταστατικό, με συμβολαιογραφικό έγγραφο, που κατατίθεται στην επιτροπή.

Οι ατομικές εργοληπτικές επιχειρήσεις μπορούν να καταθέτουν την προσφορά τους είτε αυτοπροσώπως στην επιτροπή διαγωνισμού, είτε με αντιπρόσωπο, διορισμένο με ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο, που κατατίθεται στην Επιτροπή.

Σε περίπτωση κοινοπραξίας την προσφορά καταθέτουν είτε όλοι οι κοινοπρακτούντες, ο καθένας νόμιμα εκπροσωπούμενος ή αντιπροσωπευόμενος όπως παραπάνω, ή κοινός εκπρόσωπος διορισμένος με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Απαγορεύεται η εκπροσώπηση δύο ή περισσότερων διαγωνιζόμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών από τον ίδιο εκπρόσωπο.

Μαζί με την κατάθεση της προσφοράς οι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ επιχειρήσεις καταθέτουν και αποδεικτικό, ή νόμιμα επικυρωμένο αντίγραφο του, καταβολής στην εργοληπτική οργάνωση στην οποία ανήκουν των εισφορών τους που αντιστοιχούν στο χρόνο διεξαγωγής της δημοπρασίας.

Όσον αφορά το πώς καταβάλλονται οι οικονομικές προσφορές από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις αυτό σκιαγραφείται μέσα από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο.

Σχετικό άρθρο αναφέρει ότι:

«Οι οικονομικές προσφορές στις δημοπρασίες υποβάλλονται πάντα μέσα σε σφραγισμένο φάκελο που αναγράφει τον τίτλο της εργοληπτικής επιχείρησης και την επιγραφή "οικονομική προσφορά για το έργο...". «Τα λοιπά έγγραφα και δικαιολογητικά που έχουν ζητηθεί από τη διακήρυξη, παραδίδονται σε χωριστό ανοιχτό φάκελο, στον οποίο περιέρχονται και τα κατά νόμο χαρτόσημα και μηχανόσημα των συμβατικών τευχών που υπολογίζονται με βάση τον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας». Αν η προσφορά

περιλαμβάνει και τεχνικές προτάσεις του υποψήφιου (σύστημα μελέτη και κατασκευή), η τεχνική προσφορά υποβάλλεται σε τρίτο ιδιαίτερο κλειστό φάκελο.«Επίσης με το φάκελο προσφοράς υποβάλλεται και βεβαίωση τράπεζας, που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα, για την πιστοληπτική ικανότητα της εργοληπτικής επιχείρησης, εφόσον δημοπρατείται ή *ανατίθεται έργο προϋπολογισμού μεγαλύτερου από το ανώτατο όριο της ΣΤ' τάξης*». [22]

Ειδικότερα:

Οι οικονομικές προσφορές (Τιμολόγιο προσφοράς - προϋπολογισμός, έντυπο προσφοράς εκπτώσεων κ.λ.π.) υπογράφονται πάντοτε από το νόμιμο εκπρόσωπο της εργοληπτικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας, ο οποίος μονογράφει τις προσφορές και κατά φύλλο. Μονογραφές που τυχόν λείπουν μπορεί να συμπληρωθούν ενώπιον της επιτροπής διαγωνισμού μετά το άνοιγμα των προσφορών. Αν ο ενδιαφερόμενος αρνηθεί να μονογράψει, τότε μονογράφει η Επιτροπή τα σχετικά φύλλα και η προσφορά θεωρείται ισχυρή.

4.2.2 Η διαδικασία παραλαβής των οικονομικών προσφορών

Σε αυτό το κομμάτι θα αναφερθώ στην προθεσμία παραλαβής των οικονομικών προσφορών. Θα παρουσιάσω το χρονικό διάστημα από την έναρξη παραλαβής των οικονομικών προσφορών μέχρι και την διαβίβαση των προσφορών αυτών (σε σφραγισμένου φακέλους) στον πρόεδρο της Επιτροπής Εισηγήσης για ανάθεση. Εκτενέστερα:

Η παραλαβή των οικονομικών προσφορών έχει πάντοτε συγκεκριμένη ώρα λήξης.

Η έναρξη παραλαβής κηρύσσεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής διαγωνισμού μισή ώρα πριν από την ώρα λήξης. Η παραλαβή μπορεί να συνεχισθεί και μετά την ώρα λήξης, αν η παράδοση προσφορών που έχει

[22] « για την έβδομη τάξη (7η)το κατώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει, ορίζεται σε οκτώ δισεκατομμύρια (8.000.000.000) δραχμές ή σε είκοσι τρία εκατομμύρια τετρακόσιες εβδομήντα επτά χιλιάδες εξακόσια είκοσι τρία (23.477.623) ΕΥΡΩ. Για την εβδόμη (7η) τάξη δεν υπάρχει ανώτατο όριο για συμμετοχή σε διαγωνισμούς ».

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

έγκαιρα αρχίσει, συνεχίζεται χωρίς διακοπή λόγω του πλήθους των ενδιαφερομένων. Η λήξη της παραλαβής κηρύσσεται επίσης από τον Πρόεδρο της Επιτροπής με προειδοποίηση ολίγων λεπτών της ώρας και μετά την κήρυξη της λήξης δεν γίνεται δεκτή άλλη προσφορά. Οι προσφορές που παραλαμβάνονται καταχωρούνται κατά σειρά κατάθεσης τους στο πρακτικό της δημοπρασίας, στο οποίο ειδικότερα γράφονται η σειρά προσέλευσης, η επωνυμία της εργοληπτικής επιχείρησης, η τάξη και κατηγορία της, ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος, καθώς και η εκπλήρωση άλλων τυχόν τυπικών προϋποθέσεων που απαιτεί η διακήρυξη. Όλοι οι φάκελοι αριθμούνται με τον αύξοντα αριθμό προσέλευσης των ενδιαφερομένων όπως καταχωρήθηκαν στο πρακτικό και μονογράφονται από τα μέλη της Επιτροπής.

Όταν ολοκληρωθεί η παραλαβή των προσφορών, η Επιτροπή διαγωνισμού σε μυστική συνεδρίαση αποφασίζει αν έχουν τηρηθεί οι τυπικές προϋποθέσεις από όσους υπέβαλαν προσφορά. Για όσους η Επιτροπή κρίνει ότι δεν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις για την υποβολή προσφοράς, οι κλειστοί φάκελοι οικονομικής ή και τεχνικής προσφοράς επιστρέφονται χωρίς να ανοιχτούν. Στις δημοπρασίες δημοσίων έργων οι σφραγισμένοι φάκελοι των οικονομικών προσφορών ανοίγονται από την Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση (Ε.Ε.Α.).

Το Πρακτικό της Ε.Δ. με τους σφραγισμένους φακέλους των οικονομικών προσφορών διαβιβάζονται στον Πρόεδρο της Ε.Ε.Α. για την εφαρμογή του σταδίου αξιολόγησης, το οποίο, για τις δημοπρασίες της πιο πάνω παραγράφου, ορίζεται ως στάδιο οικονομικής αξιολόγησης και το οποίο ολοκληρώνεται πλήρως στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της Ε.Ε.Α..

4.2.3 Διαδικασίες για την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και έγκριση ή ακύρωση του αποτελέσματος της δημοπρασίας.

4.2.3.1 Εισαγωγή:

Μετά την διαβίβαση των οικονομικών προσφορών στον πρόεδρο της επιτροπής εισήγησης για ανάθεση ακολουθεί το στάδιο της αποσφράγισης για την οποία θα μιλήσω παρακάτω εκτενέστερα. Στην συνέχεια ακολουθεί η έγκριση του αποτελέσματος που γίνεται από την προϊσταμένη αρχή. Μπορεί όμως να υπάρξουν αντιρρήσεις και ακύρωση του αποτελέσματος της δημοπρασίας. Όλα αυτά θα αναφερθούν και θα αναλυθούν στις επόμενες παραγράφους. Ξεκινώντας λοιπόν από το στάδιο της αποσφράγισης έχουμε:

4.2.3.2 Αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών [²³]

Η Ε.Ε.Α. σε ανοικτή συνεδρίαση ή συνεδριάσεις αποσφραγίζει διαδοχικά (έναν προς έναν) τους φακέλους των οικονομικών προσφορών και, αφού ελέγξει το περιεχόμενό τους, καταχωρίζει στο οικείο Πρακτικό τα στοιχεία των φακέλων. Με ευθύνη του Προέδρου της Ε.Ε.Α. οι υπόλοιποι φάκελοι, εκτός από τον ελεγχόμενο, παραμένουν σφραγισμένοι.

Στα πλαίσια του ελέγχου κάθε φακέλου, η Ε.Ε.Α. ελέγχει και την ομαλότητα των οικονομικών προσφορών, αν για το δημοπρατούμενο έργο έχει επιλεγεί ένα από τα συστήματα προσφοράς που προβλέπονται *στις περιπτώσεις β ή γ της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του Ν. 1418/1984.* [²⁴]

[²³] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Αποσφράγιση οικονομικών προσφορών, σελίδες 8-13.

[²⁴] β) Η προσφορά επιμέρους ποσοστών έκπτωσης κατά ομάδες τιμών, σε συμπληρωμένο τιμολόγιο ομαδοποιημένων τιμών της Υπηρεσίας με έλεγχο ομαλότητας των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης.

γ) Η συμπλήρωση από το μειοδότη ανοικτού τιμολογίου με έλεγχο ομαλότητας των τιμών σε σχέση με αντίστοιχο τιμολόγιο, που περιέχει τιμές της υπηρεσίας.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Η εφαρμογή της ανωτέρω διαδικασίας καταχωρίζεται στο Πρακτικό της Ε.Ε.Α. ή σε Παράρτημά του που υπογράφεται από τα μέλη της Ε.Ε.Α. Ακολουθεί ανακοίνωση του Προέδρου της Ε.Ε.Α., σε πίνακα της Υπηρεσίας που διεξάγονται οι ανοικτές συνεδριάσεις της Ε.Ε.Α., με την οποία γνωστοποιείται στους διαγωνιζομένους ότι το Πρακτικό διατίθεται για την ενημέρωσή τους και καθορίζεται ο χρόνος έναρξης και πέρατος για την υποβολή τυχόν αντιρρήσεων. Η ίδια διαδικασία τηρείται και από την Ε.Δ. για το Πρακτικό του σταδίου κατάθεσης των προσφορών.

Αν, κατά το στάδιο της οικονομικής αξιολόγησης των προσφορών, δεν υποβληθούν αντιρρήσεις, η Ε.Ε.Α. ολοκληρώνει το Πρακτικό της και γνωμοδοτεί αιτιολογημένα για το αποτέλεσμα της δημοπρασίας.

Αν οι ενδιαφερόμενοι διαφωνούν και δηλώνουν ότι θα διατυπώσουν τις αντιρρήσεις τους, συμπληρώνοντας και τις επουσιώδεις τυπικές προϋποθέσεις που λείπουν, οι φάκελοί τους κρατούνται χωρίς να ανοιχτούν μέχρι την έκδοση απόφασης επί των αντιρρήσεων ή την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας για υποβολή τους.

Αν οι ενδιαφερόμενοι επιπροσθέτως δηλώσουν ότι θα προσφύγουν στα δικαστήρια, τότε οι πιο πάνω φάκελοι τους κρατούνται για όσο χρόνο απαιτείται και για τις ανάγκες της αποδεικτικής διαδικασίας.

4.2.3.3 Διασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού κατά τις δημοπρασίες

«Με τη δημοπρασία ενός έργου επιδιώκεται η ανάδειξη αναδόχου ικανού για την έγκαιρη, άρτια και οικονομική κατασκευή του, σύμφωνα με την πλέον συμφέρουσα προσφορά για τον κύριο του έργου».[25]

«Σε κάθε δημοπρασία, τα αρμόδια όργανα όλων των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα υποχρεούνται να εφαρμόζουν τους

[25]Άρθρο 1 παρ.1 Νόμος 2576/1998 «Βελτίωση των διαδικασιών για την ανάθεση κατασκευής των δημοσίων έργων».

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

θεσμοθετημένους όρους για τη διασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών, του ελεύθερου ανταγωνισμού και του δημόσιου συμφέροντος».[26]

Η έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας απόκειται στην κρίση του αρμόδιου οργάνου και γίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Εισηγήσης για Ανάθεση (Ε.Ε.Α.). Το αρμόδιο όργανα για την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας μπορεί πάντοτε να αναπέμπει τη γνωμοδότηση στην Ε.Ε.Α, για τη διευκρίνιση ή τη συμπλήρωση ή την επανεξέταση θεμάτων σχετιζομένων με την ορθή εφαρμογή της διαδικασίας.

Για την ανάδειξη αναδόχου, η χαμηλότερη προσφορά αποτελεί βασικό αλλά όχι το μοναδικά κριτήριο. Η πιο συμφέρουσα για το Δημόσιο προσφορά είναι συνάρτηση και άλλων κριτηρίων και παραμέτρων. Με την εφαρμογή του Ν. 2576/1998 εφαρμόζεται μαθηματικός τύπος ανάδειξης αναδόχου για την κατασκευή δημόσιου έργου. Ο μαθηματικός τύπος εξασφάλισε στο να μην παίρνει το έργο αυτός που προσφέρει πολύ φτηνά ή πολύ ακριβά, αλλά ο ευρισκόμενος περίπου στο μέσο όρο.

Η Επιτροπή Εισηγήσης για Ανάθεση εισηγείται την ανάθεση κατασκευής του έργου είτε στη μειοδότηρια Εργοληπτική Επιχείρηση ή στην Κοινοπραξία Εργοληπτικών Επιχειρήσεων είτε στην Εργοληπτική Επιχείρηση ή Κοινοπραξία που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα για το Δημόσιο προσφορά.

4.2.3.4 Έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας [27]

Το στάδιο της έγκρισης του αποτελέσματος της δημοπρασίας το έχει προϊσταμένη Αρχή.

[26]Άρθρο 1 παρ.2 Νόμος 2576/1998 «Βελτίωση των διαδικασιών για την ανάθεση κατασκευής των δημοσίων έργων».

[27] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Έγκριση των πρακτικών της Δημοπρασίας για την ανάδειξη του αναδόχου της εκτέλεσης του έργου, σελίδες 11-12.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Η δημοπρασία δεν ολοκληρώνεται πριν εγκριθεί το αποτέλεσμα της από την προϊσταμένη Αρχή. Το αποτέλεσμα και η επιλογή του αναδόχου γίνεται με την εφαρμογή ενός μαθηματικού τύπου. [28]

Η έγκριση για την κατακύρωση δημοπρασίας είναι δυνατό να γίνει και μετά την πάροδο της προθεσμίας ισχύος των προσφορών και η σύμβαση έγκυρα καταρτίζεται εάν συμφωνεί και ο μειοδότης. Τα έξοδα δημοσιεύσεως περίληψης της διακήρυξης της αρχικής και τυχόν επαναληπτικών δημοπρασιών βαρύνουν τον ανάδοχο του έργου.

4.2.3.5 Ακύρωση του αποτελέσματος της δημοπρασίας

Οι περιπτώσεις ακύρωσης του αποτελέσματος των δημοπρασιών είναι οι πιο κάτω:

Το αποτέλεσμα των δημοπρασιών ακυρώνεται:

α) για παράτυπη διεξαγωγή εφόσον από την παρατυπία επηρεάζεται το αποτέλεσμα της δημοπρασίας,

β) αν το αποτέλεσμα της δημοπρασίας κρίνεται αιτιολογημένα όχι ικανοποιητικό για τον κύριο του έργου και

γ) αν κατά την κρίση της προϊσταμένης Αρχής ο συναγωνισμός υπήρξε ανεπαρκής, ή αν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι έγινε συνεννόηση των συναγωνιζόμενων προς αποφυγή πραγματικού συναγωνισμού.

Εάν διαπιστωθούν λάθη ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας μπορεί να ακυρωθεί μερικά η διαδικασία της δημοπρασίας και, ή να αναμορφωθεί ανάλογα το αποτέλεσμα της δημοπρασίας απ' την αρμόδια για την έγκριση Αρχή ή να διαταχθεί η επανάληψη της δημοπρασίας από το σημείο που έγινε το λάθος ή η παράλειψη.

Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί αιτιολογημένα να μην εγκρίνει το αποτέλεσμα δημοπρασίας και να δημοπρατήσει πάλι το έργο με τους ίδιους ή

[28] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Εφαρμογή μαθηματικού τύπου για την ανάδειξη αναδόχου του έργου, σελίδα 22.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

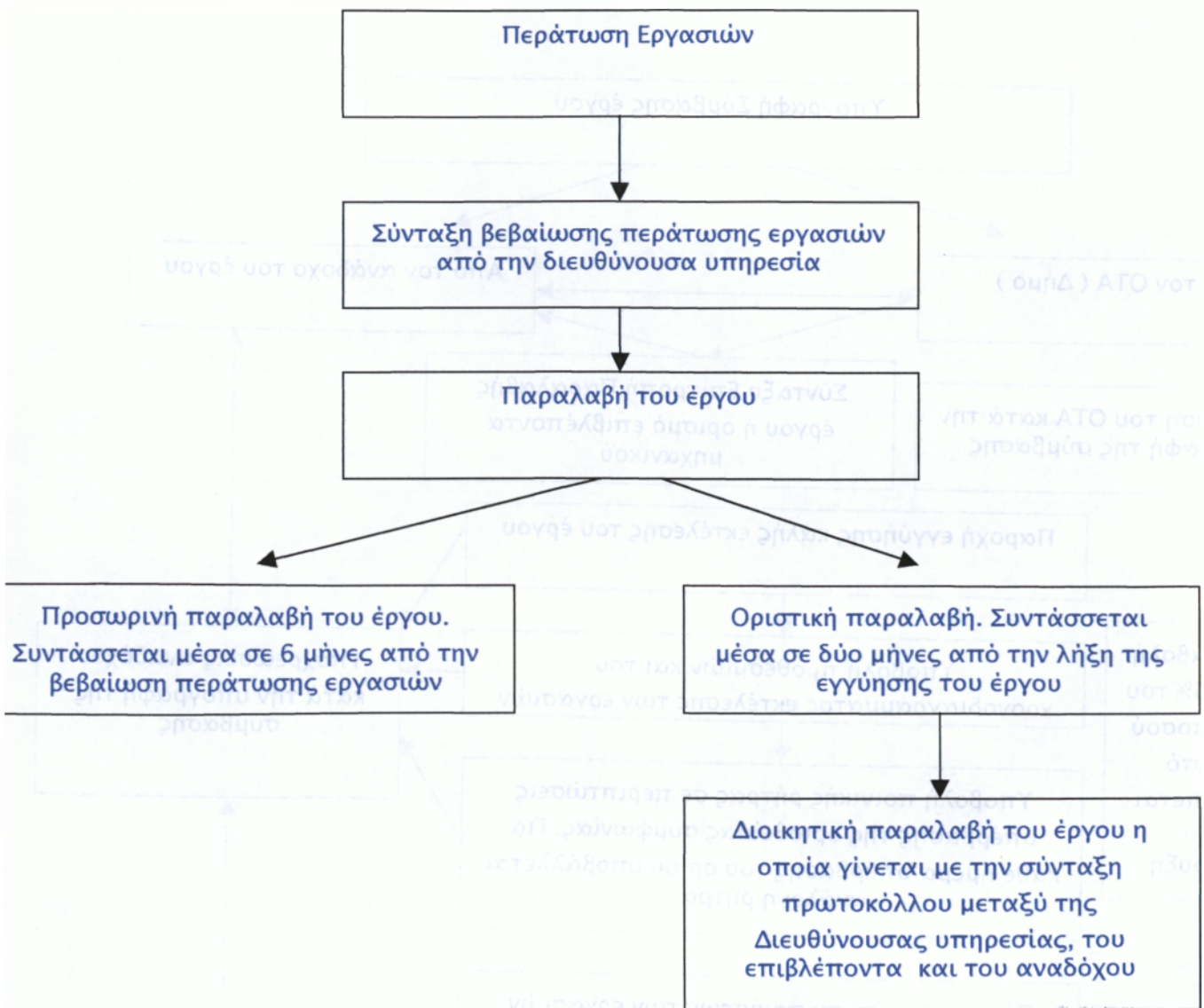
τροποποιημένους όρους ή να προχωρήσει στην κατασκευή του, κατά οποιονδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο.

Μετά την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας ακολουθεί η υπογραφή Σύμβασης του Έργου από την προϊσταμένη αρχή (Δημαρχιακή Επιτροπή) και τον ανάδοχο. Το κεφάλαιο που ακολουθεί αναφέρεται στην σύμβαση έργου η οποία σύμβαση περιλαμβάνει από μέρους του αναδόχου σχετικές εγγυήσεις καλής εκτέλεσης του έργου, τις προθεσμίες περαίωσης του έργου, το χρονοδιάγραμμα, τις ποινικές ρήτρες και τους λογαριασμούς. Όλα αυτά αναγράφονται και αναλύονται στο επόμενο κεφάλαιο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Σύμβαση Κατασκευής Έργου

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

Τα παραπάνω διαγράμματα 3 και 4 περιγράφουν διαγραμματικά το δεύτερο μέρος το οποίο αναφέρεται στην σύμβαση κατασκευής του έργου.

Συγκεκριμένα το διάγραμμα 3 περιγράφει όλα αυτά που αναγράφονται στα κεφάλαια 1 και 3 αυτού του μέρους ενώ το διάγραμμα 4^ο περιγράφει όλα αυτά που αναγράφονται στο 2^ο κεφάλαιο αυτού του μέρους.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Σύμβαση κατασκευής του έργου

1. Σύμβαση

Στο σχετικό άρθρο του, ο νόμος 1418/1984 αναφέρει ότι:

«Η σύμβαση για την κατασκευή του έργου καταρτίζεται με βάση τους όρους της διακήρυξης και των τευχών και σχεδίων που τη συνοδεύουν, που με την προσφορά του αποδέχεται ο ανάδοχος ή με βάση την έγκριση για την κατάρτιση της με την οποία συμφωνεί ο ανάδοχος. Η σύμβαση δεν μπορεί να περιέχει όρους αντίθετους με τα πιο πάνω στοιχεία. Η σύμβαση, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στην εγκριτική απόφαση, υπογράφεται από τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και αναφέρει τον κύριο του έργου για λογαριασμό του οποίου συνάπτεται».[²⁹]

Ειδικότερα:

1.1 Υπογραφή Σύμβασης [³⁰]

Για την κατασκευή του έργου υπογράφεται σχετική σύμβαση. Η σύμβαση συνάπτεται με βάση την εγκριτική απόφαση και τα τεύχη και σχέδια με τα οποία διενεργήθηκε η δημοπρασία ή αυτά που αναφέρονται στην εγκριτική απόφαση.

Για την υπογραφή της σύμβασης καλείται ο ανάδοχος σε ορισμένο τόπο και σε προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τις δεκαπέντε μέρες.

[²⁹] Άρθρο 5, παρ. 1 του Ν. 1418/1984. Το εντός « » εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν.2229/1994 (Α 138)

[³⁰] Δες Παράρτημα Α', Συμφωνητικό « Διοικητικός Φάκελος Έργου » Έργο :Κατασκευή Κόμβου Παράκαμψης στο Δ. Δ. Θουρίας. Συμφωνητικό, σελίδες 36-39.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Η πρόσκληση γίνεται μαζί με την κοινοποίηση της εγκριτικής απόφασης. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τις σχετικές εγγυήσεις.

Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος δηλώνει την έδρα της επιχείρησής του και την ακριβή διεύθυνσή της. Κάθε μελλοντική μεταβολή μέχρι την πλήρη εκκαθάριση της εργολαβίας είναι υποχρεωμένος να τη δηλώσει έγγραφα στην Διευθύνουσα Υπηρεσία αμέσως, αλλιώς κάθε κοινοποίηση που γίνεται στη διεύθυνση που έχει δηλώσει επιφέρει όλα τα νόμιμα αποτελέσματά της.

Ο ανάδοχος επίσης είναι υποχρεωμένος να διορίσει αντικλήτο του, κάτοικο της έδρας της Διευθύνουσας υπηρεσίας και αποδεκτό από αυτή. Με το διορισμό του αντικλήτου κατατίθεται και δήλωση αποδοχής του διορισμού του. Κάθε κοινοποίηση στον αντικλήτο θεωρείται ότι γίνεται στον ανάδοχο. Αντικατάσταση του αντικλήτου μπορεί να γίνει απ' τον ανάδοχο με ανάλογη εφαρμογή αυτών που αναφέρονται πιο πάνω και ισχύει μόνο από την αποδοχή της από την Διευθύνουσα υπηρεσία. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να ζητήσει την αντικατάσταση του αντικλήτου αν αυτός αρνηθεί την παραλαβή εγγράφων ή απουσιάζει συστηματικά ή γενικά κρίνεται ακατάλληλος. Στην περίπτωση αυτή ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ορίσει άλλον αντικλήτο.

1.2 Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης [31]

Κατά την υπογραφή της σύμβασης η ανάδοχος εργοληπτική επιχείρηση καταθέτει εγγύηση καλής εκτέλεσης του έργου. Η εγγύηση αυτή ορίζεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του προϋπολογισμού της αξίας του έργου και σε περίπτωση έκπτωσης ή αθέτησης των όρων του Συμφωνητικού το ποσό της εγγύησης περιέχεται στην κυριότητα του ΟΤΑ. Στην ενότητα αυτή αναλύεται ο τρόπος της παροχής εγγυήσεων .

[31] Δες Παράρτημα Α', Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης « Διοικητικός Φάκελος Έργου» Έργο :Κατασκευή Κόμβου Παράκαμψης στο Δ. Δ. Θουρίας, σελίδα 40.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Σχετικά άρθρα του Ν. 1418/1984 αναφέρονται για τις εγγυήσεις.

«Για την ανάληψη της κατασκευής του έργου απαιτείται η παροχή εγγυήσεων. Η αρχική εγγύηση συμπληρώνεται με παρακράτηση απ' τις τμηματικές πληρωμές προς τον ανάδοχο. Η κατάπτωση των εγγυήσεων γίνεται πάντοτε υπέρ του κυρίου του έργου. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης ορίζεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του προϋπολογισμού της αξίας του προς εκτέλεση έργου. Με προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται με τη διακήρυξη να ορίζεται μεγαλύτερο ποσοστό εγγύησης, που δεν μπορεί να υπερβεί το δέκα τοις εκατό (10%) του προϋπολογισμού της αξίας του προς εκτέλεση έργου». [32]

«Η εγγύηση, μέχρι του ποσού των 293.471 ΕΥΡΩ ή εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) δραχμών, παρέχεται με εγγυητική επιστολή από ένα πιστωτικό ίδρυμα, πέραν του ποσού αυτού και μέχρι 1.173.881 ΕΥΡΩ ή τετρακόσια εκατομμύρια (400.000.000) δραχμές με εγγυητική επιστολή από άλλο πιστωτικό ίδρυμα και πέραν των 1.173.881 ΕΥΡΩ ή τετρακοσίων εκατομμυρίων (400.000.000) δραχμών η παρεχόμενη εγγύηση κάθε πιστωτικού ιδρύματος δεν μπορεί να υπερβεί το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτής. Τα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν εγγυήσεις καλής εκτέλεσης προσδιορίζονται με προεδρικά διατάγματα. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ανωτέρω ποσά. Στις περιπτώσεις χαμηλών προσφορών, μπορεί να ζητηθούν από την προϊσταμένη αρχή, κατά την υπογραφή της σύμβασης, πρόσθετες εγγυήσεις που δεν μπορεί να υπερβούν το δέκα τοις εκατό (10%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας». [33]

Έτσι λοιπόν:

[32] Άρθρο 5, παρ. 3 του Ν. 1418/1984. Το εντός « » εδάφιο προστέθηκε με την παρ.2 του άρθρου 2 του Ν.2229/1994 (Α 138).

[33] Άρθρο 5, παράγραφος 3 του Ν. 1418/1984

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος καταθέτει εγγύηση καλής εκτέλεσης ίση με το 5% του προϋπολογισμού της αξίας του έργου.

Στις περιπτώσεις ειδικών ή σημαντικών έργων ή αν ο χρόνος κατασκευής έχει ιδιαίτερη σημασία η διακήρυξη μπορεί να ορίζει μεγαλύτερο ποσοστό εγγύησης, όχι όμως πέρα από το 10% του προϋπολογισμού της αξίας του έργου.

Οι εγγυήσεις καλύπτουν στο σύνολό τους την πιστή εφαρμογή, από μέρους του αναδόχου, όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση του κυρίου του έργου (του ΟΤΑ) κατά του αναδόχου.

Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης που προβλέπεται στο Συμφωνητικό, παρέχονται με εγγυητικές επιστολές του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων ή τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα.

1.3 Προθεσμίες και τμηματικές προθεσμίες [34]

1.3.1 Εισαγωγή

Εδώ θα μιλήσουμε για τις προθεσμίες που ορίζονται για την ολοκλήρωση των εργασιών του εκάστοτε έργου. Οι προθεσμίες αυτές ορίζονται κατά την υπογραφή της σύμβασης και μπορούν να οριστούν και κατά τμήματα προθεσμίες ολοκλήρωσης εργασιών, οι τμηματικές προθεσμίες. Οι προθεσμίες αυτές μπορούν να πάρουν παράταση. Όλα αυτά θα αναφερθούν και θα παρουσιαστούν παρακάτω.

1.3.2 Προθεσμίες

Σχετικό άρθρο που αναφέρεται στις προθεσμίες αυτές ορίζει τα εξής:

[34] Δες Παράρτημα Α', Προθεσμίες, « Διοικητικός Φάκελος Έργου» Έργο :Κατασκευή Κόμβου Παράκαμψης στο Δ. Δ. Θουρίας, σελίδες 36-38.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

«Σε κάθε σύμβαση κατασκευής έργου ορίζεται προθεσμία για την περάτωση του στο σύνολο και κατά τμήματα, Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος υποβάλλει *το χρονοδιάγραμμα κατασκευής* του έργου σύμφωνα με τη σύμβαση. Η υπηρεσία εγκρίνει μέσα σε δέκα (10) ημέρες το χρονοδιάγραμμα με τυχόν συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις. Η έναρξη των εργασιών του έργου από μέρους του αναδόχου δεν μπορεί να καθυστερήσει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης. Παράταση των προθεσμιών γίνεται μόνον ύστερα από έγκριση της προϊσταμένης του έργου αρχής, αν οι καθυστερήσεις δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει την κατασκευή του έργου για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο προς το ένα τρίτο της συνολικής προθεσμίας του έργου και πάντως όχι μικρότερο των τριών (3) μηνών (οριακή προθεσμία). Η συνολική προθεσμία υπολογίζεται με βάση την, αρχική συμβατική προθεσμία και τις τυχόν παρατάσεις που εγκρίθηκαν ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου μέσα στην αρχική συμβατική προθεσμία και δεν οφείλονται σε υπαιτιότητά του. Με τις προθεσμίες, συνολική και τμηματικές, συνδυάζεται το χρονοδιάγραμμα των εργασιών που αποτελεί συμβατικό στοιχείο. Σε περίπτωση μεταβολών των προθεσμιών ή του αντικειμένου του έργου αναπροσαρμόζεται το χρονοδιάγραμμα. Σε κάθε περίπτωση μπορεί ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής για την κάλυψη ή περιορισμό των καθυστερήσεων του έργου, στην περίπτωση που ευθύνεται γι' αυτές ο ανάδοχος, να δώσει εντολή στον ανάδοχο να επιταχύνει τις εργασίες εκτελώντας τις απαραίτητες πρόσθετες εργασίες και παίρνοντας τα απαραίτητα πρόσθετα μέτρα, χωρίς καμία πρόσθετη αποζημίωση. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και στα έργα που κατασκευάζονται με μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση.» [35]

Ειδικότερα:

Οι προθεσμίες σε κάθε σύμβαση δημοσίου έργου, εκτός από την προθεσμία για την περάτωση του συνόλου του έργου (συνολική προθεσμία) ορίζονται και προθεσμίες για τη συμπλήρωση ορισμένων τμημάτων του

[35] Άρθρο 5, παρ. 4 του Ν1418/1984.

έργου, (τμηματικές προθεσμίες). Σε περιπτώσεις μικρών έργων, ή έργων που από τη φύση τους δεν επιδέχονται προσδιορισμό τμημάτων ή χαρακτηριστικών επιμέρους δραστηριοτήτων μπορεί η σύμβαση να μην προβλέπει τμηματικές προθεσμίες.

Όλες οι προθεσμίες αρχίζουν από την υπογραφή της σύμβασης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σ' αυτήν. Μέσα στην συνολική προθεσμία πρέπει να έχουν τελειώσει όλες οι εργασίες.

1.3.3 Οι τμηματικές προθεσμίες ορίζονται:

α) Για παράδοση τμημάτων του έργου που η έγκαιρη αποπεράτωση, τους έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο του έργου, όπως είναι η κατασκευή τμημάτων του έργου που μπορεί να χρησιμοποιηθούν αυτοτελώς, η συμπλήρωση εργασιών που αποτελούν προϋπόθεση ή συνδυάζονται με τις εργασίες άλλου έργου, εκτός της εργολαβίας στην οποία αναφέρεται η συγκεκριμένη σύμβαση, η εκτέλεση εργασιών για εξασφάλιση του έργου από καιρικές συνθήκες (αποκλειστικές τμηματικές προθεσμίες) και

β) Ως σταθμοί ενδιάμεσου ελέγχου της προόδου του έργου (ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες).

1.3.4 Παράταση προθεσμιών

Μπορεί κατά την διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών , να ορισθούν και νέες προθεσμίες περάτωσης του έργου για τις οποίες όμως θα πρέπει να εγκριθούν από την Προϊσταμένη Αρχή.

Γενικότερα:

Παράταση της συνολικής ή των τμηματικών προθεσμιών εγκρίνεται σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 του Ν. 1418/84.

Συγκεκριμένα:

α) Είτε "με αναθεώρηση", όταν η καθυστέρηση του συνόλου των εργασιών του έργου ή του αντίστοιχου τμήματος δεν οφείλεται σε

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου ή προκύπτει από αύξηση του αρχικού συμβατικού αντικειμένου.

β) Είτε "χωρίς αναθεώρηση" (για το σύνολο ή μέρος των υπολειπόμενων εργασιών), όταν η παράταση κρίνεται σκόπιμη για το συμφέρον του έργου, έστω και αν η καθυστέρηση του συνόλου ή μέρους των υπολειπομένων εργασιών οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου.

Αν η παράταση εγκρίνεται "χωρίς αναθεώρηση" για το σύνολο των υπολειπόμενων εργασιών του έργου ή μιας τμηματικής προθεσμίας του, επιβάλλονται οι σχετικές *ποινικές ρήτρες* άσχετα προς την έγκριση της παράτασης αυτής.

Η έγκριση παρατάσεων προθεσμιών γίνεται από την Προϊσταμένη Αρχή, ύστερα από αίτηση του αναδόχου.

1.4 Χρονοδιάγραμμα κατασκευής

Στην συνέχεια, με βάση τις προθεσμίες που αναφέραμε παραπάνω, η ανάδοχος εργοληπτική επιχείρηση συντάσσει το χρονοδιάγραμμα της κατασκευής του έργου το οποίο όμως μπορεί να δεχθεί αναπροσαρμογές.

Ειδικότερα:

Το χρονοδιάγραμμα κατασκευής ο ανάδοχος το συντάσσει με βάση την ολική και τις τμηματικές προθεσμίες και μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης υποβάλλεται στη Διευθύνουσα υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου σύμφωνα με τη σύμβαση. Η υπηρεσία εγκρίνει μέσα σε δέκα (10) ημέρες το χρονοδιάγραμμα με τυχόν συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις. Το χρονοδιάγραμμα αναλύει ανά μονάδα χρόνου και πάντως ανά ημερολογιακό εξάμηνο τις εργασίες που προβλέπεται να εκτελεσθούν. Το χρονοδιάγραμμα συντάσσεται με τη μορφή τετραγωνικού πίνακα που περιλαμβάνει την πιο πάνω χρονική ανάλυση των ποσοτήτων ανά εργασία ή ομάδα εργασιών και συνοδεύεται από γραμμικό διάγραμμα και σχετική έκθεση. Σε σημαντικά έργα μπορεί να προβλέπεται η σύνταξη τευχών ή διαγραμμάτων με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης. Επίσης ο ανάδοχος

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

κατασκευής του έργου, υποχρεούνται μέσα σε ένα μήνα από την υπογραφή της σύμβασης να συντάξει και να υποβάλει οργανόγραμμα του εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του έργου.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία εγκρίνει το χρονοδιάγραμμα και μπορεί να τροποποιήσει τις προτάσεις του αναδόχου σχετικά με τη σειρά και τη διάρκεια κατασκευής των έργων ανάλογα με τις δυνατότητες χρονικής κλιμάκωσης των πιστώσεων, μέσα στα όρια των συμβατικών προθεσμιών. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στα συμβατικά τεύχη, η έγκριση γίνεται σε είκοσι (20) μέρες από την υποβολή του χρονοδιαγράμματος. Αν η έγκριση δεν γίνει μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, ή αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν ζητήσει γραπτά η Διευθύνουσα υπηρεσία διευκρινίσεις ή αναμορφώσεις ή συμπληρώσεις, το χρονοδιάγραμμα θεωρείται ότι έχει εγκριθεί. Το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποτελεί το αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής του έργου.

Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος εγκρίνονται όταν μεταβληθούν οι ποσότητες των εργασιών.

1.5 Ποινικές ρήτρες

Μετά την σύνταξη του χρονοδιαγράμματος του έργου και την έγκρισή του από την διευθύνουσα υπηρεσία ορίζονται οι ποινικές ρήτρες που θα επιβληθούν στον ανάδοχο σε περίπτωση υπέρβασης από μέρους του αναδόχου της συνολικής προθεσμίας.

Σχετικό άρθρο αναφέρει:

«Με τη σύμβαση ορίζονται και ποινικές ρήτρες για την υπαίτια από μέρους του αναδόχου υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας κατασκευής του έργου. Η κατάπτωση των ποινικών ρητρών γίνεται πάντοτε υπέρ του κυρίου του έργου. Με προεδρικό διάταγμα καθορίζονται τα όρια των ποινικών ρητρών, γενικά ή κατά περιπτώσεις έργων, τα θέματα που αναφέρονται στις ποινικές ρήτρες για υπέρβαση τμηματικών προθεσμιών που μπορεί να είναι

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

οριστικές ή ανακλητές και στη συνομολόγηση ρήτρας πρόσθετης καταβολής (πριμ) στον ανάδοχο για τη γρηγορότερη απ' την προθεσμία περάτωσης του έργου ή μέρους αυτού και κάθε σχετική λεπτομέρεια». [36]

Ειδικότερα:

Η ποινική ρήτρα επιβάλλεται στον ανάδοχο για κάθε μέρα από μέρους του υπέρβασης της συνολικής προθεσμίας περάτωσης των εργασιών. Έτσι λοιπόν, ορίζεται ποινική ρήτρα ίση με 10% της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου. Η μέση ημερήσια αξία του έργου προκύπτει αφού διαιρεθεί το συνολικό χρηματικό ποσό της σύμβασης με τον αριθμό ημερών της συνολικής προθεσμίας. Οι χρόνοι υπολογίζονται σε ημερολογιακές μέρες και τα ποσά και οι προθεσμίες όπως προβλέπονται στην αρχική σύμβαση, χωρίς παρατάσεις ή αναθεώρηση.

1.6 Πιστοποιήσεις [37]

Για τις πιστοποιήσεις σχετικό άρθρο αναφέρει:

«Η πληρωμή στον ανάδοχο του εργολαβικού ανταλλάγματος γίνεται τμηματικά με βάση τις πιστοποιήσεις των εργασιών, που έχουν εκτελεσθεί μέσα στα όρια του χρονοδιαγράμματος εργασιών. Αν από τον ανάδοχο κατασκευασθούν εργασίες πέρα από τις προβλεπόμενες στο χρονοδιάγραμμα, το κύρος του έργου έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την πληρωμή των επιπλέον εργασιών ώστε να συμπίσει με τα προβλεπόμενα στο χρονοδιάγραμμα». [38]

[36] Άρθρο 5. παρ. 5 του Ν. 1418/1984.

[37] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: 1η πιστοποίηση για την πληρωμή εκτελεσθεισών εργασιών.

[38] Άρθρο 5 παρ. 7 του Ν. 1418/1984.

1.7 Λογαριασμοί [39]

Οι λογαριασμοί συντάσσονται κατά μηνιαία χρονικά διαστήματα, εκτός αν η σύμβαση ορίζει άλλες προθεσμίες. Οι λογαριασμοί συντάσσονται από τον ανάδοχο και υποβάλλονται στη διευθύνουσα υπηρεσία, η οποία τους ελέγχει και τους διορθώνει όταν απαιτείται, μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή τους. Οι εγκρινόμενοι από τη διευθύνουσα υπηρεσία λογαριασμοί αποτελούν την πιστοποίηση για την πληρωμή των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί.

Σχετικό άρθρο του Ν. 1418/1984 αναφέρει:

« Αν η πληρωμή του καθυστερήσει πέρα από ένα (1) μήνα από τη λήξη της προηγούμενης προθεσμίας, χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου ή του μελετητή, οφείλεται, αν υποβληθεί έγγραφη όχληση και από το χρόνο υποβολής της, τόκος υπερημερίας ίσος με το ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) του τόκου των εξαμηνιαίων εντόκων γραμματίων του Δημοσίου και ο ανάδοχος ή ο μελετητής μπορεί να διακόψει τις εργασίες αφού κοινοποιήσει στη διευθύνουσα υπηρεσία ειδική έγγραφη δήλωση. Σε περίπτωση που το Δημόσιο παύσει να εκδίδει έντοκα γραμμάτια, ο τόκος υπερημερίας του παρόντος νόμου καθορίζεται με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. » [40]

Ειδικότερα, με βάση τους λογαριασμούς και τις πιστοποιήσεις γίνεται η πραγματοποίηση των τμηματικών πληρωμών ή της οριστικής πληρωμής του εργολαβικού ανταλλάγματος αλλά και η εκκαθάριση όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων από την εκτέλεση της εργολαβικής σύμβασης.

Μετά τη λήξη κάθε μήνα ή άλλης χρονικής περιόδου που τυχόν ορίζει η σύμβαση για τις τμηματικές πληρωμές, ο ανάδοχος συντάσσει λογαριασμό των οφειλόμενων σ' αυτόν ποσών από εργασίες που εκτελέστηκαν. Οι λογαριασμοί αυτοί στηρίζονται στις καταμετρήσεις των εργασιών και

[39] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Εξόφληση 1^{ου} λογαριασμού εργασιών του έργου, σελίδα 41.

[40] Άρθρο 5, παρ. 8 του Ν. 1418/1984.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

απαγορεύεται να περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εργασίες που δεν έχουν καταμετρηθεί.

Αν δεν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση, ημιτελείς εργασίες μπορεί να περιληφθούν στο λογαριασμό με έγκριση της υπηρεσίας αν η φύση τους είναι τέτοια που τυχόν διακοπή του έργου δεν θα κατέστρεφε την ημιτελή εργασία. Οι εργασίες αυτές καταχωρούνται σε χωριστό μέρος του λογαριασμού και περιλαμβάνονται με προσωρινή τιμή μειωμένη ώστε να είναι δυνατή η αυτοτελής αποπεράτωση της εργασίας με το υπόλοιπο της προβλεπόμενης τιμής.

Στο λογαριασμό μπορεί να περιληφθούν επίσης, τα υλικά που προσκομίσθηκαν με έγκριση της υπηρεσίας στα εργοτάξια ή σε αποθήκες που δηλώθηκαν και εγκρίθηκαν. Οι ποσότητες των υλικών αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνουν αυτές που απαιτούνται για την εκτέλεση των προσεχών εργασιών του εγκεκριμένου προγράμματος εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση. Οι ποσότητες των υλικών περιλαμβάνονται χωριστά στο συνοπτικό πίνακα εργασιών που συνοδεύει το λογαριασμό στον οποίο αναφέρονται επίσης και οι θέσεις αποθήκευσης των υλικών.

Οι λογαριασμοί συντάσσονται πάντοτε ανακεφαλαιωτικοί και για την πληρωμή συνοδεύονται μόνο από ανακεφαλαιωτικό συνοπτικό πίνακα των εργασιών που εκτελέσθηκαν απ 'την αρχή του έργου. Από κάθε νεότερο λογαριασμό αφαιρούνται τα ποσά που πληρώθηκαν με τους προηγούμενους λογαριασμούς.

Οι λογαριασμοί υποβάλλονται στη Διευθύνουσα υπηρεσία που τους ελέγχει και τους διορθώνει. Αν ο λογαριασμός που έχει υποβληθεί έχει ασάφειες ή ανακρίβειες σε βαθμό που να είναι δυσχερής η διόρθωσή του, η Διευθύνουσα υπηρεσία με διαταγή της προς τον ανάδοχο επισημαίνει τις ανακρίβειες ή ασάφειες που διαπιστώθηκαν από τον έλεγχο και παραγγέλλει την ανασύνταξη και επανυποβολή του.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Ο επιβλέπων υπογράφει το λογαριασμό βεβαιώνοντας έτσι ότι οι ποσότητες είναι σύμφωνες με τις επιμετρήσεις, οι τιμές σύμφωνες με τη σύμβαση. Ο λογαριασμός μετά τον έλεγχο εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα υπηρεσία και έτσι εγκεκριμένος αποτελεί την πιστοποίηση για την πληρωμή του αναδόχου. Η έγκριση του λογαριασμού από τη Διευθύνουσα υπηρεσία είναι δυνατή και χωρίς την υπογραφή του επιβλέποντα.

Μετά τη διενέργεια της παραλαβής ο ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει "προτελικό λογαριασμό", με βάση τις ποσότητες που περιλαμβάνονται στο σχετικό πρωτόκολλο. Μετά τη διενέργεια της οριστικής παραλαβής και την έγκριση του πρωτοκόλλου ο ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει "τελικό λογαριασμό". Με τον τελικό λογαριασμό γίνεται εκκαθάριση του εργολαβικού ανταλλάγματος και όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων που έχουν σχέση με την εκτέλεση της σύμβασης.

1.8 Προκαταβολές

Για να χορηγηθεί προκαταβολή στον ανάδοχο, αυτή θα πρέπει να προβλέπεται από την διακήρυξη. Έτσι λοιπόν χορηγείται στον ανάδοχο προκαταβολή ίση με 15% του υλικού ποσού που προβλέπει η σύμβαση.

Για το ποσό αυτό βαρύνεται ο ανάδοχος με τόκο. Το ποσοστό του επιτοκίου καθορίζεται ειδικά με « κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ». Η προκαταβολή καλύπτεται με εγγυητική επιστολή και η απόσβεσή της γίνεται τμηματικά. Με προεδρικό διάταγμα ορίζεται ο σκοπός για τον οποίο δίνεται η προκαταβολή ή μέρος της, το ύψος της εγγυητικής επιστολής, ο τρόπος παρακολούθησης για τη χρησιμοποίηση της προκαταβολής, τα θέματα της τμηματικής απόσβεσης.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Σχετικό άρθρο αναφέρει:

« Η χορήγηση οποιασδήποτε προκαταβολής γίνεται μετά την εγκατάσταση εργοταξίου από τον ανάδοχο επιτόπου του έργου. » [41]

Ειδικότερα:

Η έντοκη προκαταβολή που προβλέπεται από τη σύμβαση καταβάλλεται στον ανάδοχο ύστερα από αίτηση του, στο σύνολο ή τμηματικά.

Η σύμβαση μπορεί να προβλέπει προκαταβολές:

α) Μέχρι 5% του αρχικού συμβατικού αντικειμένου για δαπάνες πρώτων εγκαταστάσεων, μελέτες και άλλα έξοδα εκκίνησης του έργου.

β) Μέχρι 10% του αρχικού συμβατικού αντικειμένου για δαπάνες προμηθειών υλικών ή μηχανημάτων που εγκαθίστανται ή ενσωματώνονται στο έργο.

Για τη λήψη της προκαταβολής ή μέρους της, πρέπει απ' τον ανάδοχο να κατατεθεί εγγυητική επιστολή που να καλύπτει το ποσό της προκαταβολής αυξημένο με τους τόκους της υπολογισμένους για χρονικό διάστημα ίσο με το μισό της συνολικής προθεσμίας του έργου.

Η προκαταβολή απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες που δε σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το έργο. Ο ανάδοχος υποχρεούται να δίνει στην υπηρεσία στο τέλος κάθε μήνα συνοπτική κατάσταση για τις καταβολές που έχει πραγματοποιήσει σε βάρος της προκαταβολής και το υπόλοιπό της με ένδειξη του τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο είναι κατατεθειμένο.

Η προκαταβολή αυτή κατατίθεται υποχρεωτικά σε δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό και χρησιμοποιείται μόνο για την πληρωμή της προμήθειας των υλικών ή μηχανημάτων, για τα οποία έχει χορηγηθεί. Οι πληρωμές απ' το δεσμευμένο αυτό λογαριασμό γίνονται με επιταγές του

[41] Άρθρο 5, παρ. 9 του Ν. 1418/1984. Οι εντός « » λέξεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 9 αντικατέστησαν τις λέξεις "Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου", σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 44 του Ν. 2412/1996 (Α 123).

Το εντός « » τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ.7 του άρθρου 2 του Ν. 2229/1994 (Α 138)

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

αναδόχου θεωρημένες απ' τη Διευθύνουσα υπηρεσία. Η θεώρηση των επιταγών, γίνεται με βάση τα προσκομιζόμενα οριστικά τιμολόγια ή άλλα έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία δαπανών (φορτωτικές, εκκαθαρίσεις δασμών κ.λπ.) ή για την επιστροφή της προκαταβολής ή μέρους της που δεν χρησιμοποιήθηκε.

1.9 Υποχρεώσεις Αναδόχου κατά την εκτέλεση ενός έργου.

Ο ανάδοχος κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου τηρεί για κάθε μέρα κατασκευής του, ημερολόγιο εργασιών αλλά και στο τέλος κάθε μήνα ο ανάδοχος συντάσσει επιμετρήσεις για τις εργασίες που εκτελέστηκαν τον προηγούμενο μήνα.

1.9.1 Ημερολόγιο του Έργου

Το ημερολόγιο του έργου τηρείται από τον ανάδοχο του έργου και συμπληρώνεται για κάθε ημέρα κατασκευής και το οποίο υπογράφεται από τον επιβλέποντα του έργου.

Ειδικότερα:

Για κάθε εργολαβία, με μέριμνα του αναδόχου τηρείται ημερολόγιο σε βιβλιοδετημένα διπλότυπα αριθμημένα φύλλα. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται σ' αυτό στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν, αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα, τα προσκομιζόμενα υλικά, τις εκτελούμενες εργασίες με συνοπτικό τρόπο, τις εργαστηριακές εξετάσεις, τις εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης, τυχόν έκτακτα περιστατικά και κάθε άλλο σχετικό με το έργο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.

Το ημερολόγιο υπογράφεται από εντεταλμένο όργανο της επίβλεψης και τον εκπρόσωπο του αναδόχου. Το ένα αποκοπτόμενο φύλλο περιέρχεται στη Διευθύνουσα υπηρεσία. Οι εγγραφές στο ημερολόγιο αποτελούν

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

πληροφοριακά στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες, τη δύναμη απασχολούμενου προσωπικού και μηχανημάτων και γενικά για την παροχή εικόνας προόδου του έργου.

Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να ορίσει την εγγραφή στο ημερολόγιο συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που προσιδιάζουν στο συγκεκριμένο έργο, ή να ζητήσει από τον ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων. Στις περιπτώσεις μικρών έργων μπορεί η Διευθύνουσα υπηρεσία να ορίσει την τήρηση του ημερολογίου κατά άλλο συνοπτικότερο τρόπο, την τήρηση του κατά εβδομάδα ή άλλο χρονικό διάστημα ή και τη μη τήρηση ημερολογίου.

1.9.2 Επιμετρήσεις [42]

Οι επιμετρήσεις αποτελούν μέρος των πιστοποιήσεων αφού με βάση αυτές συντάσσονται οι πιστοποιήσεις οι χρησιμοποιούνται για την σύνταξη των λογαριασμών έτσι να γίνει η πληρωμή του αναδόχου.

Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου παίρνονται όλα τα αναγκαία στοιχεία για την επιμέτρηση των ποσοτήτων των εκτελούμενων εργασιών. Οι επιμετρήσεις συντάσσονται με μέριμνα και δαπάνη του αναδόχου και υπόκεινται στον έλεγχο της υπηρεσίας. Τα επιμετρητικά στοιχεία λαμβάνονται από κοινού από τους επιβλέποντα και εκπρόσωπο του αναδόχου, καταχωρούνται σε επιμετρητικά φύλλα εις διπλούν που υπογράφονται από τα δύο μέρη και καθένα παίρνει από ένα αντίγραφο.

Στο τέλος κάθε μήνα ο ανάδοχος συντάσσει επιμετρήσεις κατά διακριτά μέρη του έργου για τις εργασίες που εκτελέστηκαν τον προηγούμενο μήνα. Η επιμέτρηση περιλαμβάνει για κάθε εργασία συνοπτική περιγραφή της με ένδειξη του αντίστοιχου άρθρου του τιμολογίου ή των πρωτοκόλλων κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών και τα αναγκαία γι' αυτό επιμετρητικά σχέδια και διαγράμματα.

[42] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: 1^η Συνοπτική επιμέτρηση, Συνοδεύει τον 1^ο λογαριασμό, σελίδες 44-49.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Οι επιμετρήσεις, συνοδευόμενες από τα αναγκαία επιμετρητικά σχέδια υποβάλλονται από τον ανάδοχο στη Διευθύνουσα υπηρεσία για έλεγχο αφού υπογραφούν απ' αυτόν με την ένδειξη "όπως συντάχθηκαν από τον ανάδοχο". Η Διευθύνουσα υπηρεσία μετά την παραβολή προς τα επιμετρητικά στοιχεία, τον έλεγχο και τυχόν διόρθωση των υπολογισμών, εγκρίνει τις επιμετρήσεις και τις κοινοποιεί στον ανάδοχο. Η κοινοποίηση αυτή θεωρείται πράξη της διευθύνουσας υπηρεσίας και ο ανάδοχος αν δεν αποδέχεται τις διορθώσεις μπορεί να ασκήσει το προβλεπόμενο από το Νόμο δικαίωμα της ένστασης.

1.10 Αφανείς εργασίες

Υπάρχουν όμως και εργασίες που η ποσοτική τους επαλήθευση δεν θα είναι δυνατή στην τελική μορφή του έργου, όπως εργασίες που πρόκειται να επικαλυφθούν από άλλες και να μην είναι τελικά εμφανείς, ο χαρακτηρισμός της σκληρότητας εδαφών, ποσότητες που παραλαμβάνονται με ζύγιση ή άλλα παρόμοια, ο ανάδοχος υποχρεούται να καλέσει τον επιβλέποντα να προβούν από κοινού στην καταμέτρηση, χαρακτηρισμό ή ζύγιση και να συντάξουν πρωτόκολλο παραλαβής αφανών εργασιών, πρωτόκολλο χαρακτηρισμού εκσκαφών ή πρωτόκολλο ζυγίσεως αντίστοιχα. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί σε σοβαρές περιπτώσεις να ορίσει επιτροπή για την παραλαβή των εργασιών και τη σύνταξη των πιο πάνω πρωτοκόλλων. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί επίσης και η προϊσταμένη αρχή να παραγγείλει τη συγκρότηση τέτοιων επιτροπών.

Δύο μήνες το αργότερο μετά τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στη Διευθύνουσα υπηρεσία τυχόν επιμέρους επιμετρήσεις που λείπουν και την "τελική επιμέτρηση", δηλαδή τελικό συνοπτικό πίνακα που ανακεφαλαιώνει τις ποσότητες όλων των τμηματικών επιμετρήσεων. Η τελική επιμέτρηση υπογράφεται απ' τον ανάδοχο με την ένδειξη "όπως συντάχθηκε από τον ανάδοχο". Η Διευθύνουσα υπηρεσία έχει υποχρέωση να προβεί στον έλεγχο της τελικής επιμέτρησης μέσα σε δύο μήνες από την υποβολή της και να κοινοποιήσει στον ανάδοχο την ελεγμένη και τυχόν διορθωμένη επιμέτρηση.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση επιβάλλεται σε βάρος του, για κάθε συμπληρωμένο μήνα καθυστέρησης, ειδική ποινική ρήτρα. Η ποινική ρήτρα επιβάλλεται με απόφαση της Διευθύνουσας υπηρεσίας.

1.11 Αυξομειώσεις εργασιών και νέες εργασίες [43]

Για τις αυξομειώσεις εργασιών τις νέες εργασίες και τις απρόβλεπτες δαπάνες ο Ν. 1418/1984 σε σχετικά άρθρα του αναφέρει:

«Το έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που τη συνοδεύουν. Αν προκύπτει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν, κατά την εκτέλεση του έργου αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, συνάπτεται σύμβαση, κατόπιν διαπραγματεύσεων με τον ανάδοχο του έργου για τον κανονισμό τιμών μονάδας των συμπληρωματικών εργασιών και για τη δυνατότητα άσκησης των σχετικών ενδίκων μέσων εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγρ. 3 του άρθρου δέκατου τρίτου του Ν. 2338/1995 (ΦΕΚ 202 Α). Η εκτέλεση των συμπληρωματικών εργασιών είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο του έργου και, προκειμένου να υπογραφεί η σύμβαση ανάθεση των συμπληρωματικών εργασιών, απαιτείται γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης. Στο ως άνω ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή συντάξεως τυχόν μελετών για τις συμπληρωματικές εργασίες του έργου. Οι συμπληρωματικές εργασίες παραλαμβάνονται μαζί με τις εργασίες της αρχικής σύμβασης.» [44]

[43] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για έγκριση του 1^{ου} Ανακεφαλαιωτικού πίνακα προκειμένου να καλύψει αυξομειώσεις εργασιών, τις νέες εργασίες για την ολοκλήρωση του έργου, σελίδες 51-54.

[44] Άρθρο 8, παρ. 1 του Ν. 1418/1984. Η παρ. 1 αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ.1 του άρθρου 4 του Ν.2372/1996 (Α 29)

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

«Με τα ποσά των απρόβλεπτων δαπανών (απρόβλεπτα), που περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση καλύπτονται ιδίως δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου καθώς και από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προς μέτρησης της μελέτης και όχι από τροποποίηση των σχεδίων και της μορφής του έργου. Τα ποσά των δαπανών καθορίζονται με την απόφαση απρόβλεπτων Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου δέκατου τρίτου του Ν. 2338/1995 και με την οποία μπορεί να ορισθεί διαφορετικά ποσό απροβλέπτων για τα μικρά έργα. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του προεδρικού διατάγματος που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται ο όρος "συγκριτικός πίνακας" αντικαθίσταται με τον όρο "ανακεφαλαιωτικός πίνακας εργασιών». [45]

«Σε κάθε περίπτωση οι εργασίες της εργολαβίας μπορεί να μειωθούν χωρίς καμία αποζημίωση του ανάδοχου σε έκταση που δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα τέταρτο του συνολικού συμβατικού ποσού. Σε περίπτωση μεγαλύτερης μείωσης των εργασιών εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 9 του Ν. 1418/1984». [46]

«Όλα τα όρια ή ποσοστά του άρθρου αυτού αναφέρονται στα αρχικά ποσά και τιμές της σύμβασης μαζί με τα απρόβλεπτα και δεν περιλαμβάνεται σ' αυτά αναθεώρηση τιμών μεταγενέστερη τροποποίηση τους η οποιαδήποτε αποζημίωση». [47]

Με προεδρικά διατάγματα ρυθμίζονται τα θέματα που αναφέρονται στις τροποποιήσεις του προϋπολογισμού, στον κανονισμό και στην έγκριση

[45] Άρθρο 8, παρ. 2 του Ν. 1418/1984. Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 του άρθρου 4 του Ν.2372/1996 (Α 29)

[46]Άρθρο 8, παρ. 3 του Ν. 1418/1984.

[47]Άρθρο 8, παρ. 4 του Ν. 1418/1984.

τιμών μονάδας νέων εργασιών στη συμφωνία με τον ανάδοχο ή στις υπερβολαβίες για την εκτέλεση εργασιών. [48]

«Σε κάθε έργο επιτρέπεται η σύνταξη συγκριτικών πινάκων που δεν μπορεί να υπερβούν το είκοσι τοις εκατό (20%) της συνολικής συμβατικής δαπάνης.» [49]

Ειδικότερα αναφέρουμε ότι:

Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα, κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου, να αναθέτει την εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών. Για την εκτέλεση των ανωτέρω συμπληρωματικών εργασιών απαιτείται η σύναψη σύμβασης.

Κάθε σύμβαση επόμενη της αρχικής συνοδεύεται από "Ανακεφαλαιωτικό πίνακα εργασιών" που ιδίως περιλαμβάνει τις ενδείξεις των εργασιών, τις τιμές μονάδος των εργασιών, τα μεγέθη των ποσοτήτων, τις δαπάνες του προϋπολογισμού του αρχικά ανατεθέντος έργου, του προϋπολογισμού της αμέσως προηγούμενης σύμβασης και του προϋπολογισμού της προς κατάρτιση καινούργιας σύμβασης.

1.12 Απρόβλεπτες δαπάνες

Για τη διάθεση των απροβλέπτων δαπανών (απρόβλεπτα) κάθε σύμβασης συντάσσεται Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών, που δεν μπορεί να συμπεριλάβει συμπληρωματικές εργασίες, οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απροβλέπτων περιστάσεων.

[48]Άρθρο 8, παρ. 5 του Ν. 1418/1984.

[49]Άρθρο 8, παρ. 6 του Ν. 1418/1984. Η παρ.6 προστέθηκε με την παρ.14 του άρθρου 2 του Ν.2229/1994 (Α 138)

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

1.13 Ανακεφαλαιωτικός πίνακας [⁵⁰]

Σχετικά άρθρα αναφέρουν:

«Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα, κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου, να αναθέτει την εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών. Για την εκτέλεση των συμπληρωματικών εργασιών απαιτείται η σύναψη σύμβασης». [⁵¹]

«Κάθε σύμβαση επόμενη της αρχικής συνοδεύεται από "Ανακεφαλαιωτικό πίνακα εργασιών" που ιδίως περιλαμβάνει τις ενδείξεις των εργασιών, τις τιμές μονάδος των εργασιών, τα μεγέθη των ποσοτήτων, τις δαπάνες του προϋπολογισμού του αρχικά ανατεθέντος έργου, του προϋπολογισμού της αμέσως προηγούμενης σύμβασης και του προϋπολογισμού της προς κατάρτιση καινούργιας σύμβασης». [⁵²]

Ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας περιέχει τις τιμές για τις εργασίες του εκτελεσθέντος έργου αλλά και για τις νέες εργασίες.

Αν στο ανακεφαλαιωτικό πίνακα περιλαμβάνονται και εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν τιμές μονάδας, ο συγκριτικός πίνακας συνοδεύεται από πρωτόκολλο που κανονίζει τις τιμές για τις εργασίες αυτές.

Ο κανονισμός νέων τιμών γίνεται με τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων κ.λ.π. του χρόνου δημοπράτησης του έργου.

Οι ανακεφαλαιωτικοί πίνακες και τα πρωτόκολλα κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών που τους συνοδεύουν συντάσσονται από τη

[⁵⁰] Δες Παράρτημα Α' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για έγκριση του 1^{ου} Ανακεφαλαιωτικού πίνακα προκειμένου να καλύψει αυξομειώσεις εργασιών, τις νέες εργασίες για την ολοκλήρωση του έργου , σελίδες 53-54.

[⁵¹] Π.Δ. 402/1996 « Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του άρθρου 43 του Π.Δ. 609/1985 (Α 269).

[⁵²] Π.Δ. 402/1996 « Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του άρθρου 43 του Π.Δ. 609/1985 (Α 269).

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Διευθύνουσα υπηρεσία και υπογράφονται από τον ανάδοχο ανεπιφύλακτα ή με επιφύλαξη. Αν ο ανάδοχος αρνηθεί την υπογραφή, του κοινοποιείται ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας και τα πρωτόκολλα. Στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση που ο ανάδοχος υπέγραψε τα σχετικά έγγραφα με επιφύλαξη δικαιούται να υποβάλει ένσταση.

Ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας και τα πρωτόκολλα νέων τιμών εγκρίνονται από την Προϊσταμένη Αρχή στην οποία διαβιβάζονται μαζί με την τυχόν ένσταση του αναδόχου, αιτιολογική έκθεση για την ανάγκη των τροποποιήσεων, τον τρόπο κανονισμού των τιμών και κάθε σχετική πληροφορία. Αν έχει υποβληθεί ένσταση διατυπώνεται και η γνώμη της Διευθύνουσας υπηρεσίας στο περιεχόμενο της ένστασης αυτής.

Μετά την έγκριση του ανακεφαλαιωτικού πίνακα ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις σχετικές εργασίες.

Μέρος Δεύτερο

Κεφάλαιο Δεύτερο

Έκπτωση αναδόχου - Διάλυση της σύμβασης

2.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθώ στην έκπτωση του αναδόχου, στις περιπτώσεις έκπτωσης, και στην διαδικασία που ακολουθείται για την έκπτωση του. Στην συνέχεια θα αναλύσω τις περιπτώσεις διάλυσης της σύμβασης και στην αποζημίωση του αναδόχου.

2.2 Έκπτωση Αναδόχου

«Αν ο ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας που του δίνονται σύμφωνα με τη σύμβαση ή το νόμο μπορεί να κηρυχτεί έκπτωτος από την εργολαβία». [53]

Ιδιαίτερα ο ανάδοχος μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος εάν :

- καθυστερήσει την έναρξη των εργασιών ή την υποβολή του χρονοδιαγράμματος
- οι εργασίες του είναι κατά σύστημα κακότεχνες ή τα υλικά που χρησιμοποιεί δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές,
- δεν εφαρμόζει τα εγκεκριμένα σχέδια
- συστηματικά παραλείπει την τήρηση των κανόνων ασφαλείας των εργαζομένων ή προστασίας του περιβάλλοντος
- έληξε η ολική προθεσμία του έργου χωρίς αυτό να έχει αποπερατωθεί.

Ο ανάδοχος μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος με απόφαση του προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, αν :

[53] Άρθρο 47, παρ. 1 του Π.Δ. 609/1985.

- υπερβεί με υπαιτιότητά του, έστω και μια αποκλειστική προθεσμία του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος κατά τρίμηνο
- καθυστερήσει την έναρξη των εργασιών, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα ημερών από την υπογραφή της σύμβασης
- δεν εφαρμόσει μέσα σε δύο μήνες από την υπογραφή της σύμβασης το οργανόγραμμα εργοταξιακής ανάπτυξης

2.3 Η διαδικασία έκπτωσης του ανάδοχου

Εάν ο ανάδοχος υποπέσει σε ένα από τα παραπάνω παραπτώματα τότε ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος. Η διαδικασία που ακολουθείται για την έκπτωση του αλλά και οι συνέπειες που επέρχονται εις βάρος του περιγράφονται στις επόμενους παραγράφους.

Σχετικά άρθρα αναφέρουν:

«Πριν απ' την έκπτωση κοινοποιείται στον ανάδοχο ειδική πρόσκληση της Διευθύνουσας υπηρεσίας, η οποία περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή ενεργειών ή εργασιών που πρέπει να εκτελεσθούν από τον ανάδοχο μέσα σε προθεσμία που τάσσει η ίδια ειδική πρόσκληση. Η προθεσμία πρέπει να είναι εύλογη σχετικά μ' αυτά που ζητούνται να εκτελεσθούν και πάντως όχι μικρότερη από 10 μέρες». [54]

«Η ειδική πρόσκληση και οι προθεσμίες που τάσσονται με αυτή δεν ανατρέπουν τις υποχρεώσεις του αναδόχου που απορρέουν από τη σύμβαση για την εμπρόθεσμη εκτέλεση των έργων ή τμημάτων τους και τις συνέπειες από την υπέρβαση των συμβατικών προθεσμιών». [55]

Η έκπτωση κηρύσσεται με απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας υπηρεσίας μετά την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση και εφόσον ο ανάδοχος δεν συμμορφώθηκε προς όσα

[54] Άρθρο 47, παρ. 2 του Π.Δ. 609/1985.

[55] Άρθρο 47, παρ. 3 του Π.Δ. 609/1985.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

διατάσσονται σ' αυτήν. Η απόφαση εκδίδεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο μηνών από την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας.

Η έκπτωση γίνεται οριστική (επικύρωση της έκπτωσης) αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση ή αν απορριφθεί η ένσταση. Η ένσταση που ασκείται εμπρόθεσμα αναστέλλει την απόφαση έκπτωσης μέχρι να εκδοθεί η απόφαση επί της ένστασης. Για την ένσταση αποφασίζει η προϊσταμένη αρχή μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο μηνών από την κατάθεση της ένστασης.

Από την έκδοση της απόφασης έκπτωσης μέχρι τον καθορισμό από την προϊσταμένη αρχή του τρόπου εκτέλεσης των υπολειπόμενων εργασιών, η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να επέμβει προς αποτροπή κινδύνων και να εκτελέσει τα απαιτούμενα έργα με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του εργολάβου.

Όταν η έκπτωση καταστεί οριστική ο ανάδοχος αποξενώνεται και αποβάλλεται, κατ' αρχήν, από το έργο και η εργολαβία εκκαθαρίζεται το συντομότερο δυνατό.

Κατά του οριστικά έκπτωτου αναδόχου επέρχονται αθροιστικά οι εξής συνέπειες:

- α) γίνεται άμεσα απαιτητό το αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής,
- β) η κατατιθέμενη εγγύηση καλής εκτέλεσης του έργου λαμβάνεται από την ΟΤΑ.
- γ) έρχεται στην κυριότητα του ΟΤΑ, το σύνολο των ποινικών ρητρών που προβλέπονταν για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας για την αποπεράτωση του έργου.

Για την εκκαθάριση της έκπτωτης εργολαβίας καλείται ο έκπτωτος ανάδοχος να υποβάλει την επιμέτρηση των εργασιών που έχει εκτελέσει. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να προβεί η ίδια στην επιμέτρηση, καλώντας τον έκπτωτο να παραστεί ή να συνδυάσει την επιμέτρηση με την

απογραφή της υπάρχουσας κατάστασης που προηγείται της έναρξης των εργασιών του νέου αναδόχου

Σε περίπτωση έκπτωσης, η Προϊσταμένη Αρχή καθορίζει αν θα συνεχισθούν τα έργα στο σύνολό τους ή θα εκτελεσθούν μόνο οι εργασίες που κρίνονται αναγκαίες και τον τρόπο εκτέλεσής του. Οι εργασίες αυτές εκτελούνται είτε με άλλον ανάδοχο που επιλέγεται έπειτα από δημοπρασία με οποιοδήποτε σύστημα υποβολής προσφορών ή με άλλο νόμιμο τρόπο. Σε περίπτωση συνέχισης των εργασιών με άλλο ανάδοχο μπορεί η νέα εργολαβία να καταρτισθεί με τα ίδια συμβατικά τεύχη και τους ίδιους όρους της εργολαβίας που κηρύχθηκε έκπτωτη.

2.4 Διάλυση της σύμβασης-αποζημίωση αναδόχου

2.4.1 Εισαγωγή

Υπάρχουν δύο (2) περιπτώσεις με τις οποίες μπορεί η σύμβαση να διαλυθεί. Στην 1^η περίπτωση μπορεί να ζητηθεί από τον φορέα κατασκευής του έργου και στην 2^η περίπτωση να το ζητήσει ο ίδιος ο ανάδοχος. Στην συνέχεια παρουσιάζονται οι αιτίες που προκαλούν διάλυση της σύμβασης, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ενώ παράλληλα παρουσιάζονται οι περιπτώσεις για τις οποίες επέρχεται αποζημίωση του αναδόχου.

2.4.2 Από το φορέα κατασκευής του έργου

Σχετικό άρθρο του Ν. 1418/1984 αναφέρει:

«Σε περίπτωση που η σύμβαση διαλυθεί από το φορέα κατασκευής του έργου η αποζημίωση στον ανάδοχο οφείλεται μόνο αν έχουν εκτελεσθεί εργασίες αξίας μικρότερης από τα τρία τέταρτα (3/4) του αρχικού συνολικού συμβατικού ποσού». [56]

[56] Άρθρο 9, παρ. 1 του Νόμου 1418/1984.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Η σύμβαση θεωρείται ότι έχει διαλυθεί από την κοινοποίηση στον ανάδοχο της διαταγής του φορέα κατασκευής του έργου για οριστική διακοπή των εργασιών, εκτός αν με τη διαταγή αυτή ορίζεται μεταγενέστερα χρόνος της διάλυσης για να εκτελεσθούν οριζόμενες στη διαταγή εργασίες.

Αν υπάρχει υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, για διακοπή των εργασιών, ο ανάδοχος υποβάλλει την ειδική δήλωση διακοπής των έργων στον προϊστάμενο της Διευθύνουσας υπηρεσίας.

Με τη δήλωση αυτή:

- α) καθορίζεται συγκεκριμένα η υπαιτιότητα, που αποδίδεται στο φορέα κατασκευής ή τον κύριο του έργου, η οποία προκαλεί τη διακοπή των έργων,
- β) δίνονται στοιχεία για τα τμήματα του έργου που έχουν κατασκευαστεί μέχρι τη διακοπή των εργασιών και για την εκτίμηση της αξίας τους,
- γ) περιγράφονται τα τμήματα του έργου που υπολείπονται για εκτέλεση και αιτιολογείται για καθένα απ' αυτά η έλλειψη δυνατότητας κατασκευής λόγω της υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου αν πρόκειται για τέτοια περίπτωση. Η δήλωση κοινοποιείται και στον κύριο του έργου, όταν αυτός δεν ταυτίζεται με το φορέα κατασκευής του έργου.

Μετά την επίδοση της ειδικής δήλωσης, κατά την προηγούμενη παράγραφο η Διευθύνουσα υπηρεσία εξακριβώνει μέσα σε δέκα μέρες τα στοιχεία της δήλωσης και εκδίδει απόφαση που αποδέχεται ή απορρίπτει το περιεχόμενο της δήλωσης. Αν περάσει διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών από την επίδοση της ειδικής δήλωσης του αναδόχου, για διακοπή των εργασιών με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, ή δύο μηνών σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμών ο ανάδοχος μπορεί να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή τα στοιχεία των προηγούμενων παραγράφων συνεκτιμώνται για το σχηματισμό γνώμης στο αίτημα του αναδόχου.

2.4.3 Διάλυση σύμβασης όταν ζητηθεί από τον ανάδοχο

Ο ανάδοχος μπορεί να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης όταν:

Σχετικό άρθρο αναφέρει:

« α) Αν μετά την υπογραφή της σύμβασης καθυστερήσει η έναρξη των εργασιών περισσότερο από τρεις μήνες με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κύριου του έργου, εκτός αν στη σύμβαση ορίζεται διαφορετικά σχετικά με την έναρξη των εργασιών

β) Αν οι εργασίες ύστερα απ' την έναρξη τους, διακοπούν είτε με διαταγή είτε από υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου για διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών από την κοινοποίηση της διαταγής διακοπής στην πρώτη περίπτωση ή από την επίδοση ειδικής δήλωσης του αναδόχου στη δεύτερη. Σε περίπτωση διακοπής για καθυστέρηση πληρωμών η διάλυση μπορεί να ζητηθεί μετά δίμηνο από τη δήλωση διακοπής των εργασιών». [57]

Το δικαίωμα του αναδόχου για αίτηση διάλυσης της σύμβασης στις για τις πιο πάνω περιπτώσεις ασκείται μόνο μετά πάροδο τριών μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, αν σ' αυτή δεν ορίζεται διαφορετικά σχετικά με την έναρξη των εργασιών. Η αίτηση επιδίδεται στη Διευθύνουσα υπηρεσία και κοινοποιείται στον κύριο του έργου. Στην αίτηση αποφασίζει η Διευθύνουσα υπηρεσία που κοινοποιεί την απόφασή της στην Προϊσταμένη Αρχή.

Στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται διαφορετικά, αν δεν εκδοθεί απόφαση μέσα σε δύο μήνες από την επίδοση της αίτησης στη Διευθύνουσα υπηρεσία, θεωρείται ότι η αίτηση έγινε δεκτή. Η αποδοχή της διάλυσης επέχει τη θέση της βεβαίωσης για την περαίωση των εργασιών. Στις περιπτώσεις διάλυσης της σύμβασης ο ανάδοχος μπορεί με αίτηση του να ζητήσει να εγκριθεί η διενέργεια και της οριστικής παραλαβής μαζί με την προσωρινή, χωρίς να απαιτείται η παρέλευση του χρόνου εγγύησης, αν από τη φύση των

[57] Άρθρο 47, παρ. 5 του Π.Δ. 609/1985.

εργασιών δεν δικαιολογείται η συντήρησή τους, ούτε απαιτείται η δοκιμασία του χρόνου.

2.5 Αποζημίωση αναδόχου

Σχετικό άρθρο του Ν. 1418/1984 αναφέρει:

«Σε περίπτωση που η σύμβαση διαλυθεί από το φορέα κατασκευής του έργου η αποζημίωση στον ανάδοχο οφείλεται μόνο αν έχουν εκτελεσθεί εργασίες αξίας μικρότερης από τα τρία τέταρτα (3/4) του αρχικού συνολικού συμβατικού ποσού». [58]

Στην περίπτωση που προβλέπεται αποζημίωση καταβάλλεται στον ανάδοχο, εκτός απ' την αξία των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί και η αξία των υλικών που έχουν προσκομισθεί ή βρίσκονται στο στάδιο παραγωγής ή προμήθειας και το αναπόσβεστο μέρος των εγκαταστάσεων όπως ειδικότερα ορίζεται με προεδρικό διάταγμα.

Σε όλες τις περιπτώσεις, που διαλύεται η σύμβαση με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου η αποζημίωση του αναδόχου καταβάλλεται στον ανάδοχο, εκτός από την αξία των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί και η αξία των υλικών που έχουν προσκομισθεί ή βρίσκονται στο στάδιο παραγωγής ή προμήθειας. Η αξία των υλικών καταβάλλεται εφόσον είχε δοθεί εντολή να προσκομισθούν ή επιβάλλονταν η παραγωγή ή η προμήθεια απ' το χρονοδιάγραμμα των εργασιών σε συνδυασμό με τις τυχόν ειδικές συνθήκες του συγκεκριμένου έργου, που επιβάλλουν την προσκόμιση, την παραγωγή ή προμήθεια υλικών.

[58]Άρθρο 9, παρ. 1 του Νόμου 1418/1984.

Μέρος Δεύτερο

Κεφάλαιο Τρίτο

Έλεγχος του Έργου

3.1 Διοίκηση, παρακολούθηση και έλεγχος του Έργου [59]

Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθώ στην διοίκηση, παρακολούθηση και τον έλεγχο του έργου. Στην συνέχεια θα αναφερθώ στην επιτροπή παρακολούθησης του έργου και στις αρμοδιότητες που τις δίνονται.

Σχετικό άρθρο αναφέρει:

«Η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η διοίκηση των έργων ανήκει στην αρμόδια τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου (διευθύνουσα υπηρεσία ή επιβλέπουσα υπηρεσία), η οποία ενεργεί ό,τι απαιτείται για την καλή και έγκαιρη εκτέλεση των έργων και ορίζει τους τεχνικούς υπαλλήλους που θα ασχοληθούν ειδικότερα με την επίβλεψη, προσδιορίζει τα καθήκοντά τους όταν είναι περισσότεροι από έναν, παρακολουθεί το έργο τους και γενικά προβαίνει σε κάθε νόμιμη ενέργεια. Ειδικώς, η παραλαβή και ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή ενσωματώνονται σε αυτό, καθώς και ο χαρακτηρισμός των εδαφών, που κατασκευάζεται το έργο, γίνεται από δύο ή: περισσότερους τεχνικούς υπαλλήλους, που ορίζονται από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Ο ορισμός των επιτροπών αυτών ανακοινώνεται στην προϊστάμενη αρχή, η οποία μπορεί να ορίσει και άλλο υπάλληλο να συμμετάσχει στο έργο της επιτροπής. Η προϊστάμενη αρχή μπορεί σε κάθε περίπτωση να ορίσει άλλη επιτροπή για επανέλεγχο της παραλαβής υλικών και χαρακτηρισμό εδαφών και να διατάσσει τη διενέργεια εργαστηριακών ελέγχων. Σε περίπτωση που δεν

[59] Δες Παράρτημα Α ' « Διοικητικός Φάκελος Έργου », Σχετικό έγγραφο: Ορισμός επιβλέποντα μηχανικού.

επαρκεί το τεχνικό προσωπικό ή σε περίπτωση αδυναμίας να ληφθεί απόφαση λόγω διαφωνίας των υπαλλήλων, που ορίζονται σε άρτιο αριθμό, ο ανωτέρω έλεγχος και παραλαβή υλικών και ο χαρακτηρισμός εδαφών γίνεται κατά τον προσφορότερο τρόπο με απόφαση της προϊσταμένης αρχής. » Σε περιπτώσεις ειδικών εργασιών, ως τεχνική υπηρεσία θεωρείται η σχετική εξειδικευμένη υπηρεσία του φορέα». [60]

Ειδικότερα:

Η διοίκηση του έργου, η παρακολούθηση και ο έλεγχος αυτού ασκούνται από την Διευθύνουσα υπηρεσία. Στα καθήκοντα των επιβλεπόντων περιλαμβάνονται η παρακολούθηση και ο έλεγχος της ποιότητας των εργασιών και γενικά η τήρηση των όρων της σύμβασης από τον ανάδοχο.

Η Διευθύνουσα υπηρεσία ορίζει ως επιβλέποντες για το έργο ή τμήματά του ή είδη εργασιών τεχνικούς υπαλλήλους που έχουν την αντίστοιχη δυνατότητα, ανάλογα με τα στελέχη που διαθέτει, η τις υπηρεσιακές ανάγκες και την αξιολόγηση του έργου και του προσωπικού. Δεν αποκλείεται η άσκηση της επίβλεψης από τον προϊστάμενο της Διευθύνουσας υπηρεσίας.

Η Διευθύνουσα υπηρεσία κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου συντάσσει και στέλνει στην Προϊσταμένη αρχή κάθε δίμηνο συνοπτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου και τα σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με την κατασκευή του έργου

3.2 Επιτροπή παρακολούθησης του έργου

Σχετικό άρθρο για την Επιτροπή παρακολούθησης του έργου αναφέρει ο Ν. 1418/1984.

[60] Άρθρο 6, παρ. 1 του Ν. 1418/1984. Τα εντός « » εδάφια προστέθηκαν με την παρ.8 του άρθρου 2 του Ν.2229/1994 (Α 138)

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

«Σε περίπτωση κατασκευής σημαντικών έργων συγκροτείται Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου. Η Επιτροπή έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα και παρακολουθεί την εφαρμογή της μελέτης ή την αιτιολογημένη αποδοχή προτεινόμενων τροποποιήσεων αυτής, την τήρηση του χρονοδιαγράμματος κατασκευής, τη διαμόρφωση του κόστους, την τήρηση κανόνων ασφαλείας και υγιεινής του χώρου εργασίας, την τήρηση των μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος και γενικά την πορεία του έργου. Η Επιτροπή συνιστάται και συγκροτείται για κάθε συγκεκριμένο έργο ή ομάδα έργων. Η Επιτροπή αποτελείται από όργανα της υπηρεσίας εκπροσώπους των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης των φορέων που θα χρησιμοποιήσουν τα έργα ή και τυχόν άλλων κοινωνικών φορέων. Ο χαρακτηρισμός των έργων ως "σημαντικών έργων" για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής γίνεται απ' τον κύριο του έργου ο οποίος και συγκροτεί την Επιτροπή. Ο Υπουργός Δημοσίων Έργων μπορεί πάντα να προβεί σε τέτοιο χαρακτηρισμό και παρά τη γνώμη του κυρίου του έργου και να συγκροτεί την Επιτροπή. Η Επιτροπή λειτουργεί και ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται με προεδρικό διάταγμα. Η Επιτροπή μπορεί να συγκροτηθεί απ' το στάδιο μελέτης για την άσκηση αναλόγων καθηκόντων κατά το στάδιο αυτό». [61]

Ειδικότερα:

Για έργα των ΟΤΑ ο χαρακτηρισμός και η σύσταση και συγκρότηση της επιτροπής γίνεται από το αρμόδιο όργανο του κυρίου του έργου. Η προβλεπόμενη από το νόμο δυνατότητα του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων να χαρακτηρίσει το έργο ως σημαντικό και να συστήσει και συγκροτήσει τις σχετικές Επιτροπές, έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις έργων νομαρχιακού επιπέδου για όλους τους φορείς του δημόσιου τομέα.

3.2.1 Συγκρότηση Επιτροπής

Με την απόφαση συγκρότησης ορίζεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής και ο αναπληρωτής του. Ο Πρόεδρος συντονίζει το έργο της Επιτροπής, ορίζει τόπο

[61] Άρθρο 6, παρ. 4 του Ν. 1418/1984.

και χρόνο των συνεδριάσεων και διευθύνει τη συζήτηση. Οι συνεδριάσεις και λοιπές ενέργειες της Επιτροπής δεν ακολουθούν ορισμένο τύπο και τα συμπεράσματα των συζητήσεων περιλαμβάνονται στις εκθέσεις που προβλέπονται στις επόμενες παραγράφους. Με μέριμνα του Προέδρου η Επιτροπή ορίζει ένα μέλος της, ως σύνδεσμο με το φορέα κατασκευής. Ο σύνδεσμος ανακοινώνεται στο φορέα κατασκευής του έργου, που του παρέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για ενημέρωση της Επιτροπής στα θέματα αρμοδιότητάς της. Η Επιτροπή μπορεί πάντα να προβαίνει στην αντικατάσταση του συνδέσμου.

3.2.2 Αρμοδιότητες Επιτροπής

Η Επιτροπή συντάσσει εκθέσεις που περιλαμβάνουν τη γνώμη της στα θέματα της αρμοδιότητάς της. Σε περίπτωση που διαμορφώνονται περισσότερες από μία γνώμες, καταχωρούνται όλες οι γνώμες στην έκθεση με αναφορά των μελών που τάσσονται με την κάθε γνώμη. Η καταχώρηση γίνεται με πρώτη τη γνώμη που συγκεντρώνει την υποστήριξη των περισσότερων μελών και ακολουθούν στη σειρά με την ίδια βάση οι υπόλοιπες γνώμες. Οι εκθέσεις υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το σύνδεσμο, κοινοποιούνται στον κύριο του έργου και το φορέα κατασκευής. (Διευθύνουσα υπηρεσία και Προϊσταμένη Αρχή), και ανακοινώνονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων. Όταν η Επιτροπή έχει συγκροτηθεί για ομάδα έργων, οι εκθέσεις μπορεί να συντάσσονται και χωριστά για καθένα έργο. Στον ανάδοχο μπορεί να του κοινοποιούνται, αν το ζητήσει, τα μέρη των εκθέσεων που τυχόν περιλαμβάνουν κρίσεις γι' αυτόν.

Εκθέσεις της Επιτροπής συντάσσονται κάθε φορά που η Επιτροπή ή ορισμένα μέλη της το θεωρούν σκόπιμο και τουλάχιστον στο τέλος του κάθε ημερολογιακού τριμήνου.

Η Διευθύνουσα υπηρεσία ανακοινώνει υποχρεωτικά στον Πρόεδρο της Επιτροπής τη σύμβαση, τις σχετικές αποφάσεις τροποποιήσεων της σύμβασης, εκπνώσεων ή διαλύσεων εργολαβίας, την έκδοση βεβαίωσης

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

περάτωσης του έργου και τις συγκροτήσεις των Επιτροπών παραλαβής. Αν η Επιτροπή έχει συγκροτηθεί από το στάδιο εκπόνησης της μελέτης, ανακοινώνονται επίσης οι αποφάσεις επιλογής μελετητών, έγκρισης σταδίων ή φάσεων μελέτης και τελικών εγκρίσεων της μελέτης.

Μέρος Δεύτερο

Κεφάλαιο Τέταρτο

Παραλαβή του Έργου

4.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθώ για τον χρόνο υποχρεωτικής συντήρησης των έργων και τον έλεγχο των εργασιών που έχει ο ανάδοχος μέχρι και την οριστική παραλαβή του έργου. Όσον αφορά την βεβαίωση περάτωσης των εργασιών αυτή διενεργείται μετά το πέρας της ολοκλήρωσης των εργασιών. Έτσι λοιπόν μετά την βεβαίωση περάτωσης των εργασιών ακολουθεί η προσωρινή και η οριστική παραλαβή του έργου. Έτσι λοιπόν έχουμε κατ' ακόλουθη διαδικασία τα παρακάτω.

4.2 Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων

Σχετικά άρθρα αναφέρουν:

«Μέχρι την οριστική παραλαβή ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου για βλάβες από οποιαδήποτε αιτία εκτός αν αυτές οφείλονται σε υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής του έργου ή αν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση. Αν το έργο παραδοθεί για χρήση πριν απ' την παραλαβή οι βλάβες απ' τη χρήση εφόσον δεν οφείλονται σε κακή ποιότητα του έργου βαρύνουν τον κύριο αυτού. Κατ' εξαίρεση για βλάβες του έργου ή των μόνιμων εγκαταστάσεων του αναδόχου στον τόπο των έργων που προέρχονται από ανωτέρα βία αναγνωρίζεται στον ανάδοχο δικαίωμα αποζημίωσης ανάλογης με τη ζημιά το ποσό της οποίας καθορίζεται με συνεκτίμηση του είδους και

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

της έκτασης των βλαβών και των ειδικών συνθηκών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση». [62]

«Με την προσωρινή παραλαβή ελέγχονται οι εργασίες ποσοτικά και ποιοτικά. Η οριστική παραλαβή γίνεται μετά την προσωρινή και την πάροδο του χρόνου υποχρεωτικής από τον ανάδοχο συντήρησης». [63]

Ειδικότερα:

Για τον χρόνο υποχρεωτικής συντήρησης των έργων έχουμε τα ακόλουθα:

Ο χρόνος εγγύησης, κατά τον οποίο ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου και υποχρεούται στη συντήρησή του και μετά την πάροδο του οποίου ενεργείται η οριστική παραλαβή, ορίζεται γενικά σε δεκαπέντε μήνες. Σε εντελώς ειδικές περιπτώσεις μπορεί με τη σύμβαση να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος εγγύησης ενδεχόμενα και με ιδιαίτερο αντάλλαγμα, όχι όμως μεγαλύτερος από τρία χρόνια. Για έργα προϋπολογισμού υπηρεσίας μέχρι του ορίου που γίνονται δεκτές στις δημοπρασίες εργοληπτικές επιχειρήσεις Β' τάξης εφόσον η φύση των εργασιών το επιτρέπει ή όχι έργα που δεν νοείται γι' αυτά μακροχρόνια συντήρηση μπορεί με τη σύμβαση να καθορίζεται χρόνος εγγύησης μικρότερος των 15 μηνών. Ο χρόνος εγγύησης αρχίζει από τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών αν μέσα σε δύο μήνες απ' αυτή υποβληθεί από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση άλλως από την ημερομηνία που υποβλήθηκε ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο συντάχθηκε η τελική επιμέτρηση.

4.3 Έλεγχος εργασιών

Κατά το χρόνο εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να επιθεωρεί τακτικά τα έργα, να τα διατηρεί σε ικανοποιητική κατάσταση και να αποκαθιστά κάθε βλάβη τους. Εργασίες για την

[62]Άρθρο 7, παρ. 6 του Νόμου 1418/1984.

[63]Άρθρο 11, παρ. 1 του Νόμου 1418/1984.

αποκατάσταση βλαβών από τη χρήση εκτελούνται με έγκριση της υπηρεσίας και η δαπάνη αποδίδεται στον ανάδοχο, ή οι εργασίες αυτές εκτελούνται από την υπηρεσία.

Αν ο ανάδοχος παραλείπει τις υποχρεώσεις του για τη συντήρηση των έργων κατά τον χρόνο εγγύησης, οι απαραίτητες εργασίες μπορεί να εκτελεσθούν από την υπηρεσία με οποιοδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του υπόχρεου αναδόχου.

4.4 Βεβαίωση περάτωσης εργασιών

Όταν λήξει η προθεσμία περάτωσης του συνόλου ή τμημάτων του έργου, ο επιβλέπων αναφέρει στη Διευθύνουσα υπηρεσία αν τα έργα έχουν περατωθεί και έχουν υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπονται στη σύμβαση ή αν τα έργα δεν έχουν περατωθεί οπότε αναφέρει συγκεκριμένα τις εργασίες που απομένουν για εκτέλεση. Αν οι εργασίες έχουν περατωθεί ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας υπηρεσίας εκδίδει βεβαίωση για το χρόνο περάτωσης των εργασιών (βεβαίωση περάτωσης των εργασιών). Την έκδοση της βεβαίωσης μπορεί να ζητήσει ο ανάδοχος και πριν από τη λήξη των προθεσμιών αν έχει περατώσει τα έργα.

Αν στις εργασίες που έχουν περατωθεί διαπιστωθούν επουσιώδεις μόνο ελλείψεις που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του έργου, ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας υπηρεσίας γνωστοποιεί με διαταγή του προς τον ανάδοχο τις ελλείψεις που έχουν επισημανθεί και τάσσει εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην περίπτωση αυτή η βεβαίωση περάτωσης εκδίδεται μετά την εμπρόθεσμη αποκατάσταση των ελλείψεων και αναφέρει το χρόνο που περατώθηκε το έργο χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος αποκατάστασης.

4.5 Παραλαβή του έργου

Σχετικά άρθρα του Ν. 1418/1984 για την παραλαβή του έργου αναφέρουν:

«Μετά τη βεβαίωση περάτωσης των εργασιών το έργο παραλαμβάνεται προσωρινά και οριστικά. Με την προσωρινή παραλαβή ελέγχονται οι εργασίες ποσοτικά και ποιοτικά. Η οριστική παραλαβή γίνεται μετά την προσωρινή και την πάροδο του χρόνου υποχρεωτικής από τον ανάδοχο συντήρησης. Κατά την οριστική παραλαβή ελέγχεται πάλι η καλή κατάσταση των εργασιών. Οι παραλαβές γίνονται από επιτροπές στις οποίες μπορεί να συμμετέχουν και εκπρόσωποι των φορέων που χρησιμοποιούν τα έργα, όπως ειδικότερα ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 6 του άρθρου αυτού». [64]

«Οι παραλαβές, προσωρινή και οριστική, γίνονται υποχρεωτικά μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες. Σε περίπτωση που οι προθεσμίες αυτές, που προσδιορίζονται με προεδρικό διάταγμα, περάσουν άπρακτες, οι παραλαβές θεωρούνται ότι συντελέστηκαν αυτοδικαίως και ύστερα από σχετική έγγραφη όχληση του αναδόχου. Οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν από τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου και εφόσον υποβληθεί από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση, όπως ειδικότερα ορίζεται με προεδρικό διάταγμα. Στις επιτροπές παραλαβής των έργων τουλάχιστον ο πρόεδρος δεν ορίζεται από υπαλλήλους της διευθύνουσας υπηρεσίας. » [65]

«Με προεδρικό διάταγμα καθορίζεται κατά κατηγορία έργων ο χρόνος συντήρησης ο τρόπος που διενεργείται η παραλαβή τα θέματα που συνδέονται με την διοικητική παραλαβή και με ενδεχόμενες παραλαβές τμημάτων του έργου τα θέματα που σχετίζονται με τη σύνταξη των επιμετρήσεων του έργου και την τυχόν επιβολή στον ανάδοχο ειδικών

[64] Άρθρο 11, παρ. 1 του Νόμου 1418/1984.

[65] Άρθρο 2 παρ. 17 του Ν.2229/1994 (Α 138).

ποινικών ρητρών ή άλλων συνεπειών για την καθυστέρηση των επιμετρήσεων και κάθε σχετική λεπτομέρεια». [66]

Ειδικότερα:

4.5.1 Προσωρινή παραλαβή

Για την διενέργεια της προσωρινής παραλαβής η Προϊσταμένη Αρχή ορίζει την επιτροπή παραλαβής, αφού προηγουμένως η Διευθύνουσα υπηρεσία της ανακοινώσει την περάτωση των εργασιών και τη σύνταξη της τελικής επιμέτρησης. Η επιτροπή είναι τριμελής, όταν όμως πρόκειται για σημαντικά έργα μπορεί να ορισθούν μέχρι και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη για να περιληφθούν σ' αυτή τεχνικοί διαφόρων ειδικοτήτων ανάλογα με τη φύση του έργου. Όταν ο φορέας που πρόκειται να χρησιμοποιήσει το έργο είναι άλλος από την υπηρεσία που το κατασκευάζει η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί να περιλάβει στην επιτροπή μέλη που υποδεικνύονται από το φορέα που θα χρησιμοποιήσει το έργο.

Οι επιτροπές παραλαβής συνέρχονται και διενεργούν την παραλαβή με πρωτοβουλία και ευθύνη του προέδρου τους.

Για την παραλαβή συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής, από τον τελευταίο επιβλέποντα που παρίσταται κατά τη διενέργειά της και από τον ανάδοχο που παραδίδει το έργο. Αν υπάρξει αδυναμία υπογραφής από τον Πρόεδρο ή μέλος της επιτροπής, ή τον επιβλέποντα το πρωτόκολλο υπογράφεται από τους υπόλοιπους με σχετική μνεία των λόγων της αδυναμίας υπογραφής.

Η επιτροπή παραλαβής παραλαμβάνει το έργο ποσοτικά και ποιοτικά, ελέγχει κατά το δυνατό την επιμέτρηση με γενικές ή σποραδικές καταμετρήσεις, καταγράφει στο πρωτόκολλο τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης όπως τυχόν διορθώνονται από τους ελέγχους που γίνονται, αιτιολογεί τις τυχόν τροποποιήσεις στις ποσότητες και αναγράφει τις παρατηρήσεις της για εργασίες που τυχόν έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων.

[66] Άρθρο 11, παρ. 6 του Νόμου 1418/1984.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Στην παραλαβή καλείται να παραστεί ο ανάδοχος. Η παραλαβή γίνεται νόμιμα και χωρίς την παρουσία του αναδόχου αν αυτός έχει κληθεί να παραστεί. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όπως και στην περίπτωση που ο ανάδοχος αρνηθεί την υπογραφή του πρωτοκόλλου, του κοινοποιείται το πρωτόκολλο.

Η προσωρινή παραλαβή ολοκληρώνεται με την έγκριση του πρωτοκόλλου από την Προϊσταμένη Αρχή.

Η προσωρινή παραλαβή πρέπει να διενεργηθεί μέσα σε έξι μήνες από τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου εφόσον υποβληθεί απ' τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση του έργου μέσα σε δύο μήνες από την περάτωση. Αν η τελική επιμέτρηση υποβληθεί από τον ανάδοχο μεταγενέστερα, η πιο πάνω προθεσμία για τη διενέργεια της παραλαβής αρχίζει από την υποβολή της τελικής επιμέτρησης. Αν δεν υποβληθεί τελική επιμέτρηση από τον ανάδοχο η προθεσμία για τη διενέργεια της παραλαβής αρχίζει από την κοινοποίηση στον ανάδοχο της τελικής επιμέτρησης που συντάχθηκε απ' την υπηρεσία. Αν η παραλαβή δεν διενεργηθεί ή το πρωτόκολλο δεν εγκριθεί μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες η παραλαβή θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί αυτοδικαίως τριάντα μέρες μετά την υποβολή από τον ανάδοχο σχετικής όχλησης για τη διενέργειά της.

4.5.2 Οριστική παραλαβή

Η οριστική παραλαβή πρέπει να διενεργηθεί μέσα σε δύο μήνες από τότε που λήγει ο χρόνος εγγύησης. Αν η οριστική παραλαβή δεν διενεργηθεί μέσα σ' αυτή την προθεσμία θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί αυτοδικαίως τριάντα μέρες μετά την υποβολή από τον ανάδοχο σχετικής όχλησης για τη διενέργειά της. Αν η προσωρινή παραλαβή δεν έχει διενεργηθεί μέχρι την οριστική παραλαβή, διενεργείται ταυτόχρονα προσωρινή και οριστική παραλαβή.

4.5.3 Διοικητική παραλαβή

Στην συνέχεια ακολουθεί η διοικητική παραλαβή του έργου προς χρήση. Για να παραδοθεί σε χρήση το έργο ή αυτοτελή του τμήματα απαιτείται η διενέργεια διοικητικής παραλαβής για χρήση. Η διοικητική παραλαβή γίνεται με πρωτόκολλο μεταξύ του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας υπηρεσίας, του επιβλέποντα και του αναδόχου. Αν το έργο παραδίδεται για χρήση σε υπηρεσία άλλη από το φορέα κατασκευής του συμπράττει στο πρωτόκολλο και εκπρόσωπος της υπηρεσίας αυτής. Αν ο ανάδοχος κληθεί και δεν παραστεί ή αρνηθεί την υπογραφή του πρωτοκόλλου, αυτό συντάσσεται από τους λοιπούς, με σχετική μνεία κατά περίπτωση, και του κοινοποιείται. Το πρωτόκολλο περιλαμβάνει μνεία του έργου ή των τμημάτων που παραδίνονται για χρήση και συνοπτική περιγραφή της κατάστασης των εργασιών.

Η διοικητική παραλαβή για χρήση γίνεται αμέσως μετά την περάτωση των εργασιών του έργου ή αυτοτελών τμημάτων του, αν αυτό προβλέπεται από τη σύμβαση. Αν δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη μπορεί η διοικητική παραλαβή να γίνει ύστερα από απόφαση της Διευθύνουσας υπηρεσίας.

Αν από τη σύμβαση προβλέπεται η εκτέλεση των εργασιών παράλληλα προς τη χρήση του έργου δεν απαιτείται η διενέργεια διοικητικής παραλαβής και τέλος η διοικητική παραλαβή για χρήση δεν αναπληρώνει τη διενέργεια της προσωρινής και οριστικής παραλαβής του έργου.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΦΟΡΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΈΡΓΩΝ

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

Το τρίτο μέρος αναφέρεται στους φορείς ανάληψης δημοσίων έργων. Ο κυριότερος φορέας ανάληψης δημοσίων έργων είναι οι επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.Ε.Π.) και για τις οποίες αναφέρεται το τρίτο μέρος της εργασίας μου.

Μέρος Τρίτο

ΦΟΡΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

1. Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ)

1.1 Οι συμμετέχοντες επιχειρήσεις στις Δημοπρασίες με Διαγωνισμό

Στις δημοπρασίες κατασκευής των έργων καλούνται οι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ επιχειρήσεις, *κατά κατηγορίες* ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις. Όταν το έργο ανήκει σε μια αποκλειστική κατηγορία του ΜΕΕΠ καλούνται οι επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής. Ένα έργο θεωρείται ότι ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία αν ανήκουν στην κατηγορία αυτή πλέον του 90% των εργασιών του όλου έργου.

Αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες διαφόρων κατηγοριών που καμιάς το ποσοστό δεν ξεπερνά το όριο της προηγούμενης παραγράφου, στις δημοπρασίες καλούνται επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες για όλες τις κατηγορίες του έργου, ή κοινοπραξίες επιχειρήσεων που να καλύπτουν τις καλούμενες κατηγορίες.

Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις γίνονται δεκτές στις δημοπρασίες και σε κοινοπραξία αν δεν το αποκλείει η διακήρυξη. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν πρέπει να είναι της αυτής κατηγορίας και να ανήκουν όλες στην ίδια με την καλούμενη στη δημοπρασία τάξη ή και στην αμέσως ανώτερη τάξη. Η κάθε μία από τις επιχειρήσεις που κοινοπρακτούν, συμμετέχει στην κοινοπραξία με ποσοστό όχι μικρότερο του 25% του προϋπολογισμού της αξίας του δημοπρατούμενου έργου.

Αν στη δημοπρασία καλούνται εργοληπτικές επιχειρήσεις μιας κατηγορίας, η τάξη προσδιορίζεται από τον προϋπολογισμό της αξίας του έργου με τον οποίο δημοπρατείται το έργο.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

1.2 Προϋποθέσεις για συμμετοχή εργοληπτικών επιχειρήσεων σε δημοπρασίες έργων

Για τη συμμετοχή σε δημοπρασίες έργων των οποίων η προϋπολογιζόμενη αξία δεν υπερβαίνει το εκάστοτε οριζόμενο όριο για την εφαρμογή των κοινοτικών οδηγιών στις συμβάσεις δημοσίων έργων, θα απαιτείται η προσκόμιση από τις διαγωνιζόμενες εργοληπτικές επιχειρήσεις του πρωτοτύπου της βεβαίωσης εγγραφής στο ΜΕΕΠ (εργοληπτικό πτυχίο) ή του ορισμένου εκπροσώπου της κοινοπραξίας.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μπορεί να οριστεί και κάθε θέμα που αναφέρεται σε εγγραφή στο ΜΕΕΠ και εξειδικευμένων επιχειρήσεων υποκατηγοριών ορισμένων έργων ή εργασιών

Κάθε εργοληπτική επιχείρηση προκειμένου να αναλάβει την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου δημοσίου έργου, ως ανάδοχος, ή ως μέλος αναδόχου κοινοπραξίας, πρέπει να μη έχει μέσα σε ολόκληρη τη χώρα, πριν τη συμμετοχή της σε διαγωνισμό, ανεκτέλεστο μέρος εργαλαβιών δημοσίων έργων του ευρύτερου δημοσίου τομέα, ανώτερο από τα πιο κάτω όρια:

- για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις μέχρι και την 6η τάξη, από το διπλάσιο του ανωτάτου ορίου της τάξης τους,
- για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις της 7ης τάξης, από το τριπλάσιο "του αναλογούντος μεγέθους του κύκλου εργασιών", ο κύκλος εργασιών της 7ης τάξης αναλογεί σε εξήντα δισεκατομμύρια (60.000.000.000) δραχμές ή σε εκατόν εβδομήντα έξι εκατομμύρια ογδόντα δύο χιλιάδες εκατόν εβδομήντα δύο (176.082.172) ΕΥΡΩ,

Το όριο του ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών κάθε έργου διαπιστώνεται με προσκόμιση βεβαίωσης του Μ.Ε.ΕΠ. ή της αρμόδιας υπηρεσίας που εκτελεί το αντίστοιχο έργο και εκδίδεται μέσα στο προηγούμενο τρίμηνο πριν από την ημερομηνία δημοπράτησης του έργου, Σε άλλη βεβαίωση θα περιγράφεται επίσης η καλή και εμπρόθεσμη ή μη εκτέλεση του έργου και η τήρηση ή μη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Η

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

παράλειψη της υπηρεσίας να εκδώσει βεβαίωση, ύστερα από γραπτή αίτηση του αναδόχου, αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα του αρμόδιου υπαλλήλου.

Οι βεβαιώσεις αυτές είναι απαραίτητες για την εργοληπτική επιχείρηση, καθ' οιονδήποτε τρόπο και αν συμμετέχει στην κατασκευή του έργου. Εάν διαπιστωθεί ότι έγινε παράλειψη ή απόκρυψη ή ψευδής δήλωση στοιχείων από εργοληπτική επιχείρηση, κατά τη δημοπρασία ή σε οποιοδήποτε στάδιο κατασκευής του έργου από τον ανάδοχο, επιβάλλονται στην επιχείρηση και τα υπαίτια στελέχη της οι προβλεπόμενες διοικητικές και παρεπόμενες χρηματικές κυρώσεις. Στο όριο του ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών δεν υπολογίζονται τα έργα που κατασκευάζονται με μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση.

1.3 Έλεγχος και προβλεπόμενες κυρώσεις Εργοληπτικών Επιχειρήσεων

Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις, που αναλαμβάνουν την εκτέλεση δημόσιων έργων, υπόκεινται στον έλεγχο της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για παραβάσεις στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους μπορεί να επιβάλει στις επιχειρήσεις αυτές διοικητική ποινή προστίμου μέχρι είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) δραχμές ή 73367,57 ΕΥΡΩ, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Με απόφαση του αυτού Υπουργού μπορεί να αυξάνεται το ανωτέρω ποσό.

Παράβαση στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων είναι ιδίως α) ή κατά την εκτέλεση του έργου παράλειψη μέτρων για την αποπεράτωσή του, β) ή μη λήψη μέτρων προστασίας του κοινού, γ) η παρακώλυση λειτουργίας ή βλάβη και δ) η καθυστέρηση στη αποκατάσταση φθορών σε άλλα δημόσια έργα ή κοινόχρηστα πράγματα.

Η διοικητική αυτή ποινή είναι ανεξάρτητη από την τυχόν ποινική ή αστική ευθύνη. Το πρόστιμο αυτό εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων. Η ανακοπή κατά της πράξης επιβολής του προστίμου ασκείται ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου. Από το

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

έσοδο αυτό αποδίδεται στο Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Τ.Ε.Ο.) ποσοστό που καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Οικονομικών.

Σχετικό άρθρο αναφέρει:

«Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν την εκτέλεση δημοσίων έργων και τα στελέχη των επιχειρήσεων αυτών υπόκεινται σε πειθαρχικό έλεγχο για κάθε υπαίτια αθέτηση των αναλαμβανομένων υποχρεώσεων έναντι του κυρίου ή του φορέα κατασκευής του έργου καθώς και για κάθε συμπεριφορά ασυμβίβαστη με την εργολαβική τους ιδιότητα και για χρήση της βεβαιώσεως χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων ή διάπραξης άλλων παραβάσεων επιβάλλονται διοικητικές και παρεπόμενες χρηματικές κυρώσεις.

Οι κυρώσεις αυτές είναι :

α) Ο αποκλεισμός από δημοπρασίες της εργοληπτικής επιχείρησης μέχρι έξι (6) μήνες.

β) ο υποβιβασμός της τάξης της εργοληπτικής επιχείρησης από ορισμένες ή όλες τις κατηγορίες έργων.

γ) Η προσωρινή διαγραφή της εργοληπτικής επιχείρησης ή του στελέχους της από το Μητρώο που τηρεί η αρμόδια Υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. από έξι (6) μήνες έως τρία (3) χρόνια.

δ) Η οριστική διαγραφή της επιχείρησης ή του στελέχους της από τα τηρούμενα ως άνω Μητρώα». [67]

1.4 Εγγραφή και κριτήρια εγγραφής [68]

Η εγγραφή των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο ΜΕΕΠ γίνεται με αίτησή τους. Η εγγραφή στο ΜΕΕΠ μιας επιχείρησης και η διατήρηση σε ισχύ της εγγραφής αυτής με την αναθεώρησή της, αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την ανάληψη από την επιχείρηση αυτής της κατασκευής δημοσίου έργου.

[67] Άρθρο 15 παρ. 6 του Ν. 1418/1984.

[68] Άρθρο 16 παρ. 1 του Ν. 1418/1984.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Κριτήρια για την εγγραφή αποτελούν η οργάνωση της επιχείρησης, η στελέχωσή της από τεχνικούς εγγεγραμμένους στο ΜΕΚ, η στελέχωσή της από άλλο επιστημονικό ή τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό, η εμπειρία σε έργα που έχουν εκτελεσθεί απ' την επιχείρηση ή τα στελέχη της, ο εξοπλισμός που η επιχείρηση διαθέτει ή ίδια η αποδεδειγμένα έχει διαχειριστεί με επιτυχία στο παρελθόν, η οικονομική δυνατότητα, πίστη, διαχειριστική ικανότητα και άλλα παρόμοια στοιχεία.

1.5 Καθαρή θέση εργοληπτικής επιχείρησης

Η ελάχιστη καθαρή θέση που απαιτείται να διαθέτει κάθε εργοληπτική επιχείρηση με την εγγραφή, αναθεώρηση εγγραφής και κατάταξή της στις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ., διαπιστώνεται από τον τελευταίο ισολογισμό της εργοληπτικής επιχείρησης και το πιστοποιητικό ορκωτών ελεγκτών και εκτιμητών, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί μέσα στο τελευταίο τρίμηνο από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

1.6 Κατάταξη εργοληπτικών επιχειρήσεων [69]

«Η κατάταξη στο ΜΕΕΠ των εργοληπτικών επιχειρήσεων γίνεται σε μια ή περισσότερες απ' τις κατηγορίες των έργων οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, λιμενικών και ηλεκτρομηχανολογικών και βιομηχανικών / ενεργειακών.

Με προεδρικά διατάγματα μπορεί να αναπροσδιορίζονται οι κατηγορίες αυτές και να ρυθμίζονται τα μεταβατικά προβλήματα που ανακύπτουν στην περίπτωση αυτή. Κάθε επιχείρηση κατατάσσεται σε μια τάξη για κάθε κατηγορία.

Οι τάξεις ορίζονται σε επτά για κάθε κατηγορία και ακολουθεί όγδοη τάξη, που είναι γενική. Επιπλέον ορίζονται και δύο ειδικές τάξεις οι Α1 και Α2 για τις μικρές επιχειρήσεις. « Στην όγδοη (Η') τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. κατατάσσονται

[69] Άρθρο 16, παρ. 5 του Ν. 1418/1984.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του σχετικού προεδρικού διατάγματος, μετά από αίτησή τους, εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στην έβδομη (Ζ') τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. σε πέντε κατηγορίες έργων από τριετίας και να είναι εγγεγραμμένες στη Ζ' τάξη από εξαετίας σε δύο τουλάχιστον κατηγορίες έργων, εφόσον πληρούν και τις υπόλοιπες προβλεπόμενες προϋποθέσεις της Η' τάξης».

1.6.1 Τύπος Κατάταξης

Ο νέος τρόπος κατάταξης των εργοληπτικών επιχειρήσεων σε μία από τάξεις τρίτη (3η) έως έβδομη (7η) της νέας διαβάθμισης εφαρμόζεται με έναν τύπο.

Ο Τύπος Κατάταξης που θα εφαρμοσθεί για την επανάκριση των εργοληπτικών επιχειρήσεων ΜΕΕΠ και κατάταξή τους σε μία από τάξεις τρίτη (3η) έως έβδομη (7η) της νέας διαβάθμισης, είναι ο εξής:

$\{(A \times 70\%) + (B \times 30\%)\} \times \Gamma = \text{Συνολική Βαθμολογία}$

όπου: $A = (\alpha_1 \times 60\%) + (\alpha_2 \times 20\%) + (\alpha_3 \times 20\%)$ και

$\alpha_1 = \text{Κύκλος Εργασιών Τριετίας} / \text{Αναλογούντα Κύκλο Εργασιών}$

$\alpha_2 = \text{Ίδια Κεφάλαια} / \text{Αναλογούντα Ίδια Κεφάλαια}$

$\alpha_3 = \text{Πάγια} / \text{Αναλογούντα Πάγια}$

όπου: $B = (\beta_1 \times 40\%) + (\beta_2 \times 30\%) + (\beta_3 \times 30\%)$ και

$\beta_1 = \text{Ίδια Κεφάλαια} / \text{Σύνολο Ενεργητικού}$

$\beta_2 = \text{Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού} - \text{Συμμετοχές \& άλλες Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις} / \text{Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού}$

$\beta_3 = \text{Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού} - \text{Απαιτήσεις} / \text{Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού.}$

1.7 Η Στελέχωση των Κατατάξεων του ΜΕΕΠ από Τεχνικούς του ΜΕΚ

Στις ειδικές τάξεις Α1 και Α2, καθώς και στην πρώτη (1η) τάξη της νέας κατάταξης κατατάσσονται εργοληπτικές επιχειρήσεις, νέες ή ήδη

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, με βάση μόνον την στελέχωσή τους από τεχνικούς εγγεγραμμένους στο ΜΕΚ.

ΤΑΞΗ ΠΤΥΧΙΟΥ ΜΕΕΠ	ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΑΠΟ ΤΕΧΝΙΚΟΥΣ ΜΕΚ
A1 ειδική τάξη	Τουλάχιστον ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Α' βαθμίδας
A2 ειδική τάξη	Τουλάχιστον ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Β' βαθμίδας ή δύο τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Α' βαθμίδας
1η τάξη	Τουλάχιστον δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Α' βαθμίδας και έναν (1) τεχνικό ΜΕΚ Β' βαθμίδας ή (2) δύο τεχνικούς ΜΕΚ Β' βαθμίδας ή ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Γ' βαθμίδας.
2η τάξη	Δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Γ' βαθμίδας ή ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Γ' βαθμίδας και δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Β' βαθμίδας, ή ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Δ' βαθμίδας
3η τάξη	Δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Γ' βαθμίδας ή δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Β' βαθμίδας

Στην Α1 ειδική τάξη κατατάσσεται εργοληπτική επιχείρηση η οποία περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση τουλάχιστον ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Α' βαθμίδας.

Στην Α2 ειδική τάξη κατατάσσεται εργοληπτική επιχείρηση η οποία περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση τουλάχιστον ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Β' βαθμίδας ή δύο τεχνικούς Μ.Ε.Κ. Α' βαθμίδας.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Στην 1η τάξη κατατάσσεται εργοληπτική επιχείρηση η οποία περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση τουλάχιστον δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Α' βαθμίδας και έναν (1) τεχνικό ΜΕΚ Β' βαθμίδας ή (2) δύο τεχνικούς ΜΕΚ Β' βαθμίδας ή ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Γ' βαθμίδας.

Στη δεύτερη (2η) τάξη του ΜΕΕΠ κατατάσσεται εργοληπτική επιχείρηση νέα ή ήδη εγγεγραμμένη στο ΜΕΕΠ και περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Γ' βαθμίδας ή ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Γ' βαθμίδας και δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Β' βαθμίδας, ή ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Δ' βαθμίδας.

Στην 3η τάξη του ΜΕΕΠ κατατάσσεται εργοληπτική εταιρεία, νέα ή ήδη εγγεγραμμένη στο ΜΕΕΠ και περιλαμβάνει στη βασική της στελέχωση δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και ένα (1) τεχνικό ΜΕΚ Γ' βαθμίδας ή δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και δύο (2) τεχνικούς ΜΕΚ Β' βαθμίδας.

Η παραπάνω βασική στελέχωση των επιχειρήσεων από την Α1 μέχρι και την τρίτη (3η) τάξη, παρέχει δικαίωμα κατάταξης σε μία κατηγορία έργου, αντίστοιχη με τη στελέχωση. Για την κατάταξη και σε πρόσθετη κατηγορία απαιτείται να διαθέτει για κάθε μία από τις πρόσθετες κατηγορίες συμπληρωματική στελέχωση. Τα στελέχη για κάθε πρόσθετη κατηγορία μπορεί να είναι τα ίδια πρόσωπα της βασικής στελέχωσης γραμμένα στην εν λόγω κατηγορία και τάξη του ΜΕΚ ή και άλλα πρόσωπα.

Στις τέταρτη (4η), πέμπτη (5η), έκτη (6η) και έβδομη (7η) τάξεις του ΜΕΕΠ, κατατάσσονται αυτοτελώς εργοληπτικές εταιρείες εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ ή εταιρείες που προέρχονται από συγχώνευση εργοληπτικών εταιρειών του ΜΕΕΠ. Και να περιλαμβάνουν στη βασική και στη συμπληρωματική τους στελέχωση τον αντίστοιχο για κάθε τάξη ελάχιστο αριθμό τεχνικών στελεχών ΜΕΚ, ως εξής:

	ΤΑΞΗ ΠΤΥΧΙΟΥ ΜΕΕΠ	ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΑΠΟ ΤΕΧΝΙΚΟΥΣ ΜΕΚ
1	4 ^η τάξη	(3) τεχνικών ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και ενός (1) τεχνικού ΜΕΚ Γ' βαθμίδας
2	5 ^η τάξη	(4) τεχνικών ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και ενός (1) τεχνικού ΜΕΚ Γ' βαθμίδας

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

3	6 ^η τάξη	(6) τεχνικών ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και τεσσάρων (4) τεχνικών ΜΕΚ Γ' βαθμίδας
4	7 ^η τάξη	(18) τεχνικών ΜΕΚ Δ' βαθμίδας και δεκατεσσάρων (14) τεχνικών ΜΕΚ Γ' βαθμίδας. Από τη στελέχωση αυτή απαιτείται οι δώδεκα (12) τεχνικοί ΜΕΚ Δ' βαθμίδας να είναι σε τρεις κατηγορίες έργων και ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Δ' βαθμίδας στην κατηγορία ηλεκτρομηχανολογικά και ένας (1) τεχνικός ΜΕΚ Δ' βαθμίδας στην κατηγορία βιομηχανικά / ενεργειακά

Για κατάταξη στις ειδικές τάξεις Α1 και Α2 δεν απαιτείται νομική μορφή εταιρικού σχήματος. Για κατάταξη στην πρώτη (1^η) τάξη δεν απαιτείται νομική μορφή εταιρικού σχήματος, εκτός της περίπτωσης σύμπραξης ΜΕΚ οπότε και απαιτείται σύσταση προσωπικής εταιρείας (Ομορρύθμου Εταιρείας) ή Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) ή Ανώνυμης Εταιρείας (Α.Ε.) κατ' επιλογή της επιχείρησης.

Για κατάταξη στη δεύτερη (2^η) τάξη, απαιτείται η νομική μορφή της ανωνύμου εταιρείας, εφόσον η επιχείρηση έχει υποχρέωση τήρησης βιβλίων και στοιχείων Γ' Κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων - Στοιχείων. Σε αυτή την περίπτωση η εν λόγω επιχείρηση υποχρεούνται να κοινοποιεί στην Υπηρεσία την μεταβολή στο καθεστώς ένταξης της στην Γ' κατηγορία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων στο τέλος της κάθε χρήσης για την οποία αποκτάται η υποχρέωση. Για κατάταξη στις τάξεις τρίτη (3^η) έως και την έβδομη (7^η) απαιτείται νομική μορφή Ανωνύμου Εταιρείας (Α.Ε.).

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

1.8 Ανώτατα και κατώτατα όρια προϋπολογισμού αξίας έργων

Τα ανώτατα και κατώτατα όρια προϋπολογισμού αξίας έργων, τα οποία μπορούν να αναλάβουν εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ ορίζονται για όλες τις τάξεις και για όλες τις κατηγορίες έργων, ορίζονται ως εξής:

ΤΑΞΗ ΜΕΕΠ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩ	ΟΡΙΟ ΑΞΙΑΣ	ΚΑΤΩΤΑΤΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩ	ΟΡΙΟ ΑΞΙΑΣ
A1 τάξη	58.694			
A2 τάξη	234.776			
1 ^η τάξη	586.942			
2 ^η τάξη	1.173.881		146.735	
3 ^η τάξη	2.934.703		586.942	
4 ^η τάξη	5.869.406		1.173.881	
5 ^η τάξη	17.608.217		2.934.703	
6 ^η τάξη	35.216.434		5.869.406	
7 ^η τάξη	Δεν υπάρχει		23.477.623	

1. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην Α1 τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές ή σε πενήντα οκτώ χιλιάδες εξακόσια ενενήντα τέσσερα (58.694) ΕΥΡΩ.
2. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην Α2 τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε ογδόντα εκατομμύρια (80.000.000) δραχμές ή σε διακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες επτακόσιες εβδομήντα έξι (234.776) ΕΥΡΩ.
3. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην πρώτη (1^η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε διακόσια εκατομμύρια (200.000.000) δραχμές ή σε πεντακόσιες ογδόντα έξι χιλιάδες εννιακόσιες σαράντα δύο χιλιάδες (586.942) ΕΥΡΩ.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

4. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην δεύτερη (2η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε τετρακόσια εκατομμύρια (400.000.000) δραχμές ή σε ένα εκατομμύριο εκατόν εβδομήντα τρεις χιλιάδες οχτακόσια ογδόντα ένα (1.173.881) ΕΥΡΩ. Αντίστοιχα το κατώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην δεύτερη (2η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές ή σε εκατόν σαράντα έξι χιλιάδες επτακόσιες τριάντα πέντε (146.735) ΕΥΡΩ.
5. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην τρίτη (3η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000) δραχμές ή σε δύο εκατομμύρια εννιακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες επτακόσια τρία (2.934.703) ΕΥΡΩ. Αντίστοιχα το κατώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην τρίτη (3η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε διακόσια εκατομμύρια (200.000.000) δραχμές ή σε πεντακόσιες ογδόντα έξι χιλιάδες εννιακόσιες σαράντα δύο (586.942) ΕΥΡΩ.
6. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην τέταρτη (4η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε δύο δισεκατομμύρια (2.000.000.000) δραχμές ή σε πέντε εκατομμύρια οχτακόσιες εξήντα εννέα χιλιάδες τετρακόσια έξι (5.869.406) ΕΥΡΩ. Αντίστοιχα το κατώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην τέταρτη (4η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε τετρακόσια εκατομμύρια (400.000.000) δραχμές ή σε ένα εκατομμύριο εκατόν εβδομήντα τρεις χιλιάδες οχτακόσια ογδόντα ένα (1.173.881) ΕΥΡΩ.
7. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην πέμπτη (5η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε έξι δισεκατομμύρια (6.000.000.000) δραχμές ή σε δέκα επτά εκατομμύρια εξακόσιες οκτώ χιλιάδες διακόσια δέκα επτά (17.608.217) ΕΥΡΩ. Αντίστοιχα το κατώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

- εγγεγραμμένη στην πέμπτη (5η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000) δραχμές ή σε δύο εκατομμύρια εννιακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες επτακόσια τρία (2.934.703) ΕΥΡΩ.
8. το ανώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην έκτη (6η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε δώδεκα δισεκατομμύρια (12.000.000.000) δραχμές ή σε τριάντα πέντε εκατομμύρια διακόσιες δέκα έξι χιλιάδες τετρακόσια τριάντα τέσσερα (35.216.434) ΕΥΡΩ. Αντίστοιχα το κατώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου το οποίο μπορεί να αναλάβει εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην έκτη (6η) τάξη του ΜΕΕΠ, ορίζεται σε δύο δισεκατομμύρια (2.000.000.000) δραχμές ή σε πέντε εκατομμύρια οκτακόσιες εξήντα εννέα χιλιάδες τετρακόσια έξι (5.869.406) ΕΥΡΩ.
9. για την έβδομη τάξη (7η) το κατώτατο όριο προϋπολογισμού αξίας έργου, το οποίο μπορεί να αναλάβει, ορίζεται σε οκτώ δισεκατομμύρια (8.000.000.000) δραχμές ή σε είκοσι τρία εκατομμύρια τετρακόσιες εβδομήντα επτά χιλιάδες εξακόσια είκοσι τρία (23.477.623) ΕΥΡΩ. Για την εβδόμη (7η) τάξη δεν υπάρχει ανώτατο όριο για συμμετοχή σε διαγωνισμούς.

1.9 Μητρώο Εμπειρίας κατασκευαστών (ΜΕΚ) [⁷⁰]

«Η εγγραφή στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) γίνεται με αίτηση των ενδιαφερομένων τεχνικών διπλωματούχων ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και πρώην ανωτέρων τεχνικών σχολών που ασχολούνται με την παραγωγή έργων σε οποιοδήποτε στάδιο της (μελέτη ,κατασκευή ,επίβλεψη). Με την εγγραφή γίνεται και κατάταξη σε μία απ' τις βαθμίδες εμπειρίας.

Με τις ενδείξεις του ΜΕΚ παρακολουθείται η εξέλιξη της εμπειρίας των εγγεγραμμένων ώστε να μπορεί να γίνεται η αναθεώρηση της κατάταξης σε κατηγορίες έργων και βαθμίδες.

[⁷⁰] Άρθρο 18 του Ν. 1418/1984.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Η εγγραφή ,κατάταξη και αναθεώρηση στηρίζεται σε όλα τα στοιχεία που συγκεντρώνονται από την υπηρεσία ιδίως στα Πιστοποιητικά ΜΕΚ της επόμενης παραγράφου.

Τα πιστοποιητικά ΜΕΚ περιλαμβάνουν κάθε πληροφορία που σχετίζεται με πρόσωπα εγγεγραμμένα στο ΜΕΚ ή έχουν τα τυπικά προσόντα δια να εγγραφούν σ' αυτό και που ασχολήθηκαν με το έργο από της πλευράς του αναδόχου ή των σχετιζομένων μ' αυτόν επιχειρήσεων όπως επίσης και τις σχετικές αξιολογήσεις.

Η έγγραφη κατάταξη και εξέλιξη στις βαθμίδες του ΜΕΚ γίνεται από την Επιτροπή ΜΕΚ. Η Επιτροπή αυτή εισηγείται επίσης κάθε μέτρο που σχετίζεται με τον τρόπο τήρησης του ΜΕΚ για την καλύτερη εκπλήρωση του σκοπού του, τον τρόπο που καταρτίζονται και αξιολογούνται τα πιστοποιητικά και γενικά παρακολουθεί την όλη τήρηση του ΜΕΚ και υποβάλλει στον Υπουργό Δημοσίων Έργων σχετικές εκθέσεις.

Η εγγραφή στο ΜΕΚ των διπλωματούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων γίνεται μετά τριετία από την άσκηση του επαγγέλματος με βάση την ειδικότητα του διπλώματος και το χρόνο απασχόλησης σε έργα όπως ειδικότερα ορίζεται με Προεδρικό Διάταγμα.

Η εγγραφή στο ΜΕΚ των πτυχιούχων τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και πρώην ανωτέρων τεχνικών σχολών γίνεται μετά από πενταετία από την άσκηση του επαγγέλματος με βάση την εμπειρία τους σε έργα και σε κατηγορίες έργων αντίστοιχες με τις ειδικότητες των σπουδών τους.

Ο αριθμός των βαθμίδων εμπειρίας σε κάθε ειδικότητα ορίζεται σε τέσσερις.

Οι διπλωματούχοι ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κατατάσσονται στην πρώτη βαθμίδα εμπειρίας μετά τριετίας από την άσκηση του επαγγέλματος. Μπορεί να γίνει κατάταξη απευθείας στην δεύτερη βαθμίδα αν

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης
Κατάστασης.

έχει συμπληρωθεί πενταετία από την άσκηση του επαγγέλματος και εφόσον αποδεικνύεται σχετική εμπειρία του.

Οι πτυχιούχοι των τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των πρώην ανώτερων τεχνικών σχολών κατατάσσονται πάντοτε στην πρώτη βαθμίδα μετά πενταετία από την άσκηση του επαγγέλματος και εφόσον αποδεικνύεται σχετική εμπειρία του».

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέρος Τέταρτο

Συμπεράσματα

1. Κριτική αποτίμηση του προγραμματισμού εκτέλεσης δημοσίων έργων από τους ΟΤΑ

1.1 Εισαγωγή

Ύστερα από προσωπική εμπειρία που είχα κατά την διάρκεια της πρακτικής μου άσκησης στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Θουρίας και ύστερα από την σχετική νομοθεσία που συγκέντρωσα και διάβασα, θα κάνω σε αυτό το σημείο μια κριτική αποτίμηση σε ότι αφορά τον προγραμματισμό ή σχεδιασμό της εκτέλεσης έργων από τους ΟΤΑ αλλά και στον τρόπο εκτέλεσης των έργων με βάση την δαπάνη τους.

1.2 Σχεδιασμός και Προγραμματισμός

- Βασική προϋπόθεση για οποιαδήποτε εκτέλεση έργου από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η αναγραφή αυτού στο ετήσιο Τεχνικό Πρόγραμμα εκτελεστέων έργων του Ο.Τ.Α. ,αφού πρώτα βέβαια έχει εξασφαλισθεί η σχετική απαιτητή πίστωση για την ολοκλήρωση του καθώς και η πλήρης και ολοκληρωμένη Τεχνική Μελέτη του έργου.
- Μετά την κατάρτιση του Τεχνικού Προγράμματος του Ο.Τ.Α. ,η οποία γίνεται ύστερα από την εισήγηση του Δημάρχου και την συνεργασία της Τεχνικής & Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου, το ολοκληρωμένο Τεχνικό Πρόγραμμα εισάγεται για έγκριση στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

- Ύστερα από την έγκριση του Τεχνικού Προγράμματος από το Δημοτικό Συμβούλιο, όλα τα έργα αυτού συμπεριλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του Δήμου κατά Κωδικό Αριθμό και Υπηρεσία, ανάλογα με την φύση και την ιδιότητα αυτών από την Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου, η οποία μετά την ολοκλήρωσή της την εισάγει για έγκριση στην Δημαρχιακή Επιτροπή. Στην συνέχεια το σχέδιο του προϋπολογισμού μαζί με την Εισηγητική του Έκθεση καταρτίζεται από την Δημαρχιακή Επιτροπή και εισάγεται για την τελική του έγκριση στο Δημοτικό Συμβούλιο. Μετά την έγκριση και την ψήφιση από το Δημοτικό Συμβούλιο του Προϋπολογισμού είναι δυνατή η εκτέλεση των έργων που συμπεριλαμβάνονται σε αυτόν.

1.3 Τρόπος εκτέλεσης έργων με βάση την δαπάνη τους

Με βάση το ύψος της δαπάνης κάθε έργο εκτελείται με διαφορετικό τρόπο. Οι τρόποι αυτοί αναφέρονται παρακάτω.

1.3.1 ΕΡΓΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΩΣ 6.925 ΕΥΡΩ ΜΕ ΤΟ Φ.Π.Α.

Τα έργα αυτά μπορούν να εκτελεσθούν χωρίς να είναι απαραίτητη η ύπαρξη Τεχνικής Μελέτης, αλλά αρκεί μία απλή Τεχνική Περιγραφή των εργασιών που θα εκτελεσθούν για την ολοκλήρωση του κάθε έργου, σύμφωνα με το Π.Δ. 229/1999, η οποία Τεχνική Περιγραφή περιλαμβάνεται υποχρεωτικά στην σχετική Απόφαση της Δημαρχιακής Επιτροπής. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής:

- Απόφαση της Δημαρχιακής Επιτροπής, σχετική με τον τρόπο εκτέλεσης του έργου. Τα έργα αυτής της δαπάνης μπορούν να εκτελεσθούν με δύο (2) τρόπους:
 - A) Με αυτεπιστασία από τις υπηρεσίες του Δήμου, ή
 - B) Με ανάθεση σε Εργολήπτη Δημοσίων Έργων ύστερα από πρόχειρο διαγωνισμό.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Μετά την ανάθεση των έργων και την ολοκλήρωση αυτών γίνεται η παραλαβή αυτών από την αρμόδια Επιτροπή Παραλαβής των έργων αυτού του ποσού η οποία αποτελείται από δύο (2) Δημοτικούς Συμβούλους και έναν (1) Τεχνικό Υπάλληλο του Δήμου και η οποία επιτροπή έχει συγκροτηθεί ύστερα από σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

1.3.2 ΕΡΓΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΠΟΣΟΥ ΕΩΣ 12.120 ΕΥΡΩ ΜΕ ΤΟ Φ.Π.Α.

Για τα έργα αυτού του ποσού είναι απαραίτητη η ύπαρξη Τεχνικής Μελέτης. Η διαδικασία που ακολουθείται για την εκτέλεση των έργων αυτής της κατηγορίας είναι η εξής:

- Απόφαση της Δημορχιακής Επιτροπής σχετική με τον τρόπο εκτέλεσης του έργου.

Τα έργα αυτής της κατηγορίας μπορούν να εκτελεσθούν με τον εξής τρόπο:

A) Με αυτεπιστασία, ύστερα όμως από σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία καθορίζει ποια έργα αυτής της δαπάνης θα εκτελεσθούν με αυτεπιστασία.

B) Με ανάθεση ύστερα από πρόχειρο διαγωνισμό.

Για την εκτέλεση αυτών των έργων ορίζεται επιβλέπων του έργου Τεχνικός Υπάλληλος από την Διευθύνουσα Υπηρεσία.

1.3.3 ΕΡΓΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΝΩ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΩΝ 12.120 ΕΥΡΩ

Τα έργα αυτής της δαπάνης εκτελούνται πάντα με Μειοδοτικό Διαγωνισμό (Δημοπρασία) και ύστερα από την σύνταξη Τεχνικής Μελέτης του έργου, ως εξής:

- Η Δημορχιακή Επιτροπή με Απόφασή της καθορίζει τους όρους της Μειοδοτικής Δημοπρασίας

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

- Μετά την Δημοπρασία η Δημομαρχιακή Επιτροπή επανέρχεται και με νεώτερη Απόφασή της εγκρίνει το αποτέλεσμα αυτής και ανακηρύσσει τον Ανάδοχο του έργου.
- Υπογραφή της εργολαβικής σύμβασης με τον Ανάδοχο και τον φορέα υλοποίησης του έργου. «Δήμος»
- Ορισμός από την Διευθύνουσα Υπηρεσία του Επιβλέποντος του έργου, Τεχνικό Υπάλληλο.
- Εγκατάσταση του αναδόχου
- Ο επιβλέπων το έργο παρακολουθεί την εκτέλεση του έργου, πιστοποιεί τις εκτελεσθείσες εργασίες και κάθε πρόοδος του έργου ή οποιαδήποτε αλλαγή στην Τεχνική Μελέτη του έργου, εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- Με την ολοκλήρωση των εργασιών το έργο παραλαμβάνεται από τον Δήμο ύστερα από Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και σύμφωνα με το πρωτόκολλο παραλαβής του έργου, το οποίο υπογράφεται από την αρμόδια επιτροπή παραλαβής.

1.4 Γενικά Συμπεράσματα και προσωπικές απόψεις για την εκτέλεση έργων από τους Ο.Τ.Α.

Εν κατακλείδι, η προσωπική μου γνώμη ύστερα από την σχετική έρευνα που διενέργησα καθ' όλη την διάρκεια αυτής της εργασίας, όσον αφορά τα δημόσια έργα τα οποία εκτελούνται από τους Ο.Τ.Α., είναι η παρακάτω:

Ο πλέον σωστός τρόπος, ως προς την ποιοτική, ποσοτική και διαφανή εκτέλεση των έργων, είναι η δημοπρασία.

Με την δημοπρασία αποφεύγεται η κατάτμηση των έργων, εξασφαλίζεται όσον το δυνατόν η διαφάνεια (με την εφαρμογή του μαθηματικού τύπου) και επιτυγχάνεται παράλληλα η ποιοτική αξία του έργου, αφού εξασφαλίζεται μέσω του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την εκτέλεση των έργων με δημοπρασία, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των σχετικών εργασιών.

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση Υφιστάμενης Κατάστασης.

Αρνητικό σημείο της δημοπρασίας είναι η καθυστέρηση που παρατηρείται στην εκτέλεση και ολοκλήρωση του έργου, φαινόμενο το οποίο κατά την γνώμη μου οφείλεται στην γραφειοκρατική νοοτροπία της δημόσιας διοίκησης.

Για τα έργα που εκτελούνται με ανάθεση, θεωρώ, ότι εκτός των περιπτώσεων που επείγουσες ανάγκες επιβάλλουν την εκτέλεση έργων με τον τρόπο αυτό, ότι αυτός ο τρόπος εκτέλεσης είναι πιο ευέλικτος και πιο γρήγορος και με την σημερινή υφιστάμενη κατάσταση της δημόσιας διοίκησης, αποδεικνύεται, ότι είναι θερμοκήπιο αδιαφάνειας και συναλλαγής ειδικά στις περιπτώσεις που τα όποια έργα ανατίθενται σε συγκεκριμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις ή μεμονωμένους εργολήπτες, το αποτέλεσμα είναι να υποβαθμίζεται η ποιότητα και η ποσότητα των παρεχομένων εργασιών για την ολοκλήρωση των έργων.

Όσον αφορά τα έργα που εκτελούνται με την μέθοδο της αυτεπιστασίας, θεωρώ ότι, εφ' όσον υπάρχει η δυνατότητα από τους φορείς υλοποίησης (Ο.Τ.Α) για την σωστή εκτέλεσή τους και εφ' όσον πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές, είναι ένας σχετικά σωστός τρόπος εκτέλεσης έργων, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι μπορεί ο τρόπος αυτός σε καμία περίπτωση να αποδειχθεί ισάξιος με τον τρόπο της δημοπρασίας.

Συμπέρασμα:

Ολοκληρώνοντας, εξάγεται το συμπέρασμα, ότι ο πλέον διαφανής και αυτός που εξασφαλίζει την καλύτερη ποιότητα εκτέλεσης έργων είναι η μέθοδος της μειοδοτικής δημοπρασίας και εφαρμόζοντας τον μαθηματικό τύπο εξασφαλίζεται στο να μην παίρνει το έργο αυτός που προσφέρει πολύ φτηνά ή πολύ ακριβά, αλλά ο ευρισκόμενος περίπου στο μέσο όρο.

ΠΗΓΕΣ

Α' ΝΟΜΟΙ

- N. 1418/1984** «Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»
- N. 2229/1994** « Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1418/84»
- N. 2576/1998** " Βελτίωση διαδικασιών για την ανάθεση κατασκευής των δημοσίων έργων »

Β' ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

- Π.Δ. 609/1985** « Κατασκευή των Δημοσίων Έργων »
- Π.Δ. 368/1994** « Τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ. 609/85 »
- Π.Δ.171/87**
ΦΕΚ 84 Α' /2-6-87 « Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούν οι ΟΤΑ »

Διαδικασίες Σχεδιασμού και Υλοποίησης Τεχνικών Έργων από
τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κριτική Προσέγγιση
Υφιστάμενης Κατάστασης.

ΣΕΤΗΛ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Τμήμα Α' Κεφ. Α' «ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ»**
2. **Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Τμήμα Γ' Κεφ. Α' «ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ»**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ INTERNET

1. **URL : [HTTP://WWW.TCE.GR](http://www.tce.gr)**
2. **URL : [HTTP://WWW.YPERHODE.GOV.GR](http://www.yperhode.gov.gr)**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΧΕΙΡΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΣ